

Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik

No: YON-INFAZ

Madde 1 Amaç ve kapsam

Bu Yönetmeliğin amacı, ceza infaz kurumlarının yönetimine, ceza ve güvenlik tedbirlerinin ne şekilde yerine getirileceğine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Madde 2 Dayanak

Bu Yönetmelik, 14/6/1930 tarihli ve 1721 sayılı Hapishane ve Tevkifhanelerin İdaresi Hakkında Kanun, 6/8/1997 tarihli ve 4301 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumuna İlişkin Bazı Mali Hükümlerin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 121 inci maddesi ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Madde 3 Tanımlar

Bu Yönetmelikte yer alan;

- Bakan: Adalet Bakanını,
 - Bakanlık: Adalet Bakanlığını,
 - Genel Müdür: Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürünü,
 - Genel Müdürlük: Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünü,
 - Cezaevi tabibi: Ceza infaz kurumlarında görev yapan hekimleri,
 - Kurum: Ceza infaz kurumlarını,
 - Ceza infaz kurumları: Kapalı, yüksek güvenlikli kapalı, kadın kapalı, çocuk kapalı, gençlik kapalı, açık ceza infaz kurumları ile gözlem ve sınıflandırma merkezleri ve çocuk eğitimevlerini,
- ifade eder.

Madde 4 İnfazın dayanağı ve izlenmesi

(1) Mahkûmiyet hükümleri kesinleşmedikçe infaz olunmaz.

(2) Mahkeme, kesinleşen ve yerine getirilmesini onayladığı ceza ve güvenlik tedbirine ilişkin hükmü Cumhuriyet başsavcılığına gönderir. Kesinleşen mahkûmiyet kararlarının infazı Cumhuriyet savcısı tarafından izlenir ve denetlenir. Bu kapsamda;

- Cumhuriyet başsavcısı veya görevlendireceği Cumhuriyet savcısı; kurumun mevzuata göre

yönetilmesini ve infaz hizmetlerinin temel insan haklarına uygun olarak yerine getirilmesini ister ve denetler. Görüş ve önerilerini denetleme defterine yazar, gerekli gördüğü durumlarda Bakanlığa bilgi verir.

b) Kurumda çalışan tüm görevliler, Cumhuriyet başsavcısının veya görevlendireceği Cumhuriyet savcısının istediği her türlü bilgiyi vermekle yükümlüdür.

Madde 5Hapis cezalarının infaz edileceği kurumlar

(1) Hapis cezaları, 5275 sayılı Kanunun 8 ilâ 15 inci maddelerinde türleri sayılan ve nitelikleri belirtilen ceza infaz kurumlarında infaz olunur.

(2) Kurumların, hangi tür olarak kullanılacağı ihtiyaca göre Bakanlık tarafından belirlenir.

(3) Kurumlar, Bakanlıkça ihtiyaç bulunan yerlerde ayrı ayrı veya bir arada kurulabilir. Bir arada kurulma durumunda, müdür ve personeli ayrı veya aynı olabilir. Ancak çocuk eğitimevleri, müdür ve personeli ayrı olacak şekilde diğer kurumlardan ayrı yerlerde kurulur.

(4) Eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli hâlde bulunan ve özel gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekli olduğu saptananlar ile bulundukları kurumlarda düzen ve disiplini bozanlar veya iyileştirme tedbir, araç ve usûllerine ısrarla karşı koyanlar, idare ve gözlem kurulunun kararı ve Bakanlık onayı ile yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarına gönderilirler. Yüksek güvenlikli kurumlarda kalmakta olup kanun hükümlerine göre etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanan hükümlüler, ceza süresine bakılmaksızın, Bakanlık onayı ile diğer kurumlarda barındırılabilir.

(5) 5275 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi kapsamındaki gençlerin cezaları, gençlik kapalı kurumlarının güvenli bölümlerinde yerine getirilir. Bu hükümlüler, kendilerine özgü kurumun bulunmadığı hâllerde yüksek güvenlikli kapalı kurumların kendilerine ayrılan bölümlerine yerleştirilir.

Madde 6Personel

(1) Kurumlar, yönetim bakımından müdürü bulunan ve bulunmayan olmak üzere ikiye ayrılır. Müdürü bulunmayan kurumların amiri idare memuru, yokluğunda ise infaz ve koruma başmemurudur.[\[1\]](#)

(2) Müdürü bulunan kurumlarda; bir müdür ve yeteri sayıda ikinci müdür ile hükümlü ve tutuklu sayısına ve kurumların önem ve niteliğine göre, imkanlar ölçüsünde aşağıda sayılan personel bulundurulabilir:

a) Yönetim servisinde: İdare memuru, ambar memuru, bilgisayar işletmeni ve cezaevi katibi.[\[2\]](#)

b) Güvenlik ve gözetim servisinde: İnfaz ve koruma başmemuru ile infaz ve koruma memuru.

c) Teknik serviste: Mühendis, mimar, tekniker, teknisyen, teknisyen yardımcısı.

ç) Psiko-sosyal yardım servisinde: Psikolog ve sosyal çalışmacı, sosyolog ve çocuk gelişimi uzmanı.

d) Sağlık servisinde: Cezaevi tabibi, diş tabibi, eczacı, veteriner, diyetisyen, sağlık memuru,

hemşire ve hayvan sağlık memuru.2

e) Eğitim ve öğretim servisinde: Öğretmen, eğitim uzmanı ve kütüphaneci.2

f) İşyurdu servisinde: İşyurdu müdürü, sayman, veznedar, tahsildar, işyurdu ambar memuru, satınalma memuru, bütçe, satın alma, pazarlama ve benzeri işlerden sorumlu görevliler, işçi statüsünde çalışan personel ile gerektiğinde bütçeden aylık alan kadrolu ve sözleşmeli personel.2

g) Yardımcı hizmetler servisinde: Santral memuru, gemi adamı, şoför, kaloriferci, aşçı, hizmetli ve hasta bakıcı.2

(3) Kurumlarda, ikinci müdürler ile diğer personel nöbet ve vardiya yöntemiyle çalıştırılabilir. Nöbet ve vardiya çizelgeleri kurum müdürlüğünce düzenlenir.

Madde 7 Müdürün görevleri

Müdür, kurumun en üst amiri olup, aynı zamanda işyurdunun da müdürüdür. Görevlerinden dolayı sıralı amirlerine karşı sorumludur. Müdürün görevleri şunlardır:

a) Kurum personeli üzerinde mevzuatın öngördüğü şekilde gözetim ve denetim hakkını kullanmak.

b) Kurum personeline verilen yazılı veya sözlü emirlerin yerine getirilip getirilmediğini izlemek ve denetlemek.

c) Mevzuat ve yetkili mercilerce verilen emirler çerçevesinde kurumun genel idare ve işyurduna ait hesap işlerinin yürütülmesini ve denetimini yapmak.

ç) Hükümlülerin iyileştirilmesi, bilgilerinin artırılması, atölye çalışmaları, kişisel uğraşlarının düzenlenmesi ve geliştirilmesinin sağlanması bakımından mevzuat hükümlerini uygulamak ve sağlık durumlarıyla yakından ilgilenmek.

d) Kamu kurum ve kuruluşları ile bakanlıklar tarafından istenilen istatistiki bilgi ve belgelerin hazırlanmasını sağlamak ve Cumhuriyet başsavcılığına sunmak.

e) Haftada en az bir defa olmak üzere gündüzleri, on beş günde en az bir defa olmak üzere de geceleri kurumun bütün faaliyetlerini tetkik ederek, işlerin mevzuat ve emirler çerçevesinde yürüyüp yürümediğini denetlemek ve aldığı sonuçları ve gördüğü eksiklikleri denetleme defterine kaydetmek ve takip etmek.

f) Kurum hizmetleriyle ilgili genel ihtiyaçları, öncelikleri, bir sonraki yılda yapılacak işleri belirlemek ve bu konularla ilgili tahmini gider verilerini hazırlayarak Bakanlığa sunmak.

g) Asayiş, güvenlik, sağlık ve benzeri konularda ortaya çıkan sorunlarla ilgili gecikmeksizin önlem almak, önlemlerin yetersiz kalması hâlinde, durumu derhal Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla Bakanlığa bildirmek.

ğ) Mevzuatla verilen diğer görevleri yapmak.

Madde 8 İkinci müdürün görevleri

(1) **(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/2 md.)** İkinci müdür, müdürün yardımcısı

olup müdür tarafından kendisine verilen işleri yürütür ve müdürün yokluğunda kendisine vekâlet eder. Birden fazla ikinci müdürün bulunması hâlinde, kimin vekâlet edeceğine kurum müdürü karar verir. Kurum müdürünün izin, görev ve rapor dışında herhangi bir sebeple görevinden ayrılması hâlinde kurum müdürlüğüne kimin vekâlet edeceği, Cumhuriyet başsavcısının görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

(2) **(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/2 md.)** İkinci müdürler arasındaki iş bölümü kurum müdürü tarafından yapılır ve kendilerine yazılı olarak tebliğ edilir. İkinci müdürler, iş bölümüne göre kendilerine tevdi edilen iş ve işlemlerden sorumludur.

(3) Nöbet veya vardiya sırasında görevli ikinci müdür; kurum müdürü veya vekâlet eden diğer ikinci müdürün yokluğunda veya acil ve zorunlu hâllerde, kurum müdürünün yetkilerini kullanır.

Madde 9 Yönetim servisi

(1) Yönetim servisi; kurumun personel işlemleriyle hükümlü ve tutuklular hakkındaki her türlü idari ve mali hizmetlerin yürütüldüğü servistir. Yönetim servisinde; idare memuru, ambar memuru, bilgisayar işletmeni ve cezaevi katibi görev yapar.[\[3\]](#)

(2) İdare memuru; müdürü bulunan kurumlarda kurum müdürü ve ikinci müdürlerden sonra gelen yönetici personeldir. İdare memuru, amirlerinin talimatı ile sayman ve ambar memurunun görevleri dışında kalan bütün idari işleri ve yöneticilikte yetiştirilmek amacıyla farklı servislerde kendisine verilen diğer işleri yapar.

(3) Ambar memuru; ambara gelen malzemeyi teslim alır, giriş çıkış kayıtlarını tutar, muhafaza ve kontrolünü sağlar.

(4) Cezaevi katibi ve bilgisayar işletmeni; kurumun yazı işlerini ve müdürün kendisine verdiği diğer işleri yapar.[\[4\]](#)

Madde 10 Güvenlik ve gözetim servisi

(1) Güvenlik ve gözetim servisi; kurumun güvenliği, düzeni ve disiplininin sorumludur. Güvenlik ve gözetim servisinde; infaz ve koruma başmemurları ile infaz ve koruma memurları görev yapar.

(2) Kurum müdürü tarafından seçilen bir infaz ve koruma başmemuru “sorumlu infaz ve koruma başmemuru” olarak görev yapar.

(3) Sorumlu infaz ve koruma başmemuru, kurumun güvenlik ve gözetiminden, bu serviste görev yapmakta olan, infaz ve koruma başmemurları ile infaz ve koruma memurlarının sevk ve idaresi ile organizasyonundan sorumludur. Güvenlik ve gözetim servisinin nöbet cetvellerini düzenler ve bunları kurum müdürüne onaylatır. Müdürün bulunmaması durumunda ikinci müdür ya da idare memuru onay makamıdır.

(4) İnfaz ve koruma başmemuru, kurumdaki güvenlik, düzen ve disiplinin sağlanması için infaz ve koruma memurlarının sevk ve idaresinden sorumlu olup, bu hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında kurum müdürü, ikinci müdür veya bu amirlerin bulunmadığı kurumlarda idare memurunun vermiş olduğu emirlerin yerine getirilmesini ve uygulanmasını sağlar. Bu

görevlerini yerine getirirken, sorumlu infaz ve koruma başmemurunun talimatına göre hareket ederler.

(5) İnfaz ve koruma memuru, kurumun güvenlik, düzen ve disiplininin sağlanması, hükümlülerin kurum içindeki hareketlerinin takip ve kontrolü ile gözetimi ve kurumun temiz tutulması ile hükümlülerin iç yönergelerine uygun surette hareket etmelerini sağlamakla görevli olup, müdür ve ikinci müdür veya bunların bulunmadığı yerlerde idare memuru ile infaz ve koruma başmemuru tarafından verilen görevleri yapar.

(6) Güvenlik ve gözetim servisinde görev yapanlar, aşağıdaki görevleri düzenli olarak yerine getirir:

a) Sayım:

1) Müdürü bulunan ve vardiya sistemi uygulanan kurumlarda, sabah ve akşam sayımları, nöbetçi ikinci müdürün başkanlığında, sorumlu infaz ve koruma başmemuru, vardiya infaz ve koruma başmemurları ile infaz ve koruma memurları tarafından yerine getirilir. Gece sayımları, nöbetçi ikinci müdürün başkanlığında, bulunmaması hâlinde, bu konuda görevlendirilen infaz koruma başmemuru başkanlığında, vardiya infaz ve koruma başmemurları tarafından yapılır. Sayımlarda nöbetçi infaz ve koruma memurları da hazır bulunur.

2) Müdürü bulunmayan kurumlarda yapılan sabah, akşam ve gece sayımları, sorumlu infaz ve koruma başmemuru veya görevlendirilen infaz koruma başmemuru başkanlığında, vardiya infaz ve koruma başmemurları ve nöbetçi infaz ve koruma memurları tarafından yerine getirilir.

3) Sayım sırasında mevcudun tam olup olmadığı kontrol edilir ve sayım defteri sayıma katılan görevliler tarafından isim yazılarak imzalanır.

4) Güvenlik ve gözetim servisi personeli, elektronik ortamda sayım gerçekleştirilen kurumlarda, Bakanlıkça belirlenen esaslar dahilinde görevlerini yürütür.

b) Nöbet: İnfaz ve koruma başmemurları ile infaz ve koruma memurları, vardiya hizmetleri sırasında ya da vardiya dışında görevlendirilmeleri durumunda, kendilerinin sorumluluğuna verilen nöbet yerlerinde görevlerini yerine getirirler. Belirlenen nöbet yerleri ve burada görev yapacak infaz ve koruma başmemurları ile infaz ve koruma memurlarının isimleri, hazırlanan vardiya çizelgeleri ve nöbet cetvellerinde gösterilir.

(7) İyileştirme çalışmaları kapsamında; güvenlik ve gözetim servisi görevlileri, topluma kazandırma çalışmalarına katkı sağlar ve buna ilişkin programlarda öğreticilik yapabilecek ya da bilgi, meslek ya da sanat nedeniyle o hizmete katkıda bulunabilecek olanlar, vardiyada ya da vardiya dışında iyileştirme çalışmalarında ve kurslarda görevlendirilebilir.

(8) İnfaz ve koruma başmemuru ile infaz ve koruma memuru, kurumun güvenliğini bozan firara teşebbüs, isyan, rehin alma, saldırı, yasaya veya düzenlemelere dayalı bir emre karşı aktif veya pasif fiziki direnme gibi olaylar ile 5237 sayılı Kanunun 25 inci maddesindeki meşru savunma ve zorunluluk hâli ortaya çıktığında kurum en üst amirinin izni ile zor kullanabilir. Acil hâllerde tehlikenin ortadan kaldırılması amacıyla izin alınmaksızın da zor kullanılabilir. Durumu derhal en üst amire iletir. Zor kullanan personel gerekenden fazla

kuvvet kullanamaz.

(9) Çalışma süreleri ve izinler: İnfaz ve koruma başmemurları ile infaz ve koruma memurlarının, zorunlu hâller dışında, günde sekiz saat çalışmaları ve haftada iki gün tatil yapmaları esastır.

(10) Çalışma saatleri ve tatil günleri, hazırlanan vardiya çizelgesinde gösterilir.

(11) Personel yetersizliği nedeniyle, dörtlü vardiya sisteminin uygulanmadığı kurumlarda, kurum amirinin önerisiyle, mahallindeki Cumhuriyet başsavcılığı tarafından uygulanacak vardiya sistemine uygun çalışma saatleri belirlenir.

Madde 11Teknik servis

(1) Teknik servis; kurumun araç ve gereçleri ile binanın bakım, onarım ve tamirat işlerinin yapımı, kullanımı, sürekli çalışır durumda olmalarının takibi ve sağlanması gibi teknik işleri yapar. Teknik serviste; mühendis, mimar, tekniker, teknisyen, teknisyen yardımcısı ve benzeri personel çalışır.

(2) Bu serviste görev yapan personel, genel idare veya işyurdu faaliyetleri ile ilgili olarak çalıştıkları iş kolunun bütün gereklerini yerine getirmekle sorumlu olup, çalışmalarını en az üç ayda bir raporla kurum idaresine bildirir.

Madde 12Psiko-sosyal yardım servisi

(1) Psiko-sosyal yardım servisi; personel ve hükümlülerin ruh ve beden sağlığı ve bütünlüğüne ilişkin koruyucu, geliştirici programları araştıran, uygulayan ve gerektiğinde tedavi sürecine katılarak psikolojik destek ve müdahalede bulunan, ayrıca hükümlülerin bireysel özelliklerini, yaşam koşullarını ve suç işleme nedenlerini belirleyerek bireysel gelişmelerine yardımcı olan, kurum yaşamına uyumlarını ve toplumsal yaşamla uyumlaşmalarını sağlayan ve bireyin yeniden suç işlemesini engelleyecek önlemleri alan ve bu amaçla gerektiğinde kurum en üst amirinin bilgisi dahilinde, aileler ve sosyal çevreyle görüşme yapan servistir. Psiko-sosyal yardım servisinde; psikolog, sosyal çalışmacı, sosyolog ve çocuk gelişimi uzmanı görev yapar.

(2) İyileştirme programları kapsamında spor alanları, çok amaçlı salon, kütüphane ve iş atölyelerinden yararlanma, meslek edinme kursları gibi faaliyetlere katılabilecek durumdaki hükümlüler ile kurumun iç hizmetlerinde çalıştırılacak hükümlüleri belirleyerek idare ve gözlem kuruluna sunar.

(3) Psiko-sosyal yardım servisi, hükümlülerin gözlem değerlendirme raporu veya gelişim değerlendirme raporunu düzenler, ayrıca servisin çalışmalarıyla ilgili olarak üç ayda bir raporla kurum en üst amirine bildirir.[\[5\]](#)

(4) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/4 md.)** Psiko-sosyal yardım servisi görevlilerince hükümlüler ile yapılan görüşmeler sonucunda; hükümlülerin dışarıda bulunan bakmakla yükümlü bulunduğu kişilerin sosyal yardım veya sosyal desteğe ihtiyaç duyduklarının öğrenilmesi hâlinde; bu durum ceza infaz kurumu idaresince sosyal hizmet sunan ilgili kamu kurumu veya yerel yönetimlere yazı ile bildirilir.

(5) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/4 md.)** Ceza infaz kurumunda anaları ile birlikte kalan sıfır-altı yaş grubundaki çocukların psiko-sosyal gelişimleri psiko-sosyal yardım servisi görevlilerince takip edilir.

(6) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/4 md.)** Psiko-sosyal yardım çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Madde 13 Sağlık servisi

(1) Sağlık servisi; kurumda koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerini cezaevi tabibinin başkanlığında yerine getiren servistir. Sağlık servisinde; cezaevi tabibi, diş tabibi, eczacı, veteriner, diyetisyen, sağlık memuru, hemşire ve hayvan sağlık memuru görev yapar.[\[6\]](#)

(2) Cezaevi tabibi;

a) Kurumun sağlık koşullarını düzenleyerek, hükümlülerin ve kurum personelinin muayene ve tedavilerini yapar.

b) Kurumun sağlık koşullarını bozan hareketlerin önlenmesi amacıyla, tedavi olmayı reddedenleri ve kurumun sağlığını bozacak şekilde hareket edenleri, kurum en üst amirine bildirir.

c) Kurumda ortaya çıkan hastalıklar ve bu hastalıkların önlenmesi için alınacak tedbirler ile ayrıca iaşenin kalitesine, miktarına ve dağıtım şekillerine, hükümlülerle personelin temizliğine, kurumun sıhhi tesisat, ısıtma, aydınlatma ve havalandırma tesislerinin sağlık şartlarına elverişli bir şekilde işleyip işlemediğine, beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin sağlık şartlarına uygun bir şekilde yürütülüp yürütülmediğine ilişkin hususları tespit etmek maksadıyla, kurumu ayda en az bir kez denetleyerek hazırlayacağı raporu kurum en üst amirine sunar ve sağlık istatistiklerini düzenler.

ç) Merkezi bütçe ve işyurdu tarafından alınan tüm gıda maddelerinin muayenesini yapar ve tüketilmesinde sakınca görülen ve imha edilmesi gereken gıda maddelerini tespit eder.

d) Kurumda eczacının bulunmaması durumunda ilaçların dağıtımını sağlar.

e) Sağlık servisinin tıbbi, idari ve teknik hizmetlerini mevzuata uygun yürütür ve denetler.

f) Sağlık servisinin, tıbbi kayıt ve arşiv sistemini oluşturur ve kayıtların düzenli ve doğru bir şekilde tutulmasını sağlar.

g) Tıbbi atıkların kontrolü ve imhası için gereken önlemleri alır.

(3) Diş tabibi; hükümlülerle kurum personelinin, ağız ve diş sağlığıyla ilgili koruyucu ve tedavi edici hizmetlerini yapar ve sağlık istatistiklerini düzenler.

(4) Cezaevi tabibi ve diş tabibi, sağlık servisinde çalışan diğer personel ile birlikte, aşağıda belirtilen işleri yapmak amacıyla, ortak görev anlayışı içinde hareket eder:

a) Tabipler, kurumu sık sık denetler ve kurumun mevcuduna göre ayda bir veya iki kez olmak üzere kurumun tamamını gezerek, kurumun genel sağlık durumunu kontrol eder, acele önlem alınmasını gerektiren bir hastalığın bulunması hâlinde durumu derhal kurum en üst amirine bildirir.

b) Tabipler, diğer unvanlardaki personel gibi kurumun özelliği dikkate alınarak vardiya sistemine göre çalıştırılabilir. Vardiya sisteminin uygulanmadığı hâllerde, önemli bir rahatsızlığın bildirildiği veya kurum amiri tarafından ihtiyaç duyulan diğer durumlarda, günün her saatinde kuruma gelerek gerekli önlemleri alır.[7]

(5) Eczacı;

a) Cezaevi tabibinin vereceği reçetelere göre ilaçları hazırlar, yeşil ve kırmızı reçeteyle satılan uyuşturucu ve uyarıcı nitelikteki ilaçların tane olarak verilmesini ve huzurda içirerek kontrolünü yapar, diğer ilaçları ise cezaevi tabibinin belirlediği miktarda hastalara verir.

b) Kurumda bulunan ilaçları korur ve gereken ilaçları almak için cezaevi tabibine zamanında haber verir.

(6) Veteriner; hayvancılık faaliyetinde bulunulan işyurtlarında, üretimin sağlıklı biçimde yapılabilmesi için koruyucu ve tedavi edici önlemleri alır, üretimi planlar, ırkların seçimi ve geliştirilmesini sağlar, alanıyla ilgili olarak her ay kurum en üst amirine rapor sunar ve istatistikleri düzenler.

(7) **(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/5 md.)** Diyetisyen; kurumlarda kalan hükümlüler ile iâşe edilen personelin enerji ve besin öğeleri ihtiyacını göz önünde bulundurarak menü planlar, hükümlülerin sağlıklı beslenmesini ve gıda güvenliğini temin eder, alanıyla ilgili ihale süreçlerinde ve teknik şartname hazırlanmasında görev alır, düzenli aralıklarla hizmet içi eğitim verir, rahatsızlığı bulunanlar veya vejetaryen gibi farklı beslenme tercihleri olan hükümlüler için uygun yemeklerin hazırlanması ile bu konularla ilgili diğer işlerin yerine getirilmesini sağlar.

(8) Hemşire ve sağlık memuru; cezaevi tabibinin gözetimi altında olup, onun göstereceği işleri yapar. Mesleki bilgisi ve yetkisi çerçevesinde koruyucu ve tedavi edici hizmetleri yerine getirir.[8]

(9) Hayvan sağlık memuru; hayvancılık faaliyetinde bulunulan işyurtlarında mesleki bilgisi ve yetkisi çerçevesinde koruyucu ve tedavi edici hayvan sağlık hizmetlerini yerine getirir.

(10) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/5 md.)** Cezaevi tabibinin olmadığı hâllerde bu hizmetin aile hekimleri tarafından verilmesini sağlamak amacıyla Sağlık Bakanlığı ile protokol düzenlenir.

Madde 14Eğitim ve öğretim servisi

(1) **(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/6 md.)** Eğitim ve öğretim servisi; kurumdaki eğitim ve öğretim hizmetleri, kültürel etkinlikler, kütüphane çalışmaları ve manevi rehberlik hizmetlerinin yürütüldüğü servistir. Eğitim ve öğretim servisinde; öğretmen, eğitim uzmanı ve kütüphaneci görev yapar.

(2) Öğretmen ve eğitim uzmanı;[9]

a) Hükümlülerin eğitim ve öğretimleri ile manevi kalkınmalarını sağlar, örgün ve yaygın eğitime devam eden hükümlülerin okul kayıtları, sınava giriş işlemleri, sevk hâlinde okul kayıtlarının nakledilmesi gibi eğitim ve öğretimleri için gerekli her türlü işlemleri yürütür ve

konu hakkında bilgilendirme yapar.

b) Her yılın eğitim ve öğretim döneminin başlangıcında eğitim ve öğretim, kurs gibi görev alanına giren konularda bir yıllık plan hazırlayarak kurum en üst amirine sunar ve eğitim ve öğretim istatistiklerini düzenler.

c) Yıl içinde değişebilecek koşullar nedeniyle, yıllık planda değişiklikler yapar.

ç) Kütüphanecinin bulunmadığı hâllerde, kütüphanecinin görevlerini yerine getirir.

d) Okuma yazma bilmeyen hükümlülere, okuma yazma öğretilmesinden sorumludur. Herhangi bir sebeple öğrenme güçlüğü görülenleri, kurum en üst amirine bildirir. Kurum en üst amiri ve öğretmen bunların okuma yazma öğrenmeleri için gereken önlemleri alır. [10]

e) Kurumda eğitim ve öğretim faaliyetlerine devam edenlerin isimlerini, başladıkları tarihi, hangi sınıfa devam ettiklerini, başlangıçtaki öğrenim düzeylerini, eğitim ve öğretimde gösterdikleri ilerlemeyi, başarısını, devam sürelerini, sınıf yükselmelerini, davranış notlarını, gözlem değerlendirme raporu veya gelişim değerlendirme raporunun ilgili bölümüne kaydeder.¹⁰

(3) **(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/6 md.)** Kütüphaneci; kütüphane ve kitaplığa gelen eserlerin kaydını yapar, bakım ve muhafazasını, dağıtılıp toplanmasını, kütüphane ve kitaplık olarak ayrılan yerin düzeni ile her türlü ihtiyaçlarını tespit eder, iş birliği yapılan diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait kütüphaneler ile ilgili gerekli iş ve işlemleri yürütür.

(4) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/6 md.)** Eğitim ve öğretim çalışmaları ile öğretimden yararlanma ve sınavlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Madde 15 İşyurdu servisi

(1) İşyurdu servisi; kurumun işyurdu çalışmalarını düzenleyerek, bunların etkinlik ve verimlilik ilkeleriyle gerçekleşmesini, hükümlülere meslek edindirilmesini, piyasa şartlarına uygun üretim yapılmasını ve işyurduna ilişkin işlemlerin yürütülmesini sağlayan servistir.

(2) İşyurdu servisinde; işyurdu müdürü, sayman, veznedar, tahsildar, işyurdu ambar memuru, satınalma memuru, bütçe, satın alma, pazarlama ve benzeri işlerden sorumlu görevliler ile işçi statüsünde çalışan personel görev yapar. Gerekğinde kurumun kadrolu ve sözleşmeli personeli de işyurdu hizmetlerinde çalıştırılabilir. [11]

(3) Sayman; işyurdunun para ve muhasebe işlerini, mevzuat çerçevesinde yerine getirir, muhasebe defterleri ile sarf evrakını düzenler ve korur, işyurdu ayniyat hesaplarının tutulması ile ilgili işlemleri yapar.

(4) Veznedar; vezne teşkilatı bulunan işyurtlarında, kasadan yapılacak ödemelerin veya kasaya yapılan tahsilatla ilgili işlemleri ve kayıtları düzenler. Kasa mevcudunun kayıtlar ile mutabakatını sağlar, vezne işlemlerini mevzuata uygun olarak yürütür.

(5) Tahsildar; tahsildar makbuzlarına istinaden, haricen yapılacak tahsilatı gerçekleştirir, günlük tahsilatı bordro düzenlemek suretiyle vezneye yatırır, veznedarın bulunmadığı zamanlarda bu göreve vekâlet eder.

(6) Ambar memuru; işyurdu ambarına gelen malzemenin teslim alınması, kayıtlarının tutulması ve muhafazası ile ihraç işlemlerini yapar. Bu husustaki belgeleri düzenler ve korur.

(7) Satınalma memuru; işyurdu müdürü veya ihale yetkilisinin, satınalma öncesi veya satınalma sırasında vereceği görevleri yapar.

(8) Bütçe, pazarlama ve benzeri işlerden sorumlu görevliler; işyurdunun bütçe, pazarlama, araştırma ve geliştirme gibi hizmetlerini yürütür.

(9) İşçi statüsünde çalışan personel; işyurdu faaliyetlerinde iş kanunlarına tâbi olarak, sürekli ve süreksiz işlerde belirli ve belirsiz süreli, kısmi ve tam süreli, deneme süreli ve diğer türde oluşturulan sözleşmeleri ile çalıştırılan personeldir. İşçi statüsünde çalıştırılan personelin ücret ve diğer sosyal hakları, işyurdu bütçesinden karşılanır. Bu personelden bazıları atölye şefi veya usta olarak görevlendirilebilir. İşçi statüsünde çalıştırılan personel, aşağıdaki görevleri yerine getirir:

a) Atölye şefleri ve ustalar; hükümlülerin atölyelerde verimli bir şekilde çalışmalarını, meslek ve sanatlarını koruyup geliştirmelerini veya meslek ve sanat öğrenmelerini sağlar, bu çalışmalara fiilen katılır.

b) Atölye şefleri, hükümlülerin salıverilmesinden sonra hayatını kazanabileceği bir meslek öğrenebilmesinden sorumludur.

c) Herhangi bir şekilde meslek öğrenmekte yetersizliği görülen hükümlüler, atölye şefi tarafından kurum en üst amirine bildirilir.

Madde 16Yardımcı hizmetler servisi

Yardımcı hizmetler servisi; kurumun santral hizmetleri, temizlik, ısınma, ulaşım, yemek yapımı, malzeme taşınması, boşaltılması ve yükleme ile evrakın ilgili yerlere götürülüp getirilmesi gibi görevleri yerine getiren servistir. Yardımcı hizmetler servisinde; santral memuru, gemi adamı, şoför, kaloriferci, aşçı, hizmetli ve hasta bakıcı gibi personel görev yapar. Bu personel, amirlerinin vereceği işler ile çalıştığı iş kolunun bütün gereklerini yerine getirir.[12]

Madde 17Personelin genel tutumu

(1) Kurumlarda çalışan personel, kamu görevlilerinin tâbi olduğu mevzuata uygun hareket eder.

(2) Görevin özelliği nedeniyle hükümlülere karşı ciddi, dürüst ve tarafsız davranır. Görev gerekleri ve hükümlülerin eğitilerek yeniden topluma kazandırılması çalışmalarının zorunlu kıldığı ilişkiler dışında, hükümlüler ve yakınları ile herhangi bir suretle kişisel ilişki kuramaz.

Madde 18Eşit işlem

Kurum personeli, bütün hükümlü ve yakınlarına dil, din, mezhep, ırk, renk, cinsiyet ve düşünce ayrımı gözetmeksizin eşit işlem yapmak zorundadır.

Madde 19Yasak tutum ve davranışlar

(1) Kurum personeli, kamu görevlileri için yasaklanmış tutum ve davranışlarda bulunmamak zorundadır.

(2) Kurum personelinin hükümlü veya yakınlarından, her ne ad altında olursa olsun, para, hediye veya buna benzer şeyleri almaları, vermeleri veya bunlarla alım satım işlemleri yapmaları yasaktır.

Madde 20Sır saklamak

Kurum personeli, görevi nedeniyle kendisine verilen veya edindiği bilgi ve belgeler ile gizli kalması gereken diğer bilgi ve belgeleri kanunlarla belirtilen hâller dışında açıklayamaz veya yayınlamayamaz.

Madde 21Personel hakkında uygulanacak disiplin işlemleri

Kurum personeli hakkında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda ve 5/4/2017 tarihli ve 30029 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Adalet Bakanlığı Disiplin Yönetmeliğinde yazılı disiplin işlemleri uygulanır.

Madde 22İdare ve gözlem kurulu

(1) İdare ve gözlem kurulu; kurum müdürünün başkanlığında, gözlem ve sınıflandırmadan sorumlu ikinci müdür, idare memuru, cezaevi tabibi, psikiyatrist, bir psikolog ve psiko-sosyal yardım servisinde görevli diğer unvandan bir personel, öğretmen, infaz ve koruma başmemuru ile kurum müdürü tarafından teknik personel arasından seçilen bir görevliden oluşur.

(2) Birinci fıkrada sayılan personelin tamamının kurumda bulunmaması hâlinde idare ve gözlem kurulu, mevcut olanlarla oluşturulur.

(3) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/9 md.)** 5275 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin üçüncü fıkrası gereğince iyi hâl değerlendirmesi yapacak olan kurula, Cumhuriyet başsavcısı veya belirleyeceği Cumhuriyet savcısı başkanlık eder. Bu kurula birinci fıkrada sayılan üyelerin yanı sıra Cumhuriyet başsavcısı tarafından belirlenen bir izleme kurulu üyesi ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı il veya ilçe müdürlükleri tarafından görevlendirilen birer uzman da katılır.

Madde 23İşyurdu yönetim kurulu

(1) İşyurdu yönetim kurulu; işyurdu müdürünün başkanlığında, işyurdundan sorumlu ikinci müdür, sayman, idare memuru, ambar memuru ile cezaevi katibi veya bilgisayar işletmeninden oluşur.[\[13\]](#)

(2) Teknik işler, malzeme alımları ve taahhüt işleri ile ilgili konuların görüşülmesinde işyurdu yönetim kuruluna, işin içeriğine göre konuyla ilgili bir personel ve atölye şefi de katılabilir.

Madde 24Disiplin kurulu

(1) Disiplin kurulu; kurum müdürünün başkanlığında idare memuru, psiko-sosyal yardım servisinde görevli her meslek grubundan kurum müdürü tarafından seçilen birer temsilci,

öğretmen, atölye şefi ile sorumlu infaz ve koruma başmemurundan oluşur.

(2) Birinci fıkrada sayılan personelin tamamının kurumda bulunmaması hâlinde disiplin kurulu, mevcut olanlarla oluşturulur.

Madde 25Eğitim kurulu

(1) Eğitim kurulu; kurum müdürünün başkanlığında, eğitimden sorumlu ikinci müdür, cezaevi tabibi, bir psikolog ve psiko-sosyal yardım servisinde görevli diğer unvandan bir personel ile kurumda görev yapan bütün öğretmenler, eğitim uzmanı ile kütüphaneciden oluşur.[14]

(2) Birinci fıkrada sayılan personelin tamamının kurumda bulunmaması hâlinde eğitim kurulu, mevcut olanlarla oluşturulur.

(3) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/11 md.)** Eğitim ve iyileştirme faaliyetlerinde görev alan kurum personeli ya da kurum dışından gelen diğer görevliler, görüşlerine başvurulmak üzere kurul toplantılarına çağrılabilir.

Madde 26Kurulların toplanması

(1) Kurullar, mevcut üyelerinin çoğunluğuyla toplanır ve toplantıya katılanların çoğunluğu ile karar verir. Oylarda eşitlik olması hâlinde ilgili kurul başkanın oyunun bulunduğu tarafa üstünlük tanınır.

(2) Kurum müdürü, kurulları ayda bir kez ve gerektiğinde her zaman toplayabilir. Ancak işyurdu yönetim kurulu, düzenli olarak haftada bir defa toplanır.

(3) Kurullarda görüşülecek konular müdür tarafından belirlenir.

(4) Müdürü bulunmayan kurumlarda kurulların oluşturulmasına imkan bulunmayan hâllerde kurullar, kurum amirinin başkanlığında, hükümet tabibi, öğretmen, infaz ve koruma başmemuru ile infaz ve koruma memurundan oluşturulur.

(5) Kurulların oluşturulmasında, aynı unvanda veya psiko-sosyal yardım servisinde farklı unvandan birden çok personel bulunması hâlinde kurul toplantısına katılacak görevli, kurum müdürü tarafından belirlenir.

Madde 27Kararların deftere geçirilmesi

Kurullar tarafından verilen kararlar, ilgili kurulların karar defterine yazılır, üyeler tarafından imzalanır ve teftişe hazır hâde tutulur. Bu defterlere kayıt usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

Madde 28İdare ve gözlem kurulunun görev ve yetkileri

(1) İdare ve gözlem kurulu aşağıda sayılan işleri yapmakla görevli ve yetkilidir:[15]

a) Hükümlülerin suç türlerini belirleyerek, durumlarına uygun kurumlara ayrılmasını sağlamak ve bunlara uygun olacak infaz ve iyileştirme rejimini saptamak.

b) Hükümlülerin kurumlara kabullerinden sonra kalacakları odaları belirlemek.

c) Kurumlarda kalmakta olan hükümlüleri gruplandırmak.

- ç) Hükümlülerin kalmakta oldukları odaları değiştirmek.
- d) Hükümlülerin bireysel olarak, psiko-sosyal yardım servisinde hazırlanan iyileştirme programlarına uyumunu ve sonuçlarını değerlendirmek.
- e) İyileştirme programları kapsamında spor alanları, çok amaçlı salon, kütüphane ve iş atölyelerinden yararlanma gibi faaliyetlere katılabilecek durumdaki hükümlüler ile kurumun iç hizmetlerinde çalıştırılacak hükümlülerin belirlenmesi ile ilgili karar almak.
- f) Tehlikeli hâli bulunan ya da örgüt mensubu olan hükümlülerle ilgili olarak, telefon görüşmeleri ile radyo, televizyon yayınları ve internet olanaklarından yararlanma hakkının kısıtlanmasına karar vermek.
- g) Açık kurumlar ile eğitimevlerinde bulunan hükümlülerden; kurum dışındaki eğitim, ağaçlandırma, çevre düzenlemesi ve temizliği, doğal afet sonrası yardım, tiyatro çalışmaları gibi sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılacak hükümlülerin, kurum dışına çıkabilmeleri için karar almak.
- ğ) Açık kurumlarda ve eğitimevlerinde kalan hükümlülerin, oda ve eklentilerinde bulundurabilecekleri eşyanın cinsi ve miktarını belirlemek.¹⁵
- h) Koşullu salıvermeye ve uygulanacak infaz rejimine esas teşkil edecek iyi hâl kararını almak.
- ı) Hükümlüleri, tutum ve davranışlarına göre ödüllendirmek.
- i) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/12 md.)** 5275 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi gereğince hükümlülerin kapalı ceza infaz kurumuna iadesine karar vermek.
- j) Mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.
- (2) İdare ve gözlem kurulu, birinci fıkrada sayılan görevleri yerine getirirken diğer kurulların önerilerini de dikkate alır.
- (3) İdare ve gözlem kurulunun, birinci fıkranın (b) ilâ (ğ) bentlerinde sayılan görevleriyle ilgili olarak aldığı kararlarla, diğer kurulların kararları arasında uyumsuzluk bulunması durumunda, psiko-sosyal yardım servisinde çalışan personelin görüşü de alındıktan sonra, idare ve gözlem kurulu tarafından verilecek karar uygulanır.

Madde 29İşyurdu yönetim kurulunun görev ve yetkileri

İşyurdu yönetim kurulu aşağıda sayılan işleri yapmakla görevli ve yetkilidir:

- a) İşyurdunun geliştirilmesine ve genel gidişine ait her türlü faaliyetlere yön vermek.
- b) Hükümlülerin iyileştirme programları çerçevesinde çalıştırılmalarını sağlamak.
- c) Sürekli veya geçici olarak kurum işlerinde çalıştırılacak işçilere, işyurdu tarafından ödenecek ücretleri ve bunların iş akitlerinin feshi konularında İşyurtları Kurumu Daire Başkanlığına öneride bulunmak.
- ç) Kurumda üretilip satışa arz edilen ürünlerin satış fiyatını belirlemek.
- d) İşyurdunda fazla çalışma yapılmasına ilişkin önerileri karara bağlamak.

- e) Bakanlık, İşyurtları Kurumu Yüksek Kurulu, Genel Müdürlük ve İşyurtları Kurumu Daire Başkanlığının onayını gerektiren işlemler hakkındaki kararları onaya sunmak.
- f) Mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Madde 30Disiplin kurulunun görev ve yetkileri

Disiplin kurulu aşağıda sayılan işleri yapmakla görevli ve yetkilidir:

- a) Hükümlülere uyarma, kınama ve bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma cezaları dışında kalan disiplin cezalarını vermek.
- b) İyi hâlin tespitine esas oluşturacak görüş bildirmek.
- c) 5275 sayılı Kanunda ngrlen hâllerde disiplin cezalarını kaldırmak.
- ç) Hükümlülere gelen veya hükümlüler tarafından gönderilen mektup, telgraf ve faks iletilerinden, mektup okuma komisyonu tarafından sakıncalı olduğu değerlendirilenlerin, ilgililerine verilip verilmemesine karar vermek.
- d) Mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Madde 31Eğitim kurulunun görev ve yetkileri

Eğitim kurulu aşağıda sayılan işleri yapmakla görevli ve yetkilidir:

- a) Kurumda uygulanacak eğitim ve iyileştirme programlarının esaslarını belirlemek, izlemek ve değerlendirmek.
- b) Kuruma yeni gelen hkmlyle ilgili gerekli araştırmanın yapılmasını, rapor hazırlanmasını sağlamak ve bu raporları değerlendirmek.
- c) Eğitim ve iyileştirme programlarının işleyişini ve sonuçlarını değerlendirerek, kullanılan yöntemlerde yapılması gereken değişiklikleri saptamak ve uygulanmasını sağlamak.
- ç) Eğitim-ğretim programları çerçevesinde, hükümlülerin eğitim giderlerinin karşılanması için yapılacak çalışmaları planlamak.
- d) Hükümlülerin korunması, eğitimleri ve yönlendirilmeleri konusunda duyarlılık oluşturulması, kurumların işleyişi ve önemi hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi ile ilgili çalışmalar yapmak.
- e) Hükümlü ile durumu hakkında bilgi sahibi olması gerekli ya da yararlı görülen kişi, kurum ya da kuruluşları, özel hayata saygı, gizlilik ve etik kurallarına uygun biçimde bilgilendirmek.
- f) Kurum kitaplık veya kütüphanesine satın alma, bağış ya da ödünç alma gibi yollarla kazandırılacak yayınların tespitini yapmak.
- g) Kuruma gelen kitabın, kitaplık ya da kütüphaneye kabul edilip edilmemesine karar vermek.
- ę) **(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/13 md.)** Kuruma gelen her türlü yayının, kurum disiplini, düzenini veya güvenliğini bozan ya da tehlikeye düşüren, hükümlülerin iyileştirilmesi amacına ulaşmayı zorlaştıran veya müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsayan nitelikte olup olmadığına karar vermek.

h) Kitap okumayı özendirici çalışmalar yapmak.

ı) Kurum dışından getirilecek kişileri ve bu kişilerin yapacağı etkinlikleri ve konusunu belirlemek.

i) Mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Madde 32Kurumların iç güvenliği

(1) Kurumların iç güvenliği, Bakanlığa bağlı infaz ve koruma görevlileri tarafından sağlanır. İç güvenlik görevlileri, gerektiğinde dış güvenlik görevlileri ile işbirliği yapar.

(2) Açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerindeki idare ile infaz ve koruma görevlileri; firarların önlenmesi, asayiş ve disiplinin sağlanması için gözetim ve denetimle yükümlüdür.

(3) Kurumlarda meydana gelen isyan, yangın, deprem, toplu firar, tünel kazma, duvar delme gibi asayiş ve güvenlikle ilgili olaylarda, iç güvenlik görevlilerinin yetersiz kalması hâlinde, kurum en üst amirinin istemi üzerine, kapalı kurumlarda dış güvenlik görevlileri, açık kurumlar ile eğitimevlerinde kolluk görevlileri kuruma girerek olaya müdahale etmek suretiyle gerekli tedbirleri alır.

(4) Asayiş ve güvenlikle ilgili olarak, kurumda meydana gelen olayın yatıştırılması ve gerekli tedbirlerin alınması için kurum dış güvenlik görevlilerinin de yetersiz kalması hâlinde, kurum en üst amirinin Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla yapacağı yazılı istem üzerine, kolluk kuvvetlerinden veya mahalli diğer kuvvetlerden ya da olayın kapsam ve mahiyetine göre diğer kamu kurum ve kuruluşlarından yardım alınabilir.

(5) Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları ile diğer kapalı ceza infaz kurumlarının yüksek güvenlikli bölümlerinde kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili olarak ceza infaz kurumlarında düzenlenen tutanaklara, ilgili görevlinin açık kimliği yerine sadece sicil numarası yazılır. Bu kapsamdaki kurum görevlilerinin ifadesine başvurulması hâlinde çıkarılan davetiye veya çağrı kâğıdı görevlinin iş yeri adresine tebliğ edilir. Bu kişilere ait ifade ve duruşma tutanaklarında adres olarak sadece iş yeri adresi gösterilir.

Madde 33Kapıların açılmaması ve temasın önlenmesi

(1) Kapalı kurumlarda oda ve koridor kapıları kapalı tutulur. Kapılar aşağıdaki hâllerde açılır:

a) Cezaevi tabibine, revire, hamama veya berbere gitme ya da başka odaya nakil hâllerinde.

b) Hastane ve duruşmaya gönderme veya başka kuruma nakil hâllerinde.

c) Salıverilme, ziyaret, arama, sayım, denetim, eğitim, öğretim, spor ve iyileştirme çalışmaları veya kurumda çalıştırma hâllerinde.

ç) Kurullara çağırılma hâllerinde.

d) Ölüm, deprem veya yangın gibi olağanüstü hâllerde.

e) Kurum idaresince gerekli görülen diğer hâllerde.

(2) Hükümlüler, birinci fıkrada sayılan hâller dışında, diğer odalardaki hükümlüler ve kurum görevlileri ile temasta bulunamazlar.

(3) Odaların havalandırma bahçesine açılan kapılarının açılış ve kapanış saatleri, kurumların fiziki yapıları, kapasiteleri, mevcutları ve bölgenin coğrafi koşulları değerlendirilerek, bu hususlar kurum iç yönergesinde düzenlenir.

Madde 34Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım

(1) Kurumlarda, oda ve eklentilerinde, hükümlünün üst ve eşyasında habersiz olarak her zaman arama yapılabilir. Kurumun tamamında her ay bir kez mutlaka arama yapılır. Oda ve eklentilerinde yapılacak aramalarda bir hükümlü hazır bulundurulur.

(2) Hükümlünün üzerinde, kuruma sokulması veya bulundurulması yasak madde veya eşya bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin varlığı ve bunun başka suretle tespitinin olanaksız olması durumunda, kurum en üst amirinin gerekli görmesi hâlinde, detaylı olarak veya beden çukurlarında aşağıda belirtilen usullere göre arama yapılabilir:[\[16\]](#)

a) **(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/14 md.)** Detaylı arama, hükümlünün utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde ve görevli dışında kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler alınarak gerçekleştirilir. Arama sırasında hükümlüye tek kullanımlık giyim önlüğü verilir.

b) Arama sırasında önce bedenin üst kısmındaki giysiler çıkarttırılır, bedenin alt kısmındaki giysiler üst kısmındaki giysiler giyildikten sonra çıkarttırılır. Bu giysiler de mutlaka aranır.

c) **(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/14 md.)** Detaylı arama sırasında bedene dokunulmaması için gerekli özen gösterilir ve görevli tarafından eldiven kullanılır. Aranılan kişinin beden çukurlarında bir şeyin bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin bulunması hâlinde öncelikle, hükümlüden madde veya eşyanın kendisi tarafından çıkartılması istenir, aksi hâlde bunun zor kullanılarak gerçekleştirileceği bildirilir. Beden çukurlarındaki arama, cezaevi tabibi tarafından yerine getirilir.

ç) **(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/14 md.)** Detaylı arama, mümkün olan en kısa süre içinde bitirilir ve işlem tutanağa bağlanır, tutanakta arama yapan görevliler ile hükümlünün imzası bulunur. Hükümlünün imzadan kaçınması hâlinde bu durum tutanağa geçirilir.

(3) Beden ve üst aramaları aynı cinsiyetten güvenlik ve gözetim görevlileri tarafından yapılır.

(4) Aramalar, gerektiğinde dış güvenlik görevlileri veya kolluk kuvvetleriyle ya da diğer kamu görevlilerince ortaklaşa gerçekleştirilebilir.

(5) Kurum en üst amiri, Cumhuriyet başsavcısına bilgi vermek suretiyle önceden hazırlanan olağanüstü hâl planlarına göre kurumun fiziksel özelliği ve mevcudunu değerlendirerek, yılda en az iki kez olmak üzere uygun gördüğü zamanlarda diğer kamu görevlilerinin katılımıyla; isyan, firar, yangın ve benzeri olaylara karşı tatbikat yaptırır.

(6) Sayımlar, 10 uncu maddede belirtilen görevliler tarafından, dörtlü vardiya hizmetinin uygulandığı kurumlarda sabah, akşam ve gece olmak üzere günde üç kez, diğer vardiya hizmetlerinin uygulandığı kurumlarda ise her vardiya değişiminde yapılır.

(7) İdare tarafından uygun görülmesi durumunda, her zaman sayım yapılabilir. Olağanüstü

durumlarda, kurum en üst amirinin talebi, Cumhuriyet başsavcısının oluru ile dış güvenlik görevlileri sayımlara katılabilir.

(8) Sayımlar, yatma planları da göz önünde bulundurularak odalarda yapılır. Sayımın yapılış şekli, kurum güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek biçimde odada bulunan hükümlülerin sayısı dikkate alınarak idare tarafından belirlenir.

(9) **(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/14 md.)** Arama ve sayımlar sırasında insan onuru ve haysiyetine saygı ile utanma duygusunun ihlal edilmemesi esastır. Bu kapsamda gerekli her türlü tedbir alınır.

(10) Elektronik ortamda sayım gerçekleştirilen kurumlarda Bakanlıkça belirlenecek esaslar uygulanır.

Madde 35Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı

Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası, hükümlünün hayatı boyunca devam eder ve bu ceza 5275 sayılı Kanunun 25 inci maddesinde belirtilen sıkı güvenlik rejimine göre ve 5275 sayılı Kanunda belirtilen ceza infaz kurumunda infaz edilir.

Madde 36Müebbet hapis cezasının infazı

Müebbet hapis cezası, hükümlünün hayatı boyunca devam eder. Bu ceza süreli hapis cezası uygulanan infaz rejimine göre infaz edilir.

Madde 37Süreli hapis cezasının infazı

(1) Süreli hapis cezası, kanunda aksi belirtilmeyen hâllerde bir aydan az, yirmi yıldan fazla olamaz. Süreli hapis cezası, bu Yönetmelikte belirtilen infaz rejimine göre yerine getirilir.

(2) Hükmedilen bir yıl veya daha az süreli hapis cezası, kısa süreli hapis cezasıdır. Kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırımlar, 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) ilâ (f) bentlerine göre, suçlunun kişiliğine, sosyal ve ekonomik durumuna, yargılama sürecinde duyduğu pişmanlığa ve suçun işlendiği özelliklere göre mahkemece belirlenen yaptırım şekilleridir.

Madde 38Kısa süreli hapis cezasının çevrildiği seçenek yaptırımların infazı

(1) Kısa süreli hapis cezası yerine 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince hükmedilen adlî para cezası; 5237 sayılı Kanunun 50 ve 52 nci maddeleri ile 5275 sayılı Kanunun 105 ve 106 ncı maddeleri uyarınca infaz edilir.[\[17\]](#)

(2) 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde düzenlenen, mağdurun veya kamunun uğradığı zararın giderilmesi yaptırımının infazı:

a) Mağdurun veya kamunun uğradığı zararın giderilmesi, suç nedeniyle uğranılan zararın aynen iade edilmesi, suçtan önceki hâle getirilmesi veya tazmin edilmesi suretiyle tamamen giderilmesi şeklinde yerine getirilir.

1) Zararın aynen iade edilmesi; hükümlünün işlediği suç nedeniyle haksız olarak ele geçirdiği şeyi aynen ya da satın almak suretiyle suçtan zarar görene iade etmesidir.

2) Suçtan önceki hâle getirme; suç nedeniyle verilen zararın, hükümlü tarafından ya da başkası aracılığıyla çalışmak, çalıştırılmak, tamir etmek veya buna benzer faaliyetlerle giderilmesidir.

3) Zararın tazmin edilmesi; suç nedeniyle verilen zararın bedelinin suçtan zarar görene ödenerek tazmin edilmesidir.

b) Mağdurun veya kamunun uğradığı zararın miktarı, mahkemece kararda belirtilmemiş ise 5275 sayılı Kanunun 98 inci maddesine göre Cumhuriyet savcısının talebi ile uğranılan zararın tespiti mahkemeden istenir.

c) Mağdurun ya da kamunun uğradığı zararın tamamen giderilmesini içeren kesinleşmiş ilâm, Cumhuriyet başsavcılığına verilir. Cumhuriyet savcısı, zararın otuz gün içinde tamamen giderilmesini hükümlüye tebliğ eder.

ç) Hükümlü adresine yapılan bu tebligatta gösterilen zararı, otuz günlük süre içinde tamamen gidermezse Cumhuriyet başsavcılığına, durum infaz hâkimliğine bildirilir.[\[18\]](#)

(3) 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (c), (d) (...) [\[19\]](#) ve (f) bentlerindeki seçenek yaptırımların infazı 10/11/2021 tarihli ve 31655 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Denetimli Serbestlik Hizmetleri Yönetmeliği hükümlerine göre yerine getirilir.¹⁹

(4) Hükmedilen seçenek yaptırımın, hükümlünün elinde olmayan nedenlerle yerine getirilememesi durumunda, yaptırım, infaz hâkimliğince değiştirilir.[\[20\]](#)

Madde 39 Adlî para cezasının infazı

5237 sayılı Kanunun 52 nci maddesi gereğince hükmedilen adlî para cezasının infazı, 5275 sayılı Kanunun 106 ncı maddesi hükmüne göre yerine getirilir.

Madde 40 Özel infaz usulleri

(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/16 md.)

(1) İnfaz hâkimi, hükümlünün talebi üzerine kasten işlenen suçlarda toplam bir yıl altı ay, taksirle öldürme suçu hariç olmak üzere taksirle işlenen suçlarda ise toplam üç yıl veya daha az süreli hapis cezasının;

a) Her hafta cuma günleri saat 19.00'da girmek ve pazar günleri aynı saatte çıkmak suretiyle hafta sonları,

b) Hafta sonları hariç, her gün saat 19.00'da girmek ve ertesi gün saat 07.00'de çıkmak suretiyle geceleri,

ceza infaz kurumlarında çektirilmesine karar verebilir. Bu hükümlüler, kurumlarda diğerlerinden ayrı yerlerde barındırılır. Hükümlü, bu fıkra da belirtilen yükümlülük lere uymaması hâlinde durum, kurum tarafından Cumhuriyet başsavcılığı na bildirilir.

(2) Mahkûmiyete konu suç nedeniyle doğmuş zararın aynen iade, suçtan önceki hâle getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesine dair hukuki sorumlulukları saklı kalmak üzere;

a) Kadın, çocuk veya altmış beş yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları toplam bir yıl,

b) Yetmiş yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları toplam iki yıl,

c) Yetmiş beş yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları toplam dört yıl,

veya daha az süreli hapis cezasının konutunda çektirilmesine infaz hâkimi tarafından karar verilebilir.

(3) Toplam beş yıl veya daha az süreli hapis cezasına mahkûm olan veya adli para cezası infaz sürecinde hapis cezasına çevrilen hükümlülerden 5275 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında belirlenen usule göre maruz kaldığı ağır bir hastalık veya engellilik nedeniyle ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettiremeyeceği tespit edilenlerin cezasının konutunda çektirilmesine infaz hâkimi tarafından karar verilebilir.

(4) Doğum yaptığı tarihten itibaren altı ay geçen ve toplam üç yıl veya daha az süreli hapis cezasına mahkûm olan ya da adli para cezası infaz sürecinde hapis cezasına çevrilen hükümlü kadınların cezasının konutunda çektirilmesine infaz hâkimi tarafından karar verilebilir. Bu fıkra uyarınca talepte bulunulabilmesi için kadının doğum yaptığı tarihten itibaren bir yıl altı ay geçmemiş olması gerekir. Konutta infaza karar verdikten sonra çocuk ölmüş veya anasından başka birine verilmiş olursa infaz hâkimi konutta infaz uygulamasına ilişkin kararını kaldırır.

(5) Cezanın özel infaz usulüne göre çektirilmesine karar verilenler hakkında tabi oldukları infaz rejimine göre koşullu salıverilme hükümleri uygulanır. Ancak, 5275 sayılı Kanunun 105/A maddesi hükümleri uygulanmaz.

(6) Cezanın özel infaz usulüne göre çektirilmesi kararı, infaza başlandıktan sonra da verilebilir.

(7) İnfaz hâkimi talep üzerine, cezanın özel infaz usulüne göre çektirilmesi sırasında bu usulün uygulanmasına son verebilir. Özel infaz usulünün gereklerine geçerli bir mazeret olmaksızın uyulmaması hâlinde ise bu usulün uygulanmasına son verilir ve bu hâlde infaza açık ceza infaz kurumunda devam edilir. Özel infaz usulüne göre geçirilen süre, infaz aşamasında mahsup edilir. Bu fıkranın uygulandığı hâllerde 5275 sayılı Kanunun 105/A maddesi hükümleri uygulanmaz.

(8) Bu madde hükümlerine göre verilen kararlara itiraz yolu açıktır.

(9) Üçüncü ve dördüncü fıkra hariç, bu madde hükümleri;

a) Terör suçları ile örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçlarından ya da örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlardan mahkûm olanlar,

b) Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlardan mahkûm olanlar,

c) Adlî para cezası infaz sürecinde hapis cezasına çevrilenler,

ç) Koşullu salıverilme kararının geri alınması nedeniyle cezası aynen infaz edilenler, hakkında uygulanmaz.

(10) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Madde 41Mükerrirlere ve bazı suç faillerine özgü infaz rejimi ve denetimli serbestlik tedbiri

Mükerrirlere ve bazı suç faillerine özgü infaz rejimi ve denetimli serbestlik tedbiri 5275 sayılı Kanunun 108 inci maddesi hükmüne göre infaz edilir.

Madde 42Hapis cezasının infazının hastalık nedeni ile ertelenmesi

(1) Akıl hastalığına tutulan hükümlünün cezasının infazı geriye bırakılır ve hükümlü, iyileşinceye kadar 5237 sayılı Kanunun 57 nci maddesinde belirtilen sağlık kurumunda koruma ve tedavi altına alınır. Sağlık kurumunda geçen süreler ceza infaz kurumunda geçmiş sayılır.

(2) Diğer hastalıklarda cezanın infazına, resmi sağlık kuruluşlarının hükümlülere ayrılan bölümlerinde devam olunur. Ancak bu durumda bile hapis cezasının infazı, hükümlünün hayatı için kesin bir tehlike teşkil ediyorsa cezanın infazı, hükümlü iyileşinceye kadar geri bırakılır.

(3) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen geri bırakma kararı, Adli Tıp Kurumunca düzenlenen ya da Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenip Adli Tıp Kurumunca onaylanan rapor üzerine, infazın yapıldığı yer Cumhuriyet başsavcılığınca verilir. Geri bırakma kararı, hükümlünün tâbi olacağı yükümlülükler belirtilmek suretiyle kendisine ve yasal temsilcisine tebliğ edilir. Hükümlünün geri bırakma süresi içinde bulunacağı yer, kendisi veya yasal temsilcisi tarafından ilgili Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir. Hükümlünün sağlık durumu, geri bırakma kararını veren Cumhuriyet başsavcılığınca veya onun istemi üzerine, bulunduğu veya tedavisinin yapıldığı yer Cumhuriyet başsavcılığınca, sağlık raporunda belirtilen süreler, bir süre bulunmadığı takdirde birer yıllık dönemlere göre bu fıkra yazılı usule uygun olarak incelettirilir. İnceleme sonuçlarına göre geri bırakma kararını veren Cumhuriyet başsavcılığınca, geri bırakmanın devam edip etmeyeceğine karar verilir. Geri bırakma kararını veren Cumhuriyet başsavcılığının istemi üzerine, hükümlünün izlenmesine yönelik tedbirler, bildirimin yapıldığı yerde bulunan kolluk makam ve memurlarınca yerine getirilir. Bu fıkra yazılı yükümlülüklerle aykırı hareket edilmesi hâlinde geri bırakma kararı, kararı veren Cumhuriyet başsavcılığınca kaldırılır. Bu karara karşı infaz hâkimliğine başvurulabilir.

(4) Hapis cezasının infazı, gebe olan veya doğurduğu tarihten itibaren bir yıl altı ay geçmemiş bulunan kadınlar hakkında geri bırakılır. Çocuk ölmüş veya anasından başka birine verilmiş olursa, doğumdan itibaren iki ay sonra ceza infaz olunur.[21]

(5) Kapalı ceza infaz kurumuna girdikten sonra gebe kalanlardan koşullu salıverilmesine altı yıldan fazla süre kalanlar ile eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli sayılanlar hakkında dördüncü fıkra hükümleri uygulanmaz. Bu kişilerin cezasının dördüncü fıkra öngörülen kısmı, ceza infaz kurumlarında kendileri için düzenlenen uygun yerlerde infaz olunur.

(6) Maruz kaldığı ağır bir hastalık veya engellilik nedeniyle ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettiremeyen ve toplum güvenliği bakımından ağır ve somut tehlike oluşturmayacağı değerlendirilen mahkûmun cezasının infazı üçüncü fıkra belirlenen usule göre iyileşinceye kadar geri bırakılabilir.

Madde 43Hükümlünün istemiyle infazın ertelenmesi

(1) Kasten işlenen suçlarda üç yıl, taksirle işlenen suçlarda ise beş yıl veya daha az süreli hapis cezalarının infazı, çağrı üzerine gelen hükümlünün istemi üzerine, Cumhuriyet Başsavcılığınca ertelenebilir.

(2) Erteleme, her defasında bir yılı geçmemek üzere en fazla iki kez uygulanabilir.

(3) Erteleme süresi içinde, hükümlü hakkında kasten işlenen bir suçtan dolayı kamu davası açılması hâlinde, erteleme kararı kaldırılarak ceza derhal infaz olunur.

(4) Birinci fıkrada belirtilen hapis cezalarının infazına başlanmış olsa bile, hükümlünün yükseköğrenimini bitirebilmesi, ana, baba, eş veya çocuklarının ölümü veya bu kişilerin sürekli hastalık veya malullükleri nedeniyle ailenin ticari faaliyetlerinin yürütülebilmesinin veya tarım topraklarının işlenebilmesinin imkansız hâle gelmesi veya hükümlünün eş veya çocuklarının sürekli hastalık veya malullükleri nedeniyle bakıma muhtaç olmaları ya da hükümlünün hastalığının sürekli bir tedaviyi gerektirmesi gibi zorunlu ve çok ivedi hâllerde, Cumhuriyet başsavcılığınca bir yılı geçmeyen sürelerle hapis cezasının infazına ara verilebilir. Ancak bu ara verme iki defadan fazla olamaz.[\[22\]](#)

(5) Erteleme isteminin kabulü, güvence gösterilmesine veya diğer bir şarta bağlanabilir.

(6) Bu madde hükümleri;

a) Terör suçları, örgüt faaliyetleri çerçevesinde işlenen suçlar ve cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlardan mahkûm olanlar,

b) Mükerrirlere özgü infaz rejimi uygulanmasına karar verilenler,

c) Disiplin veya tazyik hapsine mahkûm olanlar,

hakkında uygulanmaz.

Madde 44Mahkemece infazın ertelenmesi veya durdurulması

Birlikte işlenmiş olup da 5271 sayılı Kanunun 280 inci maddesinin üçüncü fıkrası ve 306 ncı maddesinin uygulanma olanağının bulunduğu hâllerde, hükmü veren ilk derece mahkemesinden infazın ertelenmesine veya durdurulmasına ilişkin karar verilmesi istenebilir. Karar verilmeden önce Cumhuriyet savcısı ve hükümlünün görüşlerini yazılı olarak bildirmesi istenebilir. Karar, duruşma açılmaksızın verilir ve bu karara karşı itiraz yoluna gidilebilir. Erteleme veya durdurma talebinin kabulü, güvence gösterilmesine veya diğer bir şarta bağlanabilir.

Madde 45Hapis cezasının ertelenmesi hâlinde hükmedilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi

Mahkemece, 5237 sayılı Kanunun 51 inci maddesi gereğince, hapis cezasının ertelenmesine karar verilmesi hâlinde, denetim süresi içinde yerine getirilmesi gereken yükümlülükler, Denetimli Serbestlik Hizmetleri Yönetmeliği hükümlerine göre yerine getirilir.

Madde 46Ertelenen hapis cezasının infazı

(1) 5237 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre, hapis cezası ertelenen hükümlünün denetim

süresi içinde kasıtlı bir suç işlemesi veya kendisine yüklenen yükümlülüklere, infaz hâkiminin uyarısına rağmen uymamakta ısrar etmesi nedeniyle; ertelenen hapis cezasının kısmen veya tamamen kurumda çektirilmesine karar verilmesi hâlinde, ceza hükümlünün durumuna uygun kurumlarda çektirilir.[23]

(2) Cezanın ertelenmesi, mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hâle getirme veya tazmin suretiyle, tamamen giderilmesi koşuluna bağlı tutulmuşsa, koşul gerçekleşinceye kadar hükümlünün durumuna uygun kurumlarda, cezanın infazına devam edilir. Koşulun yerine getirilmesi hâlinde, infaz hâkimi kararıyla hükümlü kurumdan derhal salıverilir.[24]

Madde 47Belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılma

(1) Belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılma, kasten işlemiş olduğu bir suçtan dolayı hapis cezasına mahkûmiyetin kanuni sonucu olarak kişi hakkında uygulanan 5237 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ilâ (e) bentlerinde sayılan tedbirlerdir.

(2) Belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılma tedbirleri aşağıda belirtilen esaslara göre yerine getirilir:

a) Mahkemece Cumhuriyet başsavcılığına gönderilen ilâm, infaz defterine kaydedilerek infaza başlama ve bitiş tarihleri yazılır. Ancak bu tedbirlerin infazına, mahkûmiyetin kanuni sonucu olarak hapis cezasının infazına başlama tarihi ile birlikte başlanır.

b) Cumhuriyet başsavcılığınca, hapis cezasının infazına başlanacağı tarih de dikkate alınarak, bu tedbiri içeren ilâmın içeriği, tedbirin konusu ve niteliğine göre ilgili kurum ve kuruluşlar ile kolluğa bildirilir. Cumhuriyet başsavcılığınca, ayrıca infaza başlama ve bitiş tarihleri de bildirilir.

c) 5237 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ilâ (e) bentlerinde belirtilen yoksun bırakılma konusu faaliyet ve görevlerle ilgili olarak, tedbirin infazının tamamlanmasından sonra hükümlünün bu faaliyet ve görevlerde bulunabilmesi, 25/5/2005 tarihli ve 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu hükümlerine göre temin edeceği adli sicil kaydının ilgili yere ibrazı ile mümkündür.

(3) 5237 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin beşinci fıkrasına göre hükmedilen tedbirler, denetimli serbestlik müdürlüğü tarafından yerine getirilir.[25]

Madde 48Eşya ve kazanç müsadere

5237 sayılı Kanunun 54 ve 55 inci maddelerine göre mahkemece hükmedilen eşya veya kazanç müsadereğine ilişkin mahkûmiyet hükümlerinin infazının esas ve usulleri Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.

Madde 49Çocuklara özgü güvenlik tedbirleri

5237 sayılı Kanunun 56 ncı maddesinde belirtilen çocuklara özgü güvenlik tedbirleri, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununda gösterilen esas ve usullere göre infaz edilir.

Madde 50Akıl hastalarına özgü güvenlik tedbirleri

Mahkemece, akıl hastalarına özgü güvenlik tedbirini içeren ilâm, Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Bu ilâm, Cumhuriyet başsavcılığınca ayrı bir infaz defterine kaydedilir. Bu tedbir, 5237 sayılı Kanunun 57 nci maddesinde belirtilen esas ve usullere göre infaz edilir.

Madde 51Mükerrirlere özgü güvenlik tedbirleri

(1) 5237 sayılı Kanunun 58 inci maddesine göre haklarında tekerrür hükmü uygulanan hükümlülerin cezası, mükerrirlere özgü infaz rejimine göre çektirilir.

(2) Mükerrirlere özgü infaz rejimi, 5275 sayılı Kanunun 108 inci maddesinin bir ilâ üçüncü fıkralarında gösterilen esas ve usullere göre yerine getirilir.

(3) 5275 sayılı Kanunun 108 inci maddesinin dört ilâ altıncı fıkralarına göre hükmedilen denetimli serbestlik tedbirleri, denetimli serbestlik müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

Madde 52Sınır dışı edilme

(1) 5237 sayılı Kanunun 59 uncu maddesine göre sınır dışı işlemi uygulanabilecek hükümlüler hakkında aşağıdaki esaslar uygulanır:

a) Mahkemece sınır dışı işlemi uygulanabilecek ilâm Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Cumhuriyet başsavcılığınca, bu ilâm infaz defterine kaydedilir ve o yer en üst emniyet makamına ve göç idaresi birimlerine gönderilir.

b) **(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/21 md.)** Yabancı uyruklu hükümlülerin ülkede kalmasının, siyasi, idari ve kamu güvenliği açısından, sakıncalı olup olmadığı, sınır dışı edilmesi gerekip gerekmediği hususunda Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla İçişleri Bakanlığından görüş sorulur. Ülkede kalmasında sakınca olduğu bildirilen hükümlülerin salıverileceği tarih, koşullu ya da hak ederek salıverilme halinde o yer en üst emniyet makamına ve göç idaresine; cezanın denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak infazı suretiyle salıverilme halinde ayrıca denetimli serbestlik müdürlüğüne bildirilir. Salıverilme tarihinde hükümlü sınır dışı işlemlerine esas olmak üzere kolluğa teslim edilir. Hükümlünün denetimli serbestlik kapsamında bir yükümlülüğünün bulunması durumunda, serbest bırakılmaksızın, kolluk eşliğinde denetimli serbestlik müdürlüğüne müracaatı sağlanır.

c) Kanun hükümlerine ve durumlarına göre kurumda barındırılmayan hükümlüler hakkında sınır dışı edilmeye ilgili işlemler göç idaresi birimlerince yürütülür.

(2) Bu maddeye göre hükümlüler hakkında sınır dışı edilme işlemleriyle ilgili gerekli değerlendirmeler İçişleri Bakanlığınca yapılır.

Madde 53Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbirleri

(1) Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbirleri, kasıtlı bir suçtan dolayı mahkûmiyet hâlinde 5237 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinde yazılı olan tedbirlerdir.

(2) Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbirleri aşağıda belirtilen esaslara göre yerine getirilir:

a) Mahkemece Cumhuriyet başsavcılığına gönderilen ilâm, infaz defterine kaydedilir.

b) Cumhuriyet başsavcılığınca, güvenlik tedbirini içeren bu ilâm, tedbirin niteliğine göre tüzel kişiliğin faaliyetine izni vermeye yetkili makamlara bildirilir. Bu makamlarca yargı kararının gereği yerine getirildikten sonra, durum Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir ve ilâm iade edilir.

Madde 54 Cumhuriyet başsavcılığınca yapılacak işlemler

(1) Hapis cezasını içeren kesinleşmiş mahkûmiyet kararları, mahkemece Cumhuriyet başsavcılığına verilir. Mahkûmiyet kararının kesinleşme şerhinde;

a) Mahkûmiyetin hangi hükümlü hakkında verildiği ve hangi ceza veya tedbirin infazına ilişkin olduğu,

b) Kararın kesinleşme şekli ve tarihi,

c) Cumhuriyet başsavcılığına infaz için kararın gönderiliş tarihi,

ç) Mahkûmiyet kararı birden çok hapis cezasını içeriyorsa;

1) Süreli hapis cezalarında bunların toplamı,

2) Süreli hapis cezası, müebbet hapis cezası veya ağırlaştırılmış müebbet hapis cezalarında bunlardan hangilerinin infaz edileceği,

gösterilir.

(2) Cumhuriyet başsavcılığınca mahkeme tarafından gönderilen ve birinci fıkrada sayılan hususları içeren ilâm, geciktirilmeksizin ilgisine göre infaz veya denetimli serbestlik genel defterine kaydedilir. İlâmdaki cezanın süresi gözetilerek hükümlü hakkında çağrı kâğıdı veya yakalama emri çıkarılır.

(3) Kuruma alındıktan sonra Cumhuriyet başsavcılığınca hükümlüye bir süre belgesi verilir. Düzenlenecek bu belgede hükümlünün;

a) Kimlik, tebligat ve iletişim bilgileri,

b) İnfaz defteri numarası,

c) Kuruma alındığı tarih,

ç) Tutuklulukta veya gözaltında geçirdiği süre,

d) Ceza süresi, hakederek ve koşullu salıverileceği tarih,

e) Cezanın hangi hükme ilişkin olduğu,

belirtilir.

(4) Hükümlü, hapis cezası veya güvenlik tedbirinin infazı için gönderilen çağrı kâğıdının tebliği üzerine on gün içinde gelmez, kaçar ya da kaçacağına dair şüphe uyandırır, Cumhuriyet savcısı yakalama emri çıkarır. Kasten işlenen suçlarda üç yıl, taksirle işlenen suçlarda ise beş yıldan fazla hapis cezasının infazı için doğrudan yakalama emri çıkarılır. Adli para cezasından çevrilen hapsin infazında hükümlüye öncelikle çağrı kâğıdı gönderilir. **(Ek cümle:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/22 md.)** Hükümlünün yakalanması ile ilgili olarak gerektiğinde 5275 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin dördüncü fıkrası hükmü uygulanır.

Kuruma alınma ve kayıt işlemleri[26]

Madde 55

(1) Haklarında kesinleşmiş hapis cezasını içeren mahkûmiyet ve ödenmeyen adlî para cezalarının hapse çevrilmesine ilişkin karar bulunanlar, Cumhuriyet başsavcılığının yazılı emriyle kuruma gönderilir.

(2) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/23 md.)** Hükümlüler kuruma kabul edilirken kurum hekimi veya aile hekiminden; bunların bulunmaması durumunda hastaneden alınacak sağlık durumunu belirleyen mahsus rapor ile birlikte kuruma kabul edilir.

(3) Kuruma alınan hükümlülerin adı ve soyadı, işledikleri suç, cezalarının türü ve süresi, mahkûmiyet ilâmının tarih ve numarası ve infaza başlandığı gün hükümlü kayıt defterine kayıt olunur. Bu defterdeki sıra numarası, hükümlünün numarasını oluşturur.

(4) Tanıya yönelik olarak hükümlülerin parmak ve avuç içi izleri alınır, fotoğrafları çekilir, kan grupları, vücutlarının dış özellikleri ve ölçüleri belirlenir. Bu amaçla, gerektiğinde teknik ve tıbbi konularda, Cumhuriyet başsavcılığının talebi ile dış güvenlik görevlileri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarından yardım alınabilir. **(Ek cümle:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/23 md.)** Hükümlünün durumuna ilişkin acil ihtiyaç ve olası risklere yönelik ilk bilgiler, kuruma kabulünde görevli infaz ve koruma memuru tarafından alınır ve en kısa zamanda ilgili birimlere iletilir.

a) Kayıt altına alınan bu bilgiler, hükümlünün kişisel dosyasında veya elektronik ortamda saklanır. Bu bilgiler, kanunların zorunlu kıldığı hâller dışında hiçbir kurum ve kişiye verilemez. Talep hâlinde, bilgi veya kayıtların verilip verilmeyeceği Cumhuriyet başsavcılığınca değerlendirilir ve yerine getirilir.

b) Firar veya asayiş olaylarının önlenmesi amacıyla hükümlülerin; kimlik bilgileri, fotoğrafı, kişisel veya fiziksel özelliklerine ait bilgiler aynı kurumda görevli dış güvenlik görevlileri ile bu görevlilerin bağlı bulunduğu kuruma verilebilir. Ancak bu durumda verilen bilgiler amaç dışında kullanılamaz.

(5) Hükümlüler hakkında üst ve eşyası arandıktan sonra aşağıdaki işlemler yapılır:

a) Kuruma gelen her hükümlü kabul odasına alınır. Bu süre içerisinde hükümlünün kuruma uyumuna yönelik yardım yapılarak, gerekli olan bilgiler sözlü ve yazılı olarak kendisine bildirilir. Kabul odasına alınan hükümlü burada en çok üç gün kalır.

b) Kabul odasında geçen süre içerisinde cezaevi tabibi tarafından muayeneleri yapılır ve muayene sonucu sağlık fişine kaydolunur.

c) Muayene sonucunda, kurumda tedavisi mümkün olmayan veya bulaşıcı bir hastalığı veya cezasının infazına engel herhangi bir maluliyeti olduğu tespit edilenler, kurum en üst amiri tarafından derhal Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir.

ç) Kabul odasında bulunan hükümlülerin okuma, yazma ve öğrenim durumları öğretmen tarafından belirlenir.

d) Hükümlülerin bir meslek ve sanatı olup olmadığı, var ise seviyesi, atölye şefi tarafından

belirlenir.

e) Psiko-sosyal yardım servisi görevlileri tarafından hükümlüye ilişkin ilk bilgiler alınır.

f) Her hükümlünün odaya gönderilmeden önce yıkanması sağlanır.

g) Her hükümlüye kurumunda çekilmiş fotoğrafı bulunan bir “hükümlü kimlik belgesi” verilir.

(6) Kabul odasındaki işlemler bitirildikten sonra hükümlü, suç grubuna uygun odaya yerleştirilir.

Madde 56 Hükümlüler ile yakınları ve ilgililerin bilgilendirilmesi

(1) Hükümlülere, kuruma alındıklarında uygulanacak iyileştirme çalışmaları, disiplin suçları ve cezaları, bilgi edinme ve şikâyet yolları, hak ve sorumlulukları gibi konular ile kurumdaki yaşam biçimine uyum sağlamaları için gereken bilgiler, kurum yöneticileri tarafından sözlü olarak anlatılır ve yazılı olarak tebliğ olunur. İnfaz sonrası koruma ve yardım konusunda ayrıca bilgi verilir. Türkçe bilmeyen yabancı uyruklu hükümlülere kendi dilinde, mümkün olmadığında İngilizce, Fransızca veya Almanca olarak bildirilir. Duyma ve konuşma engellilere işaret diliyle anlatılır. Görme engellilere ise kendi alfabeleri ile yazılmış kitapçık verilir.

(2) Hükümlüye, kurum en üst amirine veya görevlendirdiği bir personele, talep veya şikâyetlerini her gün bildirme olanağı tanınır. Talep veya şikâyetler, ilgisine veya konusuna göre yargı mercilerine veya diğer yetkili makamlara iletilir. Talep veya şikâyet konusu başvurunun sonucu hakkında hükümlü, geciktirilmeden bilgilendirilir.

(3) Hükümlünün kuruma alınmasında, başka kuruma naklinde ve hastaneye yatırılmasında, isteği üzerine ailesine veya gösterdiği kişilere durum bildirilir.

(4) Hükümlü yabancı uyruklu ise kendisine uyruğu olduğu devletin diplomatik temsilcilik veya konsoloslughuna durumun bildirilmesini isteyip istemediği sorulur. Bildirimi yazılı olarak istememesi hâlinde, bu isteği bir tutanağa bağlanır ve kendisine imzalatılır. Aksi hâlde durum, uyruğu olduğu devletin diplomatik temsilcilik veya konsoloslughuna bildirilir,

(5) Yabancı uyruklu hükümlünün uyruğu olduğu devletin Türkiye’de yerleşik diplomatik temsilcilik veya konsoloslughunun bulunmaması hâlinde, hükümlünün yazılı olarak karşı çıkmaması koşuluyla durum, Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla Dışişleri Bakanlığına bildirilir.

(6) Askerlik çağına giren, hâlen silah altında bulunan kişilerin kuruma alınmalarında, başka kuruma nakillerinde veya kurumda iken askerlik çağına girmeleri veya salıverilmeleri hâlinde durum, kayıtlı bulundukları askerlik şubesine bildirilir.

(7) Hükümlünün ölümü hâlinde bildirimle ilgili yukarıdaki hükümler uygulanır ve ayrıca durum ailesine derhal bildirilir.

Madde 57 Kuruma yerleştirme

(1) Hükümlülerin kuruma yerleştirilmesi, 5275 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinde belirtilen gruplandırmalara uygun olarak yapılır. Bu yerleştirmede aşağıda sayılan ilkeler uygulanır:

a) Hükümlü kadın ve erkekler, mümkün olduğu kadar ayrı kurumlarda bulundurulur. Aynı kurumda barındırılmaları zorunlu ise kadın ve erkeklere ait bölümler birbirlerinden tamamen ayrılır.

b) Hükümlü çocuklar ve gençler öncelikli olarak kendilerine ait kurumlarda, mümkün olmadığı takdirde diğerlerinden tamamen ayrı bölümlerde barındırılır.

c) Hükümlüler, tutuklulardan ayrı kurumlarda veya tamamen ayrı bölümlerde bulundurulur.

ç) Genel kolluk hizmetlerinde veya diğer kamu görevlerinde çalışmış hükümlüler, kurumların ayrı bir bölümünde barındırılır.

d) Cinsel yönelimi farklı hükümlülerin diğerlerinden ayrı odalarda kalmaları sağlanır.

(2) Hükümlüler idare tarafından hazırlanan ve koridordaki oda kapılarının yanına asılan resimli yatma planına uygun olarak yerleştirilir.

Madde 58Hükümlünün bakıma muhtaç çocuklarının barındırılması

(1) Anaları hükümlü olup da dışarıda korumasına bırakılacak kimsesi bulunmayan sıfır-altı yaş grubundaki çocukların barındırılması, 5275 sayılı Kanunun 65 inci maddesi gereğince yerine getirilir. Üç yaşını doldurmuş çocuklar hakkında, 5395 sayılı Kanun kapsamında koruyucu ve destekleyici tedbirlerin alınması için ilgili kurumlara bilgi verilir. Bu çocukların belirlenecek bir program ve usule göre zaman zaman analarıyla temaslari sağlanır.[27]

(2) Altı yaşını doldurmuş çocukların menfaati de göz önünde tutularak kurum dışında barındırılacakları yerler, ilgili mevzuat hükümlerine göre belirlenir.

(3) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/24 md.)** Altı yaşını dolduran çocuğun dışarıda bırakılacak kimsesi bulunmadığı takdirde durum ceza infaz kurumu idaresince Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bildirilir. Bu çocukların görevliler aracılığı ile Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne belirlenen kuruluşa teslimi sağlanır.

Madde 59Hükümlünün kişisel eşyasının korunması

Hükümlünün beraberinde getirmiş olduğu eşya ve elbiseler temizlendikten sonra bir paket yapılır ve ambar memuruna teslim edilir. Ambar memuru, gelen eşyaya ilişkin gerekli kayıt işlemlerini yapar ve buna ilişkin kaydın bir örneği hükümlüye verilir, birisi eşya paketi üzerine iliştilir, diğeri de kurum kayıtlarında muhafaza edilir.[28]

Madde 60Hükümlülere ait kıymetli eşyanın korunması

(1) Hükümlülerin beraberinde getirdikleri yüzük, kolye, bilezik ve benzeri kıymetli eşya, özellikleri tam olarak belirlenerek kurum en üst amirinin görevlendirdiği bir memurun gözetiminde emanet para memuruna teslim edilir. Teslimde hazır bulunanlar, teslim alınan bu kıymetli eşyanın dökümünü içeren üçer nüsha tutanak düzenler ve hükümlüye imzalatılır. Tutanağa bağlanan kıymetli eşya bir torba ya da zarfa tutanakla birlikte konulmak suretiyle kapatılır ve mühürlenir. Tutanaklardan birisi hükümlüye verilir, diğeri ise kurum kayıtlarında saklanır.

(2) Birinci fıkra hükmüne göre hükümlüden teslim alınan kıymetli eşya, bu amaçla tahsis

edilen kasada saklanır.

Madde 61Hükümlülerin emanete alınan kişisel paraları

(1) Hükümlülerin beraberinde getirdikleri ya da adlarına gelen paralar Bakanlık tarafından belirlenen bir bankada bunlar için açılan, ortak cari hesaba yatırılır. Yabancı paralardan bankada hesap açtırılamayanlar hakkında 60 ıncı maddenin ikinci fıkrâ hükmü uygulanır.

(2) Bu paralarla ilgili hususlar kurum en üst amirince görevlendirilecek memur tarafından kayıt altına alınır.

(3) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

Madde 62Hükümlülerin gözlem ve sınıflandırılması

Hükümlülerin gözlem ve sınıflandırılması, 5275 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinde belirtilen esaslara göre yapılır.[\[29\]](#)

Madde 63Hükümlülerin gruplandırılması

(1) Hükümlüler, 5275 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinde gösterilen esaslara göre gruplandırılır.

(2) Hükümlülerin gruplandırılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

Madde 64Tehlikeli hükümlü

Suçun nitelik ve işleniş şekline göre, toplum için ciddi bir tehlike oluşturan veya kurumun güvenlik ve düzenini ihlâl edebileceği konusunda delil veya ciddi emareler olan hükümlüler tehlikeli hükümlü sayılır.

Madde 65Hükümlünün beslenmesi

(1) Hükümlülerin beslenmesinde, 5275 sayılı Kanunun 72 nci maddesinde belirtilen hükümler uygulanır.

(2) Hükümlülerin beslenmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

Madde 66Hükümlülerin giydirilmesi, barındırılması ve yatırılması

(1) Hükümlülerin giydirilmesi, barındırılması ve yatırılmasında 5275 sayılı Kanunun 63 ve 64 üncü maddeleri uygulanır.

(2) Hükümlüler idare tarafından hazırlanan ve koridordaki oda kapılarının yanına asılan resimli yatma planına uygun olarak yerleştirilir.

Madde 67Cezayı çekme, güvenlik ve iyileştirme programına uyma

(1) Hükümlü, hapis cezasının yerine getirilmesine katlanma ve bu amaçla düzenlenen infaz

rejimine uygun tutum ve davranışlar içinde bulunmakla yükümlüdür.

(2) Hükümlü, kurumun güvenlik ve iyileştirme programlarına tam bir uyum göstermekle yükümlüdür. Her ne amaçla olursa olsun, bilerek kendi yaşamlarını ve bedensel bütünlüklerini tehlikeye düşürecek eylemlere girişmeleri, cezanın yerine getirilmesine katlanma yükümlülüğünün ihlâli sayılır.

Madde 68Sağlığın korunması kurallarına uyma

(1) Hükümlü, sağlığının korunması ve salgın hastalıkların önlenmesi için gerekli ve alınmış tedbirlere uymak, kişi sağlığı için tehlike doğuran durumları gecikmeksizin kurum en üst amirine bildirmek, kendi ve içinde yaşadığı ortamın temizliğine uygun davranışlar göstermek zorundadır.

(2) Hükümlü, hem kendi, hem de diğer hükümlülerin sağlığını tehlikeye düşürebilecek eylemlerden kaçınmakla yükümlüdür.

Madde 69Bina ve eşyanın korunması

Hükümlü, barındırıldığı odayı ve kurum binasını, yönetimce kendisine bırakılan şeyleri düzenli bir biçimde kullanmak ve bunlarla diğer kişilere ait eşyayı özenle korumakla yükümlüdür.

Madde 70Hükümlülerin yaşam tarzları

Her kurumun, hükümlülerin kurum içindeki yaşam tarzını ayrıntıları ile gösteren bir iç yönergesi bulunur. Bu iç yönerge, kurumun ihtiyaçları ve özel nitelikleri göz önünde tutulmak suretiyle hazırlanır.

Madde 71Diğer yükümlülükler

Hükümlüler, kurumlarda yaşamları sırasında, kanunlarla belirtilen esas ve kurallara uymak zorundadır. Hükümlülerin, kurum içindeki yaşamları sırasında ayrıca dikkat etmeleri gereken kurallar şunlardır:

a) Hükümlüler, iş atölyelerinde, eğitim yerlerinde, ortak faaliyetlerin sürdürüldüğü diğer ortamlarda ve kalmakta oldukları mekanlarda yatma saatinden sonra başkalarını rahatsız edecek şekilde konuşamaz.

b) Hükümlüler yazı, resim ve işaretlerle yapılan gizli münasebetler ve ahlâka aykırı söz ve hareketlerde bulunamaz. Parola mahiyetinde anlaşılmaz sözler kullanamaz.

c) Hükümlüler birbirlerine karşı dürüst davranmak zorundadır. Diğerleri üzerinde hiçbir surette nüfuz icra edemez.

ç) Hükümlüler, yatılan yerlerde, atölyelerde, yemekhanelerde ve eğitim kurumlarında sigara içemez. Ancak gündüzleri havalandırma bölümlerinde, geceleri ise kalınan mekanların uygun bölümlerinde ayrılan yerlerde ve pencereler açılmak suretiyle sigara içilebilir.

d) Hükümlülerin kumar niteliğinde olan oyunları oynaması yasaktır. Kumar niteliğine haiz olmamak şartı ile hangi oyunlara izin verilebileceği iç yönergelerde gösterilir.

e) Hükümlüler alkollü içkiler içemez, uyuşturucu, uçucu ve uyarıcı maddeler kullanamaz.

f) Hükümlüler, kuruma veya diğer hükümlülere ait eşyayı izinsiz olarak alamaz ve bunları tahrip edemez.

g) Hükümlüler, kurumun eşyasını veya aletlerini kullanıma sunuldukları işlerden başka işlerde kullanamaz.

ğ) Hükümlüler, yaşadıkları, çalıştıkları ve ortak etkinliklerde bulundukları mekanların temizliğini yapmak zorundadır.

Madde 72 Avukat ve noterle görüşme hakkı

(1) Hükümlü, 5275 sayılı Kanunun 59 uncu maddesi gereğince avukat ve noterle görüşme hakkına sahiptir.

(2) Hükümlülerin avukat ile görüşmesinde aşağıdaki kurallar uygulanır:

a) Hükümlü, avukatlık mesleğinin icrası çerçevesinde avukatları ile vekâletnamesi olmaksızın en çok üç kez görüşme hakkına sahiptir.

b) Avukatlar, vekâletnameleri olsa da aynı anda birden fazla hükümlü ile görüşme yapamaz.

c) Avukat ve noter ile görüşme, meslek kimliklerinin ibrazı üzerine, tatil günleri dışında ve çalışma saatleri içinde, bu iş için ayrılan görüşme yerlerinde, konuşulanların duyulamayacağı, ancak güvenlik nedeniyle görüşmenin görülebileceği bir biçimde yapılır.

ç) Görüşme sırasında; hükümlünün avukatına veya avukatın hükümlüye verdiği belge veya belge örnekleri, dosyalar ve aralarındaki konuşmaya ilişkin olarak kendilerinin tuttukları kayıtlar incelenemez, hükümlünün avukatı ile yaptığı görüşme dinlenemez ve kayda alınamaz.

d) Hükümlü ile görüşmek üzere kuruma gelen avukatların, yanlarında bulundurdukları belge ve dosyaların savunmaya ilişkin olup olmadıkları konusunda kendilerinden yazılı beyanları alınır. Savunmaya ilişkin olduğu beyan edilen belge ve dosyalar, her ne suretle olursa olsun incelenemez. Hükümlü ile doğrudan ilişkisi olmak koşulu ile avukatın yanında getirmiş olduğu ve bir hukuki uyuşmazlık konusunu oluşturan belge ve dosyalar hakkında da aynı hükümler uygulanır.

e) 5237 sayılı Kanunun 220 nci maddesinde ve aynı Kanunun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümlerinde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan mahkûm olan hükümlülerin avukatları ile ilişkisinde avukatın savunmaya ilişkin olduğunu beyan ettiği belge ve dosyalar fiziki olarak aranabilir. Avukatların hükümlü ile kurumda yapmış olduğu görüşme sırasında konuşmaları yansıtan ve bizzat avukat tarafından elle tutulan kayıtlar hakkında da bu bent hükümleri uygulanır.

(3) 5237 sayılı Kanunun 220 nci maddesinde ve aynı Kanunun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümlerinde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan mahkûm olanların avukatları ile görüşmelerinde, toplumun ve ceza infaz kurumunun güvenliğinin tehlikeye düşürüldüğüne, terör örgütü veya diğer suç örgütlerinin yönlendirildiğine, bu örgütlere emir

ve talimat verildiğine veya yorumları ile gizli, açık ya da şifreli mesajlar iletildiğine ilişkin bilgi, bulgu veya belge elde edilmesi hâlinde, Cumhuriyet başsavcılığının istemi ve infaz hâkiminin kararıyla, üç ay süreyle; görüşmeler teknik cihazla sesli veya görüntülü olarak kaydedilebilir, hükümlü ile avukatın yaptığı görüşmeleri izlemek amacıyla görevli görüşmede hazır bulundurulabilir, hükümlünün avukatına veya avukatın hükümlüye verdiği belge veya belge örnekleri, dosyalar ve aralarındaki konuşmalara ilişkin tuttukları kayıtlara elkonulabilir veya görüşmelerin gün ve saatleri sınırlandırılabilir.

(4) İnfaz hâkimliği hükümlünün; kurallara uyumunu, toplum veya ceza infaz kurumu bakımından arz ettiği tehlikeyi ve rehabilitasyon çalışmalarındaki gelişimini değerlendirerek, kararda belirttiği süreyi üç aydan fazla olmamak üzere müteaddit defa uzatabileceği gibi kısaltılmasına veya sonlandırılmasına da karar verebilir.

(5) Üçüncü fıkra kapsamına giren hükümlünün yaptığı görüşmenin, aynı fıkroda belirtilen amaca yönelik yapıldığının anlaşılması hâlinde, görüşmeye derhal son verilerek, bu husus gerekçesiyle birlikte tutanağa bağlanır. Görüşme başlamadan önce taraflar bu hususta uyarılır.

(6) Hükümlü hakkında, beşinci fıkra uyarınca tutanak tutulması hâlinde, Cumhuriyet başsavcılığının istemiyle hükümlünün avukatlarıyla görüşmesi infaz hâkimince altı ay süreyle yasaklanabilir. Yasaklama kararı, hükümlüye ve yeni bir avukat görevlendirilmesi için derhal ilgili baro başkanlığına bildirilir. Cumhuriyet başsavcılığı baro tarafından bildirilen avukatın değiştirilmesini baro başkanlığından isteyebilir. Bu fıkra hükmüne göre görevlendirilen avukata, 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 13 üncü maddesine göre ücret ödenir.

(7) İnfaz hâkimi tarafından bu madde uyarınca verilen kararlara karşı 16/5/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanununa göre itiraz edilebilir.

(8) Bu madde hükümleri 5275 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasına göre yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler ile bu maddenin üçüncü fıkrasındaki suçlardan hükümlü olup, başka bir suçtan dolayı şüpheli veya sanık sıfatıyla avukatıyla görüşen hükümlüler hakkında da uygulanır.[\[30\]](#)

(9) Tutuklular hakkında bu madde hükümlerine göre karar vermeye soruşturma aşamasında sulh ceza hâkimi, kovuşturma aşamasında mahkeme yetkilidir.

(10) Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere ve karşılıklılık esasına uygun olmak koşuluyla, yabancı ülkelerde haklarında soruşturma veya kovuşturma yapılmakta olan, yabancı ülke veya uluslararası yargı mercilerinde dava açmak isteyen, leh veya aleyhine açılmış davası olan Türk vatandaşı veya yabancı uyruklu hükümlülerle yabancı uyruklu avukatları, bu soruşturma ve kovuşturma, açılacak veya açılmış davalarla sınırlı olmak ve vekâletname sunmak koşuluyla görüşebilirler. Vekâletnamesi olmayan yabancı uyruklu avukatlar, hükümlü ile Türkiye barolarına kayıtlı bir avukatla birlikte görüşme yapabilirler.

(11) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuracak olan veya başvurusu bulunan Türk vatandaşı veya yabancı uyruklu hükümlüler; Türkiye Cumhuriyeti mahkemelerinde yetkili

olan avukatlar ile soruşturma, kovuşturma veya dava konusuyla ilgili bilgi ve belgelerin tercümesinin kurum en üst amirine ibrazı koşuluyla görüşebilir.

(12) Kurumlarda, avukat ve noter ile hükümlünün görüşmeyi yapacağı mekanlar, bu hakkın kullanımına uygun şekilde kurum idaresince düzenlenir.

Kültür ve sanat etkinliklerine katılma, ifade özgürlüğü ve yayınlar ile kütüphane ve kurslardan yararlanma hakkı[31]

Madde 73

(1) Hükümlüler 5275 sayılı Kanunun 60, 61, 62 ve 88 inci maddeleri gereğince kültür ve sanat etkinliklerine katılma ile yayınlar, kütüphaneler ve kurslardan yararlanma hakkına sahiptir.³⁰

(2) Kurumlarda, kültürün ve sanatın çeşitli dallarını temsil eden programlar hazırlanır ve hükümlülerin bunlara katılmaları hususundaki usuller düzenlenir. Bu programların temel hedefi, hükümlülerin ifade yeteneklerini geliştirmelerini ve bilgilerini artırmalarını sağlamaktır.

(3) Kurumun kültür ve sanat programları, ulusal, yerel ve kültürel değerler de dikkate alınarak Bakanlıkça belirlenen esaslara göre, kurumun en üst amiri tarafından düzenlenir. Bu maksatla devletin kültür ve sanat işleriyle görevli kuruluşları gerekli yardımları yaparlar.

(4) Hükümlüler ifade özgürlüğü çerçevesinde yayın etkinliklerinde bulunabilirler. Ancak bunun için hükümlünün kurumda bulunan çalışma esaslarını belirten koşullara, kurumun fiziki ortamına ve iç güvenliğine uygun hareket etmesi zorunludur.

(5) **(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/27 md.)** Hükümlüler, kurumlarda bulunan kütüphane ve kitaplıklar ile gezici kitaplıklardan veya kamu kurum ve kuruluşlarına bağlı kütüphanelerde bulunan ve 5275 sayılı Kanunun 62 nci maddesindeki şartları taşıyan yayınlardan yararlandırılabilir. Buna ilişkin esas ve usuller Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(6) Genel iyileştirme programı uygulanmayan hükümlüler, her zaman kütüphaneden yararlanabilir ve düzenlenen kurslara katılabilir.

(7) Hükümlü, iyileştirme faaliyetleri kapsamında yapılan çalışma saatleri dışında ve belirlenecek düzene göre kurum idaresince düzenlenen kurslara katılabilir. Bu konudaki programlar uzmanların önerileri ve hükümlünün istekleri dikkate alınarak kurum idaresince belirlenir.

(8) Düzenlenecek kursların konusu, süresi, saati ve bunlardan hükümlülerin yararlanma koşulları kurum iç yönergesi ile belirlenir.

(9) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/27 md.)** Yabancı dilde yayımlanmış gazete ve dergilerin ceza infaz kurumuna kabul edilmesinde Bakanlık yetkilidir.

Madde 74 Telefonla görüşme hakkı

(1) Kapalı kurumlarda bulunan hükümlüler, belgelendirmeleri koşuluyla eşi, dördüncü

dereceye kadar kan ve kayın hısımları ve vasisi ile telefon görüşmesi yapabilir.

(2) Telefonla görüşmeleri aşağıda belirtilen esaslara göre yapılır:

a) Hükümlüler, haberleşme veya iletişim araçlarından yoksun bırakılma veya kısıtlama cezası ile hücreye koyma cezasının infazı sırasında olmamak koşuluyla, idarenin kontrolünde bulunan ve kurumun uygun yerlerine yerleştirilen telefonlardan yararlandırılır.

b) Disiplin cezaları olsa bile, anne, baba, eş, çocuk ve kardeşlerin ölüm veya ağır hastalıkları veya doğal afet hâllerinde, hükümlülerin telefon görüşme hakları hiçbir şekilde engellenemez.

c) Açık ve kapalı kurumlardaki hükümlüler; altsoy, üstsoy, eş ve kardeşlerinin ölüm, ağır hastalık, salgın hastalık veya doğal afet hâllerinde, kuruma ait telefon ve faks cihazından derhal yararlandırılır. Bu hâlde, yapılan telefon konuşmaları o haftaya ait konuşma hakkından sayılmaz. Görüşmeler, tutanak ile belgelenir ve tutanaklar özel bir dosyada saklanır.[\[32\]](#)

ç) Kurum personeli hükümlülere tahsis edilen telefonları kullanamaz.

d) Hükümlüler, telefon görüşmesi hakkına sahip oldukları konusunda bilgilendirilir.

e) Hükümlülerin telefonla görüşme gün ve saatleri, kurumda bulunan telefon adedi, başvuru sırası, kurumun asayiş ve güvenliği dikkate alınarak idare tarafından belirlenir.

f) Hükümlüler görüşebilecekleri yakınlarından bir veya birden fazla kişi ile haftada bir kez ve bir telefon numarasıyla bağlantı kurarak kesintisiz görüşme yapabilir. Herhangi bir nedenle görüşme gerçekleşmemişse daha önceden bildirilen numaralardan bir diğeriyle görüşebilir. Konuşma süresi görüşme başladığı andan itibaren on dakikayı geçemez. Deprem, salgın hastalık, doğal afet gibi zaruri hâllerde Bakanlık kararı ile telefon ile görüşme süresi ve sayısı artırılabilir.

g) Görüntülü telefon görüşmesi yapılmasına imkan sağlayan teknik alt yapının kurulu bulunduğu Bakanlıkça belirlenen kurumlarda, haftalık görüşme süresi otuz dakika olarak uygulanır. Bu sistem oda veya koğuş içine ya da idarece uygun görülen diğer yerlere kurulabilir. Haftalık ziyaret hakkını kullanmayan hükümlülerin bir sonraki haftalık telefon görüşme süresine ayrıca otuz dakika ilave edilir ve bu süre devredilemez. Bu kapsamdaki görüşmeler aynı hafta içerisinde toplam üç görüşmeyi aşmamak koşuluyla bölünmek suretiyle de yapılabilir. İlave edilen otuz dakika için üç görüşme hakkı daha verilir. Bu görüşmeler görüntülü ve sesli olarak yapılabileceği gibi sadece sesli olarak da yapılabilir. **(Ek cümleler:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/28 md.)** Çocuk hükümlüler ile sıfır-altı yaş grubunda çocuğu bulunan kadın hükümlüler hakkında bu bentte düzenlenen telefonla görüşme süresi iki kat olarak uygulanır. Hükümlülere mensubu bulundukları dinin bayramlarında kullanılmak üzere otuz dakika ilave görüşme hakkı verilir.

ğ) Terör ve çıkar amaçlı suç örgütü üyeleri, görüntülü görüşme ve görüşme süresinin uzatılmasına ilişkin bu haktan kurumdaki tutum, davranış, eğitim ve iyileştirme faaliyetlerine katılma gibi durumları göz önünde bulundurularak idare ve gözlem kurulu tarafından yapılacak değerlendirmeye göre yararlandırılabilir.

h) Tehlikeli hükümlü oldukları idare ve gözlem kurulu tarafından belirlenen hükümlüler on

beş günde bir kez olmak ve on dakikayı geçmemek üzere sadece eşi, çocukları, annesi ve babası ile sadece sesli olarak görüşebilir.

ı) **(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/28 md.)** Hükümlünün, kurumun güvenliğini tehlikeye düşüren, suç oluşturan veya bir suça azmettirme ya da yardım etme sonucunu doğurabilecek konuşmalarda bulunduğu veya kurum idaresine bildirilen telefon numarası aracılığıyla ya da teknik müdahale ile başka bir hatta yönlendirme yapmak suretiyle görüşme hakkı olmayan kişilerle görüşme yaptığı dinleme sırasında belirlendiğinde, görüşme derhal kesilir. Bu hâlde hükümlü hakkında adli veya idari soruşturmaya esas olacak işlemler kurum en üst amiri tarafından yapılır.

i) Terör örgütü yöneticiliği ve suç işlemek amacıyla kurulan silahlı örgüt yöneticiliği suçundan mahkûm olanlar, konuşma süresi haftada on dakikayı geçmemek üzere sadece sesli görüşme yapabilir. Suç işlemek amacıyla kurulan silahlı örgütün yöneticiliğini yapmaya devam eden, bu konuda herhangi bir yöntemle, kurum içi veya dışındaki kişilere talimat veya mesaj veren hükümlülere idare ve gözlem kurulu kararıyla telefon görüşmesi hiçbir şekilde yaptırılmaz.[\[33\]](#)

j) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan hükümlüler, idare ve gözlem kurulunun uygun gördüğü hâllerde ve on beş günde bir olmak üzere eşi, altsoy ve üstsoyu, kardeşleri ve vasisi ile on dakikayı geçmemek üzere sadece sesli görüşebilir.

k) Telefonla görüşme ücreti, görüşmeyi yapan hükümlü tarafından karşılanır. Görüşme için kullanılan telefon kartları kurum kantininde satılır. Müdürü bulunmayan kurumlarda telefon kartları, ücreti hükümlülerden alınmak koşuluyla görevli memurlar tarafından temin edilir. Gerekli teknik altyapının kurulu olduğu kurumlarda telefon kartları elektronik ortamda sağlanır.

l) Hükümlü bu maddede belirtilen telefonla görüşme hakkını kullanabilmek için “Telefon Görüşme Formu” doldurur. Bu formda; telefon görüşmesi yapmak istediği kişiler ve bunlarla olan yakınlık derecesini, görüşme yapmak istediği sabit, cep telefon numaraları ile yurtdışı telefon numarasını, telefon görüşmesi yapacağı yakınlarının açık adreslerini belirtir ve gerekli belgeler eklendikten sonra idareye verir. İdare gerekli gördüğü takdirde gideri hükümlüden alınmak koşuluyla formdaki bilgilerin doğruluğunu araştırabilir. Telefon görüşme formunda yer alan bilgilerde değişiklik olması hâlinde hükümlü yeni bir form düzenleyerek idareye bildirir. Hükümlü tarafından formda gösterilmemiş olan kişilerle telefon görüşmesi yaptırılmaz.

m) Hükümlünün formda belirttiği bilgiler ve varsa değişiklikler deftere veya sisteme kaydedilir. Bu deftere veya sisteme, ayrıca telefon görüşmesi yapmak isteyen hükümlünün haberleşme veya iletişim araçlarından yoksun bırakılma veya kısıtlama cezası olup olmadığı ve varsa hücreye koyma cezasının infazına başlanıp başlanmadığı yazılır. Defter, bu işle görevlendirilmiş ikinci müdürün kontrolünde güvenlik ve gözetim servisi tarafından tutulur. Defterin sayfaları numaralanır ve mühürlenir, kaç sayfadan ibaret olduğu kurum müdürü tarafından tasdik olunur. Defterler, her an denetime hazır hâlde bulundurulur.

n) Telefonla konuşmak isteyen hükümlüler, “Telefon Görüşme İstek Formu” doldurarak idareye verir. Bu formlar, hükümlü telefon görüşme defteri ile karşılaştırılır. Telefonla

görüşmeye engel hâlleri bulunmayan hükümlülerin isim listesi bu işle görevli ikinci müdür tarafından kontrol ve tasdik edilerek infaz ve koruma başmemurluğuna verilir. Müdürü bulunmayan kurumlarda bu işlem infaz ve koruma başmemuru tarafından yapılır. Telefon görüşmesi yapmak isteyen hükümlünün bu görüşmeyi yapmasına engel bir hâli bulunması hâlinde bunun sebepleri gerekçelendirilmek suretiyle tutanağa yazılır ve bu tutanağın içeriği hükümlüye bildirilerek dosyasına konulur.

o) Konuşma sırası gelen hükümlünün, kurum içindeki tehlikelilik durumu da dikkate alınarak, gerekli güvenlik önlemleri alınmak suretiyle telefon görüşmesi yapılacak yere getirilerek veya teknik alt yapının kurulu olduğu kurumlarda belirlenen yerde görüştürülür. Hükümlü, öncelikle konuşmasına kendi adını ve soyadını söyleyerek başlar. Görüştüğü karşıdaki kişiye, adını, soyadını ve telefon numarasını tekrar etmesini isteyerek konuşmasına devam eder. Bu işlemin yapılması zorunlu olup, konuşma bittikten sonra, “Telefon Görüşme İstek Formu”nun konuşmanın yapıldığına ilişkin bölümü doldurulur, konuşmayı yapan hükümlü ve görevli memur tarafından imzalanır. Bu formdaki bilgiler, deftere kaydedilmek üzere güvenlik ve gözetim servisine verilir.

ö) Hükümlülere dışarıdan telefon açılmak suretiyle görüşme yaptırılmaz.

p) Telefon görüşmeleri Türkçe yapılır. Ancak hükümlünün, kendisinin veya görüşeceğini bildirdiği kişinin Türkçe bilmediğini beyan etmesi hâlinde, konuşmanın yapılmasına izin verilir ve konuşma kayda alınır. Kayıtların incelenmesi sonucu, konuşmanın suç teşkil etme ihtimali olan faaliyetler için kullanıldığının anlaşılması durumunda, hükümlünün bir daha aynı kişiyle Türkçeden başka bir dille konuşmasına izin verilmez.

r) Yabancı uyruklu hükümlülerin görüşmeleri için bildirdiği telefon numaralarının, bildirilen kişilere ait olup olmadığı, ayrıca görüşmek istenen kişinin, belirtilen kişi olmadığı yönünde bir şüphe bulunması hâlinde, ilgili konsolosluk makamlarından bilgi istenir. Görüşme yapılması talep edilen telefon numaralarının kime ait olduğunu gösteren, yetkili makamlarca düzenlenmiş resmi evrakın Türkçe tercümesi, hükümlünün yasal temsilcisi veya yakınları tarafından da ibraz edilebilir.

(3) Kapalı kurumlarda bulunan hükümlülerin, bu maddede belirtilen yakınları ile yaptığı telefon görüşmeleri, idare tarafından dinlenir ve elektronik aletler ile kayda alınır.

(4) Açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlüler, ücretli telefonlarla sesli veya görüntülü olarak serbestçe görüşme yapabilirler. Çocuk hükümlülerin telefonla konuşması hiçbir şekilde kısıtlanamaz ve engellenemez.

(5) Hükümlüler, açık ve kapalı kurumlarda, çocuk eğitimevlerinde araç telefonu, telsiz telefon veya cep telefonu ve benzeri iletişim araçlarını bulunduramaz ve kullanamaz.

(6) Hükümlülere tanınan telefonla görüşme hakkı;

a) Genel ve kısmi aramalar sırasında,

b) Yemek dağıtım saatlerinde,

c) Kurum asayiş ve güvenliğini bozucu her türlü bireysel veya toplu olaylar sırasında, kullandırılmaz.

Madde 75Hükümlünün radyo, televizyon yayınları ile internet olanaklarından yararlanma hakkı

(1) Hükümlü, kurumlarda merkezi yayın sistemi bulunduğu takdirde bu sisteme bağlı olarak radyo ve televizyon yayınlarını izleme hakkına sahiptir.

(2) Merkezi yayın sistemi bulunmayan kurumlarda, yararlı olmayan yayınların izlenmesini ve dinlenmesini engelleyecek önlemler alınmak suretiyle bağımsız anten kullanılarak televizyon ve radyo izlenmesine ve dinlenmesine izin verilir. Bu cihazlar, bedeli kendisi tarafından ödenmek koşuluyla hükümlü adına kurumca satın alınır. Her ne biçimde olursa olsun dışardan gelenler tarafından getirilen radyo, televizyon ve bilgisayarlar kuruma alınmaz.

(3) Kapalı ve açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerinde ancak eğitim ve iyileştirme programları çerçevesinde kurum yönetimince belirlenen yerlerde görsel ve işitsel eğitim araç ve gereçlerinin kullanımına izin verilebilir. Eğitim ve iyileştirme programları gerekli kıldığı takdirde denetim altında internetten yararlanılabilir. Hükümlü, odasında bilgisayar bulunduramaz. Ancak Bakanlığın uygun görmesi hâlinde eğitim ve kültürel amaçlı olarak bilgisayarın kuruma alınmasına izin verilebilir.

(4) Bu haklar, idare ve gözlem kurulu kararı ile tehlikeli hükümlü oldukları saptananlar veya örgüt mensubu hükümlüler bakımından kısıtlanabilir.

(5) İşlediği suçun nitelik ve işleniş biçimi göz önüne alındığında, toplum için ciddi bir tehlike oluşturan, kurumdaki tutum ve davranışlarıyla, suç işlemek amacıyla kurulan silahlı örgütün yöneticiliğini yapmaya devam eden, bu konuda herhangi bir yöntemle, kurum içi veya dışındaki kişilere talimat veya mesaj veren hükümlülerin, idare ve gözlem kurulu kararıyla televizyon yayınlarını izlemesine ve bilgisayar ile internetten yararlanmasına izin verilmez.

Madde 76Hükümlünün mektup, faks ve telgrafları alma ve gönderme hakkı

(1) Hükümlü, kendisine gönderilen mektup, faks ve telgrafları alma ve ücretleri kendisince karşılanmak koşuluyla, gönderme hakkına sahiptir. **(Ek cümle:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/29 md.)** Hükümlü, usul ve esasları Bakanlıkça belirlenmek suretiyle, gerekli teknik altyapının bulunduğu kurumlarda elektronik yöntemlerle de mektup alıp gönderebilir.

(2) Hükümlü tarafından gönderilen ve kendisine gelen mektup, faks ve telgraflar; mektup okuma komisyonu bulunan kurumlarda bu komisyon, olmayanlarda kurumun en üst amirince denetlenir.

(3) Kurumun asayiş ve güvenliğini tehlikeye düşüren, görevlileri hedef gösteren, terör ve çıkar amaçlı suç örgütü veya diğer suç örgütleri mensuplarının örgütsel amaçlı olarak haberleşmelerine neden olan, kişi veya kuruluşları paniğe yöneltmek yalan ve yanlış bilgileri, tehdit ve hakareti içeren mektup, faks ve telgraflar hükümlüye verilmez. Hükümlü tarafından yazılmış ise gönderilmez.

(4) Hükümlü tarafından resmi makamlara veya savunması için avukatına gönderilen mektup, faks ve telgraflar denetime tâbi değildir. **(Ek cümle:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/29 md.)** Bu iletiler, alıcısı dışındaki kişilerin erişimini engelleyici tüm tedbirler alınarak hükümlünün talebine göre posta yoluyla veya elektronik ortamda alıcısına ulaştırılabilir. Ancak hükümlünün savunması için avukatına gönderilen mektup, faks veya telgraflar 72 nci

maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen hâllerin gerçekleşmesi hâlinde, bu gönderiler hakkında da 72 nci maddenin üç ilâ dokuzuncu fıkralarında belirtilen esas ve usuller uygulanır.

(5) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/29 md.)** Hükümlülere gelen veya hükümlüler tarafından gönderilen mektup, faks ve telgrafların kayıt ve silinmesine ilişkin olarak 5275 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin beşinci fıkrası hükmü uygulanır.

Madde 77 Dışarıdan gönderilen hediyeleri kabul etme hakkı
(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/30 md.)

(1) Kapalı ceza infaz kurumlarındaki hükümlü Ocak, Mart, Mayıs, Temmuz, Eylül, Kasım aylarının ilk haftasında ve dinî bayramlarda, her yıl 31 Aralık günü yılbaşı sayılarak yılbaşında veya kendi doğum günlerinde dışarıdan gönderilen ve kurum güvenliği ve kişilerin sağlığı için tehlikeli olmayan bir hediye kabul etme hakkına sahiptir.

(2) Hediye kabulüne ilişkin aşağıdaki esaslar uygulanır:

a) Hükümlü, hediye olarak ancak kitap veya giyim eşyası kabul edebilir. Hediye olarak kitabın ücreti de gönderilebilir, bu durumda kitap, kurum kantini aracılığıyla temin edilir.

b) Hediye, ziyaretçi tarafından verilebileceği gibi posta veya kargo yolu ile de gönderilebilir.

c) Bir hükümlü, aynı tarih için bir kez hediye kabul edebilir.

ç) Gönderilen eşya, güvenlik ve hijyen kontrolünden geçirilir.

d) Kurumlarda bu amaçla “Hediye Kayıt Defteri” tutulur. Bu defterde;

1) Hediye olarak gönderilen eşyanın nitelikleri ve miktarı,

2) Hediyein kuruma gönderiliş, geliş ve hükümlüye teslim tarihleri,

3) Hediye gönderenin, alıcının veya getirenin kimlik bilgileri, posta veya kargo yoluyla gelmediyse getirenin imzası,

4) Hediyein hükümlü tarafından teslim alındığına ve teslim edildiğine dair hükümlü ve görevli memurun imzası,

bulunur ve hediye işlemlerine ilişkin gerekli diğer kayıtlar tutulur.

(3) Kişi, kurum veya kuruluşlar tarafından hükümlülere dağıtılmak üzere dışarıdan toplu olarak getirilen veya gönderilen eşya hakkında 143 üncü madde uygulanır.

(4) Çocuk ve altmış beş yaşını tamamlamış hükümlüler ile beraberinde çocuğu bulunan kadın hükümlülere, idare ve gözlem kurulu tarafından alınacak karar doğrultusunda, belirtilen zaman dilimi dışında ve kurumlara girmesi yasak olmayan, kurum ve kişi güvenliği ile genel sağlığı tehlikeye düşürmeyen nitelikteki eşya hediye olarak verilebilir, idare ve gözlem kurulu bu kişiler bakımından zaman kısıtlamasını kaldırabilir.

(5) Kurumda anasıyla birlikte kalan çocuklara; kurum güvenliğini tehlikeye sokmayan ve çocuk gelişimine uygun olan oyuncak veya diğer eşya ile sağlıklı gıda maddesi hediye olarak her zaman gönderilebilir.

(6) Hediye edilecek eşyanın tahmini değeri hükümlülerin haftalık olarak yapabilecekleri

harcama limitinden fazla olamaz.

(7) Açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerinde barındırılan hükümlülere verilebilecek ya da gönderilecek hediyelerin cins ve miktarı ile hediye zamanları, bahsedilen kurumların idare ve gözlem kurulu tarafından belirlenir.

(8) Hediyein hükümlüye tesliminde Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik ve Kurum İç Yönergesinde belirtilen usul ve esaslar dikkate alınır.

(9) Kurumlar internet sayfalarında, hediye göndermeye ilişkin kuralları ve kısıtlamaları duyururlar. Hükümlüler de bu hususlarda bilgilendirilir.

Madde 78Din ve vicdan özgürlüğü

(1) Hükümlü, kurumda mensup bulunduğu dinin ibadetlerini, düzeni bozmayacak ve çalışmayı engellemeyecek biçimde serbestçe yerine getirebilir ve ibadette kullanılan eşyayı, dini yaşamı bakımından zorunlu olan kitap ve eserleri temin ve bulunduğu yerlerde muhafaza edebilir.

(2) Hükümlünün, mensup bulunduğu dinin görevlilerince ziyaret edilmesine ve onlarla iletişim kurmasına, kurum güvenliğini tehlikeye düşürmemek koşuluyla izin verilir.

Madde 79Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri

Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbi araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koşullarında tedavi ettirilir.

Oda ve eklentilerinde bulundurulabilecek kişisel eşya[34]

Madde 80

Kapalı kurumlarda bulunan hükümlülerin oda ve eklentilerinde bulundurabilecekleri veya bulunduramayacakları kişisel eşya, gıda, tıbbi malzeme ve diğer ihtiyaç maddeleri Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Hükümlülerin çalıştırılması[35]

Madde 81

Kurum hekimi tarafından ruhsal ve bedensel olarak sağlıklı olduğu belirlenen meslek sahibi olmayan hükümlüler ile meslek sahibi olan istekliler, kurum imkanları ölçüsünde belirlenen ücret karşılığında, atölye veya işyurtlarında, 5275 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinde belirtilen hususlar dikkate alınarak çalıştırılabilir.

Madde 82Kurum dışında çalıştırma

(1) Açık kurumlarda bulunanlar ile kapalı kurumlarda bulunup da açık kuruma ayrılmaya hak kazanmış hükümlüler, kurum dışındaki iş alanlarında çalıştırılabilir.

(2) Açık kurumda bulunanlar, kurum görevlileri gözetiminde, kapalı kurumda bulunanlar ise iç ve dış güvenlik görevlilerince alınacak tedbirler altında çalıştırılır.

(3) Kapalı kurumda bulunan hükümlülerden, açık kuruma ayrılmaya hak kazanmış ve haklarında açık kuruma ayrılma konusunda idare ve gözlem kurulunca karar alınmış olanlar, açık kuruma nakil istememeleri hâlinde kurum dışındaki adalet hizmetine tahsis edilen yerlerde iç güvenlik görevlileri nezaretinde çalıştırılabilir.

(4) Çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlülerin, kurum dışında çalıştırılmaları sırasında kurum görevlilerinin gözetim ve muhafazası aranmaz.

(5) İş alanlarına sahip kuruluşların hükümlü çalıştırmaları teşvik olunur.

Madde 83 Kurum içinde ve kurum dışında çalıştırmada uygulanacak ilkeler

(1) Hükümlüler, kurumların içinde veya dışında işyurduna ait atölye, tesis ve benzeri üniteler ile kurum dışındaki başka işyerlerinde çalıştırılabilirler. Bu çalışmalarına karşılık hükümlülere, İşyurtları Kurumu Yüksek Kurulunca belirlenen ücret ödenir. Açık kurumlardaki hükümlülerden iş temin edildiği hâlde çalışmayanlar, işi savsaklayanlar, boykot edenler, sürekli hastalığı sebebiyle çalışamayacak durumda olanlar ve iş düzenine uyum sağlayamayanlar, işyurdu yönetim kurulu kararı ve infaz hâkiminin onayı ile kapalı kurumlara iade edilirler.

(2) Hükümlüler kurum dışında kendi işyerlerinde veya üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarına ait iş yerlerinde çalıştırılmazlar. Bu tür işyerlerinde çalıştığı tespit edilen hükümlüler birinci fıkra hükümlerine göre kapalı kuruma iade edilir. Gerekli özeni göstermeyen idareciler hakkında da yasal işlem yapılır.

(3) Kurum dışında çalıştırılma işveren veya temsilcisi ile işyurdu bulunan kurumlarda işyurdu müdürü, işyurdu bulunmayan kurumlarda ise mahalli Cumhuriyet başsavcısının imzaları ile düzenlenen protokol çerçevesinde gerçekleştirilir. Protokolde ücret, çalışma saatleri, ulaşım, iaşe, güvenlik, protokolün süresi ve diğer hususlar düzenlenir. Protokol kapsamında çalıştırmada hükümlüler için işyurduna ödenecek ücret, onaltı yaştan büyükler için uygulanan asgari ücretten aşağı olamaz. Protokol, onay için Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumuna gönderilir.

(4) Hükümlüler en az iki kişiden oluşan ekipler hâlinde çalıştırılır.

(5) Kurum dışında çalışan hükümlülerin çalışma güvenliği işverence sağlanır. İş kazalarının ve meslek hastalıklarının yasal yükümlülüğünden işveren sorumludur.

(6) Kurum dışında çalıştırılan hükümlülerin, çalıştıkları işyerlerinde gece barındırılmalarına izin verilmez. Çalışılan yer kurumlarına yakınsa, geceleri kurumlarına dönmeleri zorunludur. Kurumların bulunduğu yerin dışında bir işyerinde çalıştırılan hükümlülerin gece barındırılmaları, çalıştıkları yere en yakın açık kurumda, bulunmadığı takdirde kapalı kurumun hükümlü ve tutuklularla irtibatı olmayan bir bölümünde sağlanır.

Madde 83/A Bir kamu kurumu veya kuruluşu nezaretinde çalışma

(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/33 md.)

- (1) Açık ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler, ceza infaz kurumu görevlilerinin denetiminde, kamu kurum ve kuruluşlarının iş alanlarında, geceleyin bu kurum ve kuruluşlar tarafından barındırılmak suretiyle çalıştırılabilirler. Bu şekilde çalıştırılan süre, azami süre sınırına bakılmaksızın 5275 sayılı Kanunun 105/A maddesi uyarınca denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle infaz edilecek süreye ilave edilir. Hükümlü denetimli serbestlik infaz rejimine bu kapsamda çalıştığı süre kadar erken ayrılır.
- (2) Bu madde kapsamında hükümlü çalıştırmak isteyen kamu kurum ve kuruluşları, taleplerini Genel Müdürlüğe iletir. Talep yazısında çalışılacak iş kolu, çalışma yeri ve hükümlülerin barındırılacakları yer, çalıştırılması düşünülen hükümlü sayısı, yapılacak işin niteliği, çalışılacak süre gibi hususlar belirtilir. Gerektiğinde yerinde inceleme de yapılmak suretiyle talebin uygun olup olmadığına karar verilir.
- (3) Talep, Genel Müdürlükçe uygun görüldüğü takdirde çalışacak hükümlüler; çalışma bölgesindeki kurum ve hükümlü sayısı da göz önünde bulundurularak Genel Müdürlükçe uygun görülecek açık ceza infaz kurumlarının idare ve gözlem kurulları tarafından belirlenir. Bu kapsamda çalıştırılacak hükümlülerin belirlenmesinde hükümlülerin talebi, sağlık ve işe uygunluk durumları, işin niteliği gibi hususlar dikkate alınır.
- (4) Hükümlülerin çalışma gün ve saatleri, ulaşım, iâşe, barınma, güvenlik, iş güvenliği, iş ile ilgili eğitim ve çalışmanın gerekli kıldığı diğer yükümlülükler ilgili kurum ile Genel Müdürlük arasında düzenlenecek bir protokol ile belirlenir.
- (5) Hükümlülerin iyileştirilmesi ve yeniden topluma kazandırılması kapsamında yapılan bu çalışmalarda, işyurtları bünyesinde çalıştırılan usta hükümlülere ödenen gündelikten az olmamak üzere protokol ile belirlenecek tutar, ilgili kurum tarafından doğrudan hükümlülere ödenir ve bu hükümlülerden yiyecek bedelleri alınmaz.
- (6) Bu madde kapsamında çalıştırılan hükümlülerin tutum ve davranışları, çalışma ve yaşam koşullarının uygunluğu ile hükümlülerin bu koşullara uyumu, belirli aralıklarla veya sürekli olarak Genel Müdürlükçe uygun görülen açık ceza infaz kurumu personeli tarafından denetlenir. Bu denetim, elektronik cihazların kullanılması suretiyle de yerine getirilebilir.
- (7) Bu madde kapsamında çalıştırılan hükümlülerin avukat ve noterle görüşme, ziyaret, haberleşme, internetten yararlanma, hediye kabul etme ve beraberinde kişisel eşya bulundurma gibi hak ve yükümlülükleri ile hükümlülerin hak ve yükümlülüklerine dair ilgili mevzuatta düzenlenen diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar dördüncü fıkrada belirtilen protokol ile düzenlenir. Protokolde hüküm bulunmaması hâlinde hükümlüyü çalıştıran kurum tarafından belirlenen ilke ve kurallar uygulanır.
- (8) Çalışma ve yaşam koşullarına ilişkin kurallara uyum gösteremediği ilgili kurum tarafından rapor edilen hükümlüler, açık ceza infaz kurumuna geri gönderilir. Hükümlünün açık ceza infaz kurumuna gönderilmesine neden olan eylemi, 5275 sayılı Kanunun disiplin cezalarını düzenleyen hükümleri ile uzlaşır nitelikte ise bu eylem hakkında ayrıca disiplin işlemi yapılır.
- (9) Kurumda çalışmakta iken izne gidip de dönmeyen veya iki günden fazla bir süre geçtikten sonra dönen hükümlüler ile kurumda çalışmakta iken firar eden hükümlüler hakkında Türk Ceza Kanununun 292 nci ve devamı maddeleri uygulanır ve bu hükümlüler kapalı ceza infaz

kurumuna gönderilir.

(10) Bu kapsamda çalıştırılan hükümlülerin cezalarının infazına ilişkin her türlü iş ve işlemler hükümlüyü gönderen açık ceza infaz kurumu tarafından yerine getirilir.

(11) Bu madde gereğince yapılan çalışmalarda, iyileştirme ve yeniden topluma kazandırma ilkeleri esas alınır.

Madde 84Kurum hizmetinde çalıştırma

(1) İyi hâlli hükümlüler, idare ve gözlem kurulu kararı ile kurum yönetimi tarafından durumlarına uygun kurum içi hizmetlerde çalıştırılabilir. Çocuk hükümlüler, kendi yaşam alanları veya eğitsel amaçlar dışında çalıştırılamazlar.

(2) Hükümlü, yöneticilerin ve görevlilerin kişisel işlerinde çalıştırılamaz.

(3) Hekim, psikiyatri uzmanı, psikolog, sosyal çalışmacı, öğretmen ve benzeri mesleklerle sahip olan hükümlülerden; iyi hâl gösterenler, idare ve gözlem kurulu kararıyla, kurumun servislerinde meslekleriyle ilgili görevlilere yardımcı veya eğitici olarak çalıştırılabilir.

Madde 85Ücret ve sosyal haklar

(1) Çalışan hükümlülere ürettiklerinden elde edilen gelirden, çalışmaları karşılığı ücret ödenir ve bu hükümlüler sosyal haklardan yararlandırılırlar.

(2) Sosyal güvenlik kurumlarına tâbi olanlar ile bunların hak sahiplerine yapılan her türlü yardım ve giderler, kendi mevzuatları çerçevesinde ilgili sosyal güvenlik kurumunca karşılanır.

Madde 86İyileştirmenin amacı ve iyileştirme programlarının belirlenmesi

(1) İyileştirme; hükümlülerin, kuruma girişinden saliverilmesine kadar geçen süre içerisinde, bedensel ve zihinsel sağlıklarını sürdürmeleri veya bunlara yeniden kavuşmaları için gerekli önlemlerin alınması, suçluluk duygusundan arınması, kişisel ve toplumsal gelişiminin sağlanması amacıyla uygulanacak, eğitim-öğretim, sağlık, psiko-sosyal hizmetler ile meslek edindirme, bireyselleştirilme, toplum yaşamıyla uyumlaşmasını ve geliştirilmesini sağlayacak programların tümüdür. Bu programlar; hükümlüde, kanunlara saygılı olarak yaşama düşünce ve duygusunun yerleşmesi, ailesine ve topluma karşı sorumluluk duygusunun gelişmesi, toplum yaşamına uyması, geçimini sağlayabilmesi konularında uygulanacak rejim, önlem ve yöntemleri kapsar.

(2) Hükümlü hakkında toplumun, hukuka uygun hareket eden ve üretken bir üyesi olarak yaşamını sürdürmesini sağlayacak ve bireysel ihtiyaçlarına uygun olacak şekilde “iyileştirme programları” hazırlanır. Bu programların hazırlanmasında, hükümlünün geçmişi, suçluluk nedenleri, suç sicili, fiziki ve mesleki yeteneği ve ruhsal yapısı, kişisel doğası, sebep olabileceği tehlike hâlleri, hapis cezasının süresi, saliverildikten sonraki beklentisi dikkate alınır.

(3) İyileştirme programlarının hazırlanması ve uygulanması amacı ile kurumlarda, eğitim ve psiko-sosyal hizmet servisleri oluşturulur.

(4) Hükümlü, amaca uygun iyileştirme programlarının gerçekleştirilebileceği kurumlara veya bölümlere yerleştirilir.

(5) İyileştirme programları uygulanan grupların özelliklerine göre, kurumda değişik güvenlik tedbirleri alınır.

(6) Hükümlülerin iyileştirilme çabalarında başarıya ulaşılması için kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan vakıf ve dernekler, gönüllü gerçek ve tüzel kişilerle işbirliği yapılabilir. Kamu kurum ve kuruluşları bu maksatla olanakları ölçüsünde, gerekli yardımları yapmakla yükümlüdür.

Madde 87Bireyselleştirme ve amacı

(1) Bireyselleştirme, hükümlünün kendisini tanıması, anlaması, bireysel özelliklerinin, ilgi ve yeteneklerinin farkına varması, kendine ilişkin kararlar ve sorumluluklar alması, beklentiler oluşturma sürecini kapsayan çalışmaların bütünüdür.

(2) Bireyselleştirmenin amacı, hükümlünün suça yönelme eğilimlerini sona erdirmektir.

(3) Hükümlülerin yerleştirildikleri kurum veya bölümlerde, bireyselleştirmeyi mümkün kılacak sayıda bulundurulmalarına özen gösterilir.

(4) Tehlikeli oldukları saptanan hükümlüler, bireyselleştirilmeleri için yapılacak çalışmalarda on kişiyi aşacak biçimde gruplandırılmaz.

Madde 88Eğitim ve öğretim ile eğitim programları

(1) Kurumlarda eğitim ve öğretim; hükümlüye yeni ve olumlu davranışlar kazandırmayı hedefleyen ve bu amacı gerçekleştirmek üzere beden, zihin, ahlâk ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı bir biçimde gelişmiş bir yapıya, özgür ve bilimsel düşünceye, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan hakları ve onuruna saygılı, yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek, bilgi, yetenek, beceri ve davranışlarını geliştirmek, birlikte çalışma ve iş görme alışkanlığı kazandırarak yaşama hazırlamak, kendilerinin geçim ve mutluluklarını sağlayacak faaliyetleri içeren hizmetlerin bütünüdür.

(2) Hükümlüye, kurumda bulunduğu süre içinde, kişiliğini geliştirecek, eğitimi güçlendirecek, yeni beceriler elde etmesini, suç işleme eğilimini yok etmeyi sağlayacak ve salıverilme sonrasına hazırlayacak eğitim programları uygulanır.

(3) Eğitim programları; temel eğitim, orta ve yüksek öğretim, meslek eğitimi, din eğitimi, beden eğitimi, kütüphane ve psiko-sosyal hizmet konularını kapsar.

(4) Eğitim programları, hükümlünün, yaş, cinsiyet, öğrenim durumu, ceza süresi, yetenekleri ve kültür durumuna uygun olarak hazırlanır.

Madde 89Öğretimden yararlanma

(1) Açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlülerin örgün ve yaygın, kapalı kurumlarda bulunan hükümlülerin yaygın öğretimden yararlanmaları sağlanır.

(2) **(Mülga:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/34 md.)**

(3) (Mülga:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/34 md.)

Madde 90Özel kurslar

Kurum, olanaklar elverdiği ölçüde, eğitim ve öğretimle ilgili özel kurslar açabilir. Bu amaçla, Milli Eğitim Bakanlığı, diğer bakanlıklar ile kamu ve özel kuruluşlarla işbirliği yapar.

Madde 91Ders araç ve gereçleri

Eğitim ve öğretimle ilgili araç ve gereçleri sağlayamayan hükümlülere, bu araç ve gereçler kurum tarafından sağlanır.

Madde 92Beden eğitimi ve etkinliklere katılma

(1) Hükümlünün toplumsal, ruhsal ve bedensel gelişmelerini sağlamak amacıyla fizik ve ruhsal sağlık durumlarının elverdiği ölçüde spor, beden eğitimi ve eğlendirici etkinliklere katılmasına müsaade olunur ve olanaklar ölçüsünde yer ve araç sağlanır.

(2) Açık havada çalışmayan veya kapalı kurumlarda bulunan hükümlüye, hava koşulları elverdiği ölçüde, günde en az bir saat açık havada gezinmek olanağı verilir. Bu süre içerisinde bireysel spor da yapılabilir. Kurum dışındaki bu tür etkinliklere açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlüler katılabilir.

(3) Açık kurumlarda ve çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlüler, istekli olmaları hâlinde;

- a) Kurum dışındaki eğitim, ağaçlandırma, çevre düzenlenmesi ve temizlik faaliyetlerine,
- b) Doğal afet sonrası yardım faaliyetlerine,
- c) Tiyatro, konser veya benzeri sosyal ve kültürel çalışmalara,
- ç) Spor karşılaşmalarına,

katılabilirler.

(4) Üçüncü fıkrada sayılan etkinliklere katılım için, kurumun bulunduğu belediye veya büyükşehir belediyesi sınırları içinde idare ve gözlem kurulu kararı, belediye veya büyükşehir belediyesi sınırları dışında ise Bakanlık izni gereklidir.

Madde 93Konferans ve seminerler

(1) Kurumlarda, hükümlülerin, kişisel, sosyal, kültürel, mesleki, ahlâki ve sağlık yönünden gelişmelerini sağlayacak, onlara insan haklarına saygıyı, yurt ve ulus sevgisini geliştirecek, aile bağlarını sağlamlaştıracak nitelikte konferans veya seminerler düzenlenir.

(2) Kurumlarda, kurum müdürü, ikinci müdür, cezaevi tabibi, öğretmen, psikolog, sosyal çalışmacı, teknik personel ve atölye şefi görevlilerinden en az birisi tarafından hükümlülere her ay bir konferans veya seminer verilir. Eğitim kurulu tarafından uygun görülmek ve kurum olanaklarından yararlanmak koşuluyla kurum dışındakilere de konferans veya seminer verdirilebilir.

(3) Hükümlüler, kendi aralarında da seminerler vermeye özendirilir.

(4) Konferans ve seminer metinlerinin birer örneği kurum kütüphanesinde saklanır.

Madde 94Hükümlülerin temizliği

- (1) Hükümlülerin kişisel bakım ve temizliklerinin sağlanmasına yönelik tedbirler kurum idaresince alınır.
- (2) Hükümlülerin barındırıldıkları odalarda gerekli sağlık ve hijyen kurallarına uymaları özendirilir.
- (3) Hükümlülerin, kurum olanakları ölçüsünde kısa aralıklarla yıkanmaları sağlanır.
- (4) Hükümlülerin, toplum içinde alışılmışın dışında saç, bıyık ve sakal uzatmalarına izin verilmez.
- (5) Hükümlülerin kişisel bakım ve temizliklerinin sağlanmasına ilişkin esas ve usuller kurum iç yönergesinde düzenlenir.

Madde 95Kurumların bakımı, temizliği ve ısıtılması

- (1) Kurumlarda; oda, yatakhane, atölye ve diğer ortak kullanım alanlarının temiz tutulmasına ve uygun zamanlarda havalandırılmasına özen gösterilir. Bu amaçla, gerekli araç ve gereçler kurum idaresince sağlanır.
- (2) Kurumun bulunduğu yer ve iklim koşulları dikkate alınarak, kurum binası uygun sıcaklıkta tutulur.
- (3) Kurum binasının bakımı, temizliği, ısıtılması ve tesisatında meydana gelecek hasar veya bozuklukların onarımından kurumun en üst amiri sorumludur.

Madde 96Bulaşıcı hastalıklardan korunma

- (1) Kurumda, 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumî Hıfzıssıhha Kanununun 57 nci maddesinde ve 30/5/2007 tarihli ve 26537 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bulaşıcı Hastalıklar Sürveyans ve Kontrol Esasları Yönetmeliğinde yer alan hastalık veya durumlardan birisinin çıkması veya çıkma şüphesinin ya da bu türden bir hastalık sebebiyle ölümün meydana geldiği hâllerde durum cezaevi tabibince kurumun en üst amirine bildirilir. Bu bildirimin alınması üzerine kurum en üst amiri durumu gecikmeksizin ilgili mercilere bildirir.[\[36\]](#)
- (2) **(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/35 md.)** Hükümlünün, bir sağlık kuruluşu ya da cezaevi tabibince yapılan muayene ve teşhisi sonucunda, 1593 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde sayılan zührevi hastalıklar ile HIV virüsü taşıdığıının tespit edilmesi hâlinde, durum ceza infaz kurumu müdürüne yazıyla gizli olarak bildirilir. Ancak bu hâlde de, kurum olanakları ölçüsünde cezaevi tabibi, bunların ilk tedavilerini yapar ve hastalığın yayılmasını önleyici tedbirleri alır. Gerekli görülmesi hâlinde diğer bulaşıcı hastalıklarla ilgili olarak da aynı tedbirler alınır. Söz konusu işlemlerin yürütülmesinde kişisel verilerin korunmasına azami hassasiyet gösterilir.
- (3) Tedaviyi sağlayacak nitelikte özel bölümü bulunmayan kurumlardaki hükümlüler, derhal tedavisinin yapılabileceği sağlık kuruluşuna sevk edilir. Kurum idaresi tarafından, hastalığın yayılmasına engel olmak için gerekli önlemler alınır.
- (4) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/35 md.)** Akciğer tüberkülozu, AIDS/HIV, uyuz,

hepatit B ve C gibi bulaşıcı hastalıkları bulunan hükümlülerin nakli hâlinde, ilgili kurum müdürlüğüne derhal bilgi verilir.

Madde 97Revir

- (1) Her kurumda bir revir bulunur. Revir, cezaevi tabibinin sorumluluğunda faaliyet gösterir.
- (2) Kurum revirinde bulundurulması gerekli tıbbi araç ve gereçler ile kurum revirinin çalışma esas ve usulleri kurum iç yönergesinde gösterilir.
- (3) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/36 md.)**[37] Koğuş ve odalarda bulunmaması gereken ilaçlar ile tıbbi araç ve gereçler kurumda kilitli bir şekilde muhafaza edilir.
- (4) Kanun hükümlerine ve durumlarına göre, 5275 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin dördüncü fıkrasının uygulanmadığı hâllerde, gebe olan kadın hükümlülerin bulunduğu kurumlarda, doğum öncesi ve doğum sonrası her türlü bakım ve tedavi için özel bir yer ayrılır. Doğumun kurum dışında bir sağlık kuruluşunda gerçekleşmesi için gerekli tedbirler alınır. Ancak doğum, kurumda gerçekleşmişse çocuğun kurumda doğduğu, doğum belgesine işlenmez.

Madde 98Hükümlünün muayene ve tedavisi

- (1) Kurumun sağlık koşullarının düzenlenmesi, hükümlünün acil veya olağan muayene ve tedavisi cezaevi tabibi tarafından yapılır. Genel veya hastalık nedeniyle yapılan tüm muayene ve tedavi sonuçları, sağlık izleme kartına işlenir ve dosyasında saklanır.
- (2) Kurumda, hükümlünün muayene veya tedavisi sırasında cezaevi tabibi tarafından talep edilmediği sürece muayene odasında sağlık personeli dışında görevli bulundurulmaz. Ancak güvenlik amacıyla ve konuşulanların duyulmayacağı şekilde, kurum idaresi tarafından gerekli tedbirler alınır.
- (3) Sağlık Bakanlığı ile üniversitelerin sağlık kuruluşları, hükümlülerin tedavileri bakımından gerekli yardımları yapmakla görevlidirler.
- (4) Rızası olsa bile hiçbir hükümlü üzerinde tıbbi deney yapılamaz.
- (5) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/37 md.)** Hükümlülerin intihar riskini önlemek amacıyla gerekli her türlü tedbir alınır.

Madde 99Hükümlülerin hastaneye sevkı ile hastanelerde muayene ve tedavileri

- (1) Hükümlünün sağlık nedeniyle bir hastaneye sevkine gerek duyulduğunda durum, cezaevi tabibi tarafından bir raporla derhal kurum en üst amirine bildirilir.
- (2) Kurumda tedavisi mümkün olmayan hastalığı bulunan hükümlülerin muayene ve tedavileri devlet ve üniversite hastanelerinde gerçekleştirilir. Hükümlülerin yatarak tedavileri bunlar için ayrılan hükümlü koğuşlarında yapılır. Hükümlü koğuşu yoksa tedavileri dış güvenlikten sorumlu güvenlik görevlileri tarafından gerekli önlemler alınarak hastanelerin diğer birimlerinde yapılır.
- (3) Açık kurumlar ile çocuk eğitimevi hükümlülerinin kurum dışındaki yatarak tedavileri,

tedavi eden kurumun bulunduğu yerdeki kurumun iç güvenlik görevlileri gözetiminde ve hükümlü odası dışındaki bir bölümde yapılır.

(4) Kurum dışında yatarak tedavileri yapılan hükümlülerin yanında, tedaviyi yapan hekimin raporuyla zorunlu olduğunun bildirilmesi hâlinde eşi, annesi, babası, kardeşi, çocuğu, bunların olmaması hâlinde Cumhuriyet başsavcılığının uygun gördüğü bir aile yakını refakatçi olarak bulundurulabilir.

Madde 100İnfazı engelleyecek hastalık hâli

Cezaevi tabibi veya görevli hekim tarafından yapılan muayene ve incelemeler sonucunda hükümlünün cezasını yerine getirmesine engel olabilecek hastalığı saptanırsa durum, kurum en üst amirine bildirilir.

Madde 101Hükümlünün kendisine verilen yiyecek ve içecekleri reddetmesi

(1) Hükümlüler, hangi nedenle olursa olsun, kendilerine verilen yiyecek ve içecekleri sürekli olarak reddettikleri takdirde; bu hareketlerinin kötü sonuçları ile bırakacağı bedensel ve ruhsal hasarlar konusunda cezaevi tabibince bilgilendirilirler. Psiko-sosyal hizmet birimince de bu hareketlerinden vazgeçmeleri yolunda çalışmalar yapılır ve sonuç alınamaması hâlinde, beslenmelerine cezaevi tabibince belirlenen rejime göre uygun ortamda başlanır.

(2) Beslenmeyi reddederek açlık grevi veya ölüm orucunda bulunan hükümlülerden, birinci fıkra gereğince alınan tedbirlere ve yapılan çalışmalara rağmen hayati tehlikeye girdiği veya bilincinin bozulduğu cezaevi tabibi tarafından belirlenenler hakkında, isteklerine bakılmaksızın kurumda, olanak bulunmadığı takdirde derhal hastaneye kaldırılmak suretiyle muayene ve teşhise yönelik tıbbi araştırma, tedavi ve beslenme gibi tedbirler, sağlık ve hayatları için tehlike oluşturmamak şartıyla uygulanır.

(3) Yukarıda belirtilen hâller dışında, bir sağlık sorunu olup da muayene ve tedaviyi reddeden hükümlülerin sağlık veya hayatlarının ciddi tehlike içinde olması veya kurumda bulunanların sağlık veya hayatları için tehlike oluşturan bir durumun varlığı hâlinde de ikinci fıkra hükümleri uygulanır.

(4) Bu maddede öngörülen tedbirler, cezaevi tabibinin tavsiye ve yönetimi altında uygulanır. Ancak cezaevi tabibinin zamanında müdahale edememesi veya gecikmesi hükümlü için hayati tehlike doğurabilecek ise bu tedbirlere ikinci fıkroda belirtilen şartlar aranmaksızın başvurulur.

(5) Bu madde uyarınca hükümlülerin sağlıklarının korunması ve tedavilerine yönelik zorlayıcı tedbirler, onur kırıcı nitelikte olmamak şartıyla uygulanır.

Madde 102Hükümlülerin sağlık giderleri

(1) İşyurdunda çalıştırılan sigortalı hükümlülerin iş kazası veya meslek hastalığı ile analık nedeniyle raporlu bulunmaları hâlinde, raporlu oldukları gün sayısı kadar geçici iş göremezlik ödenekleri Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanır.

(2) Hükümlünün, estetik amaçlı veya Sağlık Uygulama Tebliği kapsamında olmayan tedavi giderleri kendisi tarafından karşılanır.

(3) Hükümlünün üniversite hastaneleri dahil sağlık kurumlarındaki muayene, tetkik, kontrol ve tedavi bedelleri Sağlık Bakanlığı, ilaç ve tıbbi malzeme bedelleri ise Bakanlık tarafından karşılanır. Sağlık hizmet sunucularına yapılacak tedavi giderlerine ait ödemelerin ne şekilde yapılacağı Sağlık Bakanlığınca belirlenir.

Madde 103Ölüm

(1) Kurumda barındırılan hükümlünün ölümü hâlinde, durum bir tutanakla belgelendirilir. Tutanak ve cezaevi tabibinin raporu ile birlikte durum, kurum en üst amiri tarafından derhal Cumhuriyet başsavcılığına, kuruma kabul sırasında beyan ettiği yakınlarına bildirilir, yabancı uyruklu olması hâlinde ise 56 ncı madde hükmü uygulanır.

(2) Hükümlü hakkında kurumda mevcut kayıtlara göre, ölümü bildirilebilecek yakınlarının tespit edilememesi hâlinde, durum nüfusa kayıtlı olduğu yerdeki mahalli mülki idare amirine bildirilir. Hükümlünün yabancı uyruklu olup da mensubu olduğu ülkenin Türkiye’de yerleşik diplomatik temsilciliği veya konsoloslğunun bulunmaması hâlinde, durum Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla Dışişleri Bakanlığına bildirilir.

(3) Kurum en üst amiri, Cumhuriyet başsavcılığının izni ile cenazenin defnedilmesi için gereken tedbirleri alır. Defin için talep edilmesi hâlinde, Cumhuriyet başsavcılığının izni ile cenaze yakınlarına verilir. Yakınlarının bulunamaması veya yakınları tarafından herhangi bir başvurunun yapılmaması hâlinde, defin işlemi Cumhuriyet başsavcılığının yazılı istemi üzerine kurumun bulunduğu yer belediyesince yerine getirilir.

Madde 104Mektupların gönderilmesi ve gelen mektupların verilmesi

(1) 76 ncı maddeye göre mektup alma ve gönderme hakkı kapsamında hükümlüler tarafından yazılan mektup, faks ve telgraflar, zarfı kapatılmaksızın bu işle görevlendirilen ikinci müdür başkanlığında, idare memuru ve yüksekokul mezunu en az iki infaz ve koruma memuru tarafından oluşturulan mektup okuma komisyonuna iletilmek üzere güvenlik ve gözetim servisi personeline verilir. Yapılan incelemeden sonra gönderilmesinde sakınca görülmeyen mektuplar üzerine “görüldü” kaşesi vurulur, zarf içerisine konularak kapatılır ve postaneye teslim edilir.[\[38\]](#)

(2) Resmi makamlara veya savunması için avukatına gönderilenler hakkında 76 ncı maddenin dördüncü fıkrası hükmü uygulanır.

(3) Hükümlülere gönderilen ve açılıp incelendikten sonra verilmesinde sakınca olmadığı anlaşılan mektup, faks ve telgraflar zarfları ile birlikte verilir.

Madde 105Sakıncalı görülen mektuplar

(1) Mektup okuma komisyonunca, mahalline gönderilmesi veya hükümlüye verilmesi sakıncalı görülen mektuplar, en geç yirmi dört saat içinde disiplin kuruluna verilir. Mektubun disiplin kurulu tarafından kısmen veya tamamen sakıncalı görülmesi hâlinde, mektup aslı çizilmeden veya yok edilmeden şikâyet ve itiraz süresinin sonuna kadar muhafaza edilir. Mektubun kısmen sakıncalı görülmesi hâlinde, aslı idarede tutularak fotokopisinde sakıncalı görülen kısımlar okunmayacak şekilde çizilerek disiplin kurulu kararı ile birlikte ilgisine

tebliğ edilir. Mektubun tamamının sakıncalı görülmesi hâlinde, sadece disiplin kurulu kararı tebliğ edilir. Tebliğ tarihinden itibaren infaz hâkimliğine başvuru için gereken süre beklenir. Bu süre içinde infaz hâkimliğine başvurulmamış ise disiplin kurulu kararı yerine getirilir. İnfaz hâkimliğine başvurulmuş ise infaz hâkimliği kararının tebliğinden itibaren itiraz süresi beklenir. İnfaz hâkimliği kararına itiraz edilmemiş ise bu karara göre, itiraz edilmiş ise mahkemenin kararına göre işlem yapılır.

(2) Hükümlüye yapılacak tebligatta, tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde infaz hâkimliğine şikâyet hakkının kullanılmaması veya infaz hâkimliği kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde ağır ceza mahkemesine itiraz edilmemesi hâlinde, disiplin kurulu kararının kesinleşerek mektubun sakıncalı görülen kısımlarının okunmayacak şekilde çizilerek verileceği veya tamamı sakıncalı görülen mektubun verilmeyeceği bildirilir.

(3) Kısmen veya tamamen sakıncalı görülen mektuplar, iç hukuk veya uluslararası hukuk yollarına başvuru yapılması durumunda kullanılmak üzere idarece saklanır.

Madde 106Nakledilen ve salıverilen hükümlülere gönderilen mektuplar

(1) Başka kurumlara nakledilmiş hükümlülerin mektupları, açılmaksızın en kısa sürede nakledildikleri kuruma gönderilir. Mektuplar, bu hâlde hükümlünün nakledildiği kurum tarafından açılır ve incelenir.

(2) Salıverilen hükümlülere gönderilen mektuplar, posta idaresine geri verilir.

Madde 107Eşyanın postadan alınması

(1) Hükümlülerin adlarına posta veya kargo ile gönderilen havale ve eşya, kurum mutemedi tarafından en geç yedi gün içinde postadan alınır. Gönderi, içeriği itibarıyla kuruma sokulması ve bulundurulması mevzuat hükümlerince sakıncalı olmaması hâlinde hükümlüye teslim edilir.

(2) Sakıncalı olduğu belirlenen gönderiler hakkında, posta veya kargodan alındığı tarihten itibaren on beş gün içerisinde hükümlüye yazılı bilgi verilir. Hükümlü, bildirimin yapıldığı tarihten itibaren on beş gün içerisinde infaz hâkimliğine itiraz hakkını kullanmadığı takdirde, gönderi, göndericiye veya hükümlünün göstereceği kişiye iade edilir. Hükümlünün isteği hâlinde ilk ziyaret günü yakınlarına verilmek üzere kurum emanet deposunda saklanabilir. Ancak eşyanın bozulabilir olması veya maddi değerinde azalma olasılığının bulunması hâlinde, gönderi gönderene iade edilir.

Madde 108Ziyaret ve ziyaret yeri

Hükümlüyü, yabancı hükümlülere ziyaret ile ziyaret ve görüşlerde, 5275 sayılı Kanunun 83, 84, 85 ve 86 ncı maddelerinde belirtilen hükümler ile 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan [Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik](#) hükümleri uygulanır.

Madde 109Hükümlülerin değerlendirilmesi ve iyi hâlin belirlenmesi

(Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/39 md.)

(1) Hükümlüler, ceza infaz kurumlarında bulundukları tüm aşamalarda, ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme riskinin düşük olup olmadığı hususlarında idare ve gözlem kurulu tarafından iyi hâlin belirlenmesine esas olmak üzere en geç altı ayda bir değerlendirmeye tabi tutulur.

(2) Birinci fıkra gereğince yapılacak değerlendirmede, infazın tüm aşamalarında hükümlülerin katıldığı iyileştirmeye yönelik psiko-sosyal ve eğitim-öğretim programları ile spor ve sosyal faaliyetler, kültür ve sanat programları, aldığı sertifikalar, kitap okuma alışkanlığı, diğer hükümlü ve tutuklular ile ceza infaz kurumu görevlileri ve dışarıyla olan ilişkileri, işlediği suçtan dolayı duyduğu pişmanlığı, ceza infaz kurumu kuralları ile kurum bünyesindeki çalışma kurallarına uyumu ve aldığı disiplin cezaları dikkate alınır.

(3) Toplam on yıl ve daha fazla hapis cezasına mahkûm olanlar ile terör suçları, örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçları, örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlar, kasten öldürme suçları, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar ve uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarından mahkûm olanlar hakkında yapılacak açık ceza infaz kurumuna ayırmaya, denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazına ve koşullu salıverilmeye ilişkin değerlendirmelerde idare ve gözlem kuruluna Cumhuriyet başsavcısı veya belirleyeceği bir Cumhuriyet savcısı başkanlık eder. Ayrıca, idare ve gözlem kuruluna Cumhuriyet başsavcısı tarafından belirlenen bir izleme kurulu üyesi ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı il veya ilçe müdürlükleri tarafından belirlenen birer uzman kişi katılır.

(4) İdare ve gözlem kuruluna Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı ile izleme kurulundan katılan üyelere katıldıkları her bir toplantı günü için memur maaş katsayısının (500) rakamı ile çarpılması sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir.

(5) Kanunlarda iyi hâlliliğin arandığı durumlarda, hükümlülerin tutum ve davranışlarının değerlendirilmesi bakımından bu madde hükümleri uygulanır.

(6) Açık ceza infaz kurumuna ayırmaya, denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazına ve koşullu salıverilmeye ilişkin olarak tutum ve davranışları olumsuz değerlendirilen hükümlülerin yeniden değerlendirilmeye tâbi tutulma süreleri bir yılı geçemez.

(7) İdare ve gözlem kurulu tarafından yapılacak değerlendirmelere esas olacak ilkeler ve kurulun bu maddeye ilişkin çalışma usul ve esasları ile tutum ve davranışları olumsuz değerlendirilen hükümlülerin yeniden değerlendirilmeye tâbi tutulma süreleri Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.

Madde 110 Disiplin eylemi nedeniyle iyi hâl kararı verilmesine engel hâller ve şikâyet

(1) Gözlem değerlendirme raporu veya gelişim değerlendirme raporunda yazılı olup da, henüz kaldırılmamış disiplin cezası bulunan hükümlü hakkında iyi hâl kararı verilemez. Hükümlünün iyi hâline ilişkin değerlendirme, ancak daha önceden verilmiş olup da disiplin cezası infaz edilmiş ve bu cezası kaldırılmış olanlar hakkında yapılabilir.[39]

(2) Hükümlünün, disiplin cezasını gerektiren bir eylemi işlemiş olmasına rağmen, koşullu salıverilme tarihinde bu eyleminden dolayı disiplin soruşturması henüz sonuçlandırılmayanlar hakkında iyi hâl kararının verilip verilmemesi idare ve gözlem kurulunca takdir edilir.

(3) İdare ve gözlem kurulunca, hükümlü hakkında, süre belgesindeki muhtemel koşullu salıverilme tarihi de dikkate alınarak iyi hâl ilişkin olarak bir karar verilir. İdare ve gözlem kurulunca verilen bu kararlara karşı, 4675 sayılı Kanuna göre şikâyet edilebilir.

Madde 111 Salıverilme öncesi önlem ve ilişkiler

Hükümlünün salıverildikten sonraki geleceğini düzenlemeyi düşünmesini sağlayıcı tedbirler alınır ve toplumla uyumu ile ailesinin yararı için bu konularda hizmet veren resmi ve özel kuruluş veya kişilerle ilişki kurması amacıyla katkı ve yardımda bulunulur.

Madde 112 Hükümlüye iş bulmada yardım

(1) Hükümlü, salıverildiğinde iş bulması veya kendi işini kurması yönünde özendirilir. Bu konuda gönüllü kişi ve kuruluşlar ile resmi kurumlarla işbirliği yapılır.

(2) Kurumlardan salıverilen hükümlülere iş sağlanması, iş bulmalarına yardımcı olunması 5275 sayılı Kanunun 104 üncü maddesi ile Denetimli Serbestlik Hizmetleri Yönetmeliği hükümlerine göre yerine getirilir.

Madde 113 İzinler

(1) 5275 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi gereğince yüksek güvenlikli kurumlarda bulunanlar dışındaki hükümlülere mazeret izni, özel izin veya iş arama izni verilebilir.

(2) İzinde geçen süreler hükümlülükte geçmiş sayılır.

Madde 114 Mazeret izni

(1) Hükümlülük süresinin onda birini iyi hâlle geçirmiş olanlara hükümlünün isteği ile; [\[40\]](#)

a) Ana, baba, eş, kardeş veya çocuğunun ölümü nedeniyle kurum en üst amirinin önerisi ve Cumhuriyet başsavcılığının,

b) Yukarıdaki bentte sayılan yakınlarından birisinin yaşamsal tehlike oluşturacak önemli ve ağır hastalık hâllerinin veya depresyon, su baskını, yangın gibi felaketler nedeniyle zarara uğradıklarının belgelendirilmesi koşuluyla kurum en üst amirinin görüşü, Cumhuriyet başsavcılığının önerisi ve Bakanlığın,

onayı ile yol dışında on güne kadar mazeret izni verilebilir.

(2) Gidilecek mesafe göz önünde bulundurularak gidiş geliş için toplam dört günü geçmemek üzere yol izni verilir.

(3) 5275 sayılı Kanunun 25 inci maddesi kapsamına girenler hariç, yüksek güvenlikli ceza infaz kurumunda bulunanlar da dâhil olmak üzere, güvenlik bakımından sakınca oluşturmaması koşuluyla tehlikeli olmayan hükümlünün, dış güvenlik görevlisinin refakatinde bulunmak şartıyla, talebi ve Cumhuriyet başsavcısının onayıyla;

a) İkinci derece dahil kan veya kayın hısımlarından birinin ya da eşinin ölümü nedeniyle cenazesine katılması için yol süresi dışında iki güne kadar,

b) Sağlık Kurulu raporu ile belgelendirilmesi şartıyla ana, baba, eş, kardeş, çocuk ile eşin anne veya babasından birinin yaşamsal tehlike oluşturacak önemli ve ağır hastalık hâllerinin bulunması nedeniyle bunlardan her biri için toplam iki defaya mahsus olmak üzere hasta ziyareti amacıyla yol süresi dışında bir güne kadar,[41]

izin verilebilir. Hükümlünün, izin süresi içinde gece konaklaması gerektiği takdirde, kendi evi veya (a) bendinde belirtilen bir yakınının evinde, güvenli görülen başka bir yerde ya da gidilen yerde bulunan kapalı ceza infaz kurumunda kalmasına, güvenlik hususu değerlendirilmek ve gerekli güvenlik tedbirleri alınmak suretiyle, gidilen yerin valisi tarafından karar verilir. Yurt dışına çıkmasını gerektirmesi durumunda hükümlüye, bu madde gereğince izin verilemez.

(4) Hükümlüye izin verilmesi sırasında aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulur:

a) Gidilecek yerin yol ve hava şartlarının uygun olması.

b) Hükümlünün iznini geçireceği yere gitmesinde sakınca olup olmadığına ilişkin, gideceği yerde bulunan kolluk görevlilerine tahkikat yaptırılması.

c) Hükümlü ile hasta olduğu belirtilen kişi arasındaki yakınlık derecesinin nüfus idaresinden alınacak kayıt ile belgelendirilmesi.

ç) Hastalığı belgeleyen resmi raporun, biri hastalığın uzmanı olmak üzere en az iki uzman hekim tarafından imzalanmış olması.

d) Ölüm ve ölen kişiyle yakınlığının resmi belge ile tespit edilmiş olması.

e) Deprem, su baskını, yangın gibi felaketler nedeniyle verilecek mazeret izinlerinde söz konusu mazeretin, Cumhuriyet başsavcılığı tarafından, ilgili kuruluşlardan araştırması yaptırılarak tespit edilmiş olması.

(5) Birinci fıkranın (b) bendi gereğince, Bakanlıktan onay alınmak üzere gönderilecek izin evrakına, dördüncü fıkrafta belirtilen (d) bendi dışındaki belgelerin tamamı eklenir.

(6) Mazeret izni verilen hükümlü kapalı kurumda ise mutlaka dış güvenlik görevlilerinin refakatinde, harcırah ve yol giderleri hükümlü tarafından karşılanmak kaydıyla, açık kurum ya da çocuk eğitimevlerinde ise refakatsiz gönderilir.

(7) Hükümlünün mazeret izin talebi, Cumhuriyet başsavcılığınca uygun görülmemesi hâlinde durum, gerekçesiyle birlikte hükümlüye, uygun görülmesi hâlinde ise dış güvenlikten sorumlu birime bildirilir.[42]

(8) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/41 md.)** Tutukluların mazeret izinleri hakkında 5275 sayılı Kanunun 116 ncı maddesinin ilgili hükümleri uygulanır.

Madde 115Özel izin

(1) Açık kurumlarda bulunanlarla, kapalı kurumda olup da açık kurumlara ayrılmaya hak kazandığı hâlde, nakledileceği kurumun kapasitesi ve/veya hükümlünün yaşı ve sağlığı gibi

nedenlerle açık kurumlara gidemeyenler ile çocuk eğitimevlerinde bulunanlara, aileleriyle bağlarını sürdürmelerini veya güçlendirmelerini ve dış dünyaya uyumlarını sağlamak amacıyla kurum en üst amirinin önerisi ve Cumhuriyet başsavcılığının onayı ile üç ayda bir, yol hariç yedi güne kadar izin verilebilir. **(Ek cümle:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/42 md.)** Hastalık veya doğal afet gibi zorunlu hâllerde bu izinler birleştirilerek kullanılabilir.[\[43\]](#)

(2) İzinler o güne kadar infaz edilen sürenin, hükümlülük süresinden indirilerek bulunacak süreye göre hesaplanır.

(3) Haklarında özel izin kullanılmasına karar verilen hükümlülere kurumdan ayrılmadan önce kurum idaresince “izin belgesi” düzenlenerek verilir. Bu belge, hükümlünün iznini geçireceği yer Cumhuriyet başsavcılığınca onaylanır.

(4) Hükümlülerin özel izin kullanmasında iç ve dış güvenlik görevlilerinin gözetimi aranmaz.

(5) Gidilecek mesafe göz önünde bulundurularak, gidiş geliş için toplam dört günü geçmemek üzere yol izni verilir.

(6) Belirlenen sürele uygun olarak izne gönderilen hükümlüler, aynı yıl içinde infaz ettikleri ceza süreleri dikkate alındığında, yeni izin hakları elde ederlerse bir kez daha izne gidebilme imkanından yararlanırlar.

(7) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/42 md.)** Kurum idaresi tarafından hükümlünün özel iznini geçireceği yer, ilgili kolluk birimine bildirilir.

Madde 116İş arama izni

(1) Kurumlarda hükümlülük sürelerinin en az altı ayını kesintisiz geçirmiş ve koşullu salıverilmelerine bir ay kalmış hükümlülere olağan yaşantılarına döndüklerinde uyum sorunu ile karşılaşmamaları ve iş bulma olanakları sağlanmak üzere kurum en üst amirinin önerisi ve Cumhuriyet başsavcılığının onayı ile çalışma günleri içinde sekiz saate kadar izin verilebilir.

(2) İzin süreleri, hükümlünün kalmakta olduğu kurumun bulunduğu il sınırları içinde kalan işyerleri ve yardım kuruluşları ile görüşme süresi göz önüne alınarak saptanır.

(3) Hükümlülerin iş arama izni kullanmasında dış güvenlik görevlilerinin gözetimi aranmaz.

Madde 117İzinden dönmeme, geç dönme

(1) İzinden dönmeyen veya iki günden fazla bir süre geçtikten sonra dönen hükümlüler hakkında 5237 sayılı Kanunun 292 nci ve izleyen maddelerinde yazılı hükümler uygulanır.

(Ek cümle:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/43 md.) Salgın hastalık, doğal afet, savaş veya seferberlik durumunda bu sebeplerden dolayı izinden dönemeyen veya geç dönen hükümlülere ceza verilmez.

(2) **(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/43 md.)** İzin süresini iki gün veya daha az bir süre geçiren hükümlüler hakkında disiplin işlemi yapılır. İzinden dönmeyen veya iki günden fazla bir süre geçtikten sonra dönen hükümlüler ile firar eden hükümlülere bir daha özel izin verilmez.

(3) Hastalık veya zorunlu bir nedenle dönüşün imkansız hâle gelmesi durumunda, hükümlü izin belgesiyle bulunduğu yer Cumhuriyet başsavcılığına başvurur. Bu hâlde, hükümlü o yer kurumuna alınır ve durum, en seri haberleşme araçlarıyla izne ayrıldığı kuruma bildirilir.

(4) Hastalığın tedavisinin tamamlanması veya zorunlu nedenin ortadan kalkması hâlinde, hükümlü dış güvenlik görevlisi nezaretinde izne ayrılmış ise yine dış güvenlik görevlisi nezaretinde, aksi takdirde serbest olarak izne ayrıldığı kuruma gönderilir.

(5) İzne gidiş veya dönüş sırasında yolda herhangi bir zorunlu nedenin doğması hâlinde, hükümlü en yakın kuruma alınır, bu durum izne ayrıldığı kuruma derhal bildirilir.

(6) İzin dönüşlerinde, yolda geçecek yeterli süreyi dikkate almayan hükümlülerin, ikinci fıkrada belirtilen süreler içerisinde gecikmeleri durumunda, mazeretlerine bakılmaksızın haklarında disiplin işlemi yapılır.

Madde 118 Disiplin cezaları ve tedbirleri

(1) Hükümlü hakkında kurumda, düzenli bir yaşamın sürdürülmesi, güvenliğin ve disiplinin sağlanması bakımından mevzuat ile idarenin uyulmasını emrettiği veya gerekli kıldığı davranış ve tutumları, kusurlu olarak ihlâl ettiğinde, eyleminin niteliği ile ağırlık derecesine göre;

a) Çocuklar haricindeki hükümlüler hakkında, 5275 sayılı Kanunun 38 ilâ 44 üncü maddelerinde düzenlenen,

b) Çocuklar hakkında, 5275 sayılı Kanunun 45 ve 46 ncı maddelerinde düzenlenen, disiplin cezaları veya tedbirleri uygulanır.

(2) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/44 md.)** Hükümlünün duruşma, sağlık, eğitim ve çalışma gibi nedenlerle geçici olarak kurum dışında bulunduğu yerler de disiplin uygulamaları yönünden kurum olarak kabul edilir.

Madde 119 Disiplin soruşturması

(1) Uyarma, kınama ve bazı etkinliklerden alıkoyma cezaları kurumun en üst amiri tarafından verilir ve uygulanır.

(2) Hükümlülerin diğer disiplin cezalarını gerektiren eylemlerinin öğrenilmesinden itibaren derhal ve en geç beş gün içinde kurum en üst amirince atanan bir görevli tarafından soruşturmaya başlanır.[\[44\]](#)

(3) **(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/45 md.)** Soruşturma en geç on beş gün içinde tamamlanır. Fırar hâlinde bu süre hükümlünün yakalandığının öğrenildiği tarihte başlar. Düzenlenen rapor ve ekleri disiplin kuruluna sunulur. Soruşturma süresi eylemin ve soruşturmanın niteliğine göre infaz hâkiminin yazılı onayı ile yedi güne kadar uzatılabilir.

(4) Savunma alınmadan disiplin cezası verilemez. Haklarında disiplin soruşturması yapılanlara, yüklenen eylemin niteliği ve sonuçları ile üç gün içinde savunmalarını vermeleri, aksi hâlde bu haklarından vazgeçmiş sayılacakları yazılı olarak bildirilir. Savunma yazılı olarak sunulabileceği gibi sözlü olarak da yapılabilir. Sözlü savunma tutanakla saptanır.

Türkçe bilmeyenlerle, sağır ve dilsizlerin savunmaları tercüman aracılığıyla alınır.

(5) Disiplin cezaları disiplin kurulunca evrak üzerinden görüşülerek en geç üç gün içinde karara bağlanır. Disiplin kurulu, yasada yazılı disiplin cezası uygulanmasına veya disiplin cezası verilmesine yer olmadığına karar verebilir. Disiplin kurulu kararları gerekçeli olarak yazılır ve kararda şikâyet mercii ve süresi açıkça gösterilir.

(6) Disiplin kurulu kararı neticesinde verilen disiplin cezalarından;

a) Çocuklar hakkında verilen uyarma, kınama ve bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma cezası, kurumun en üst amiri tarafından,

b) Yetişkinler hakkında verilen kınama ve bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma cezası, kurumun en üst amiri tarafından,

c) Diğer disiplin cezaları, kurum en üst amirince görevlendirilen infaz ve koruma başmemuru tarafından,

ç) Çocuklar hakkında alınan disiplin tedbirleri ile diğer hükümlüler hakkında alınan tedbirler, kurum en üst amiri tarafından,

hükümlüye bildirilir ve disiplin kurulu kararı yönetim tarafından derhal tebliğ edilir.

Hükümlüye yapılacak bildirim ve tebliğlerde, cezanın niteliği, süresi ve hangi eylemden dolayı verildiği belirtilir. Bildirim ve tebliğ, disiplin cezalarının uygulanmasından önce yapılır. Disiplin ceza ve tedbirleri ile diğer tedbirlere karşı şikâyet ve itiraz durumunda 4675 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. Diğer mevzuatta yer alan dilekçe ve şikâyet hakkına ilişkin hükümler saklıdır.

(7) Kurumun iç düzeninin veya hükümlülerin yaşam ve beden bütünlüklerinin ciddi tehlike altında bulunması nedeniyle derhal tedbir alınması zorunlu olan hâllerde, kurumun en üst amiri 122 nci maddede belirtilen tedbirleri almakla beraber soruşturmayı başlatır. Bu hâlde infaz hâkimine bilgi verilir.[\[45\]](#)

(8) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/45 md.)** Disiplin soruşturması hükümlünün barındırıldığı ceza infaz kurumu disiplin kurulu tarafından yapılır. Hükümlünün ceza infaz kurumu dışındaki eylemleri nedeniyle yapılacak disiplin soruşturması, hükümlünün eylem öncesi en son barındırıldığı ceza infaz kurumu disiplin kurulu tarafından yapılır.

Madde 120Disiplin cezalarının infazı

(1) Hücreye koyma cezasının infazı:

a) Hücreye koyma cezasına infaz hâkiminin onayı ile başlanır. Hücreye koyma cezası, hükümlünün eylemlerinin nitelik ve ağırlığına göre bir günden yirmi güne kadar, açık havaya çıkma hakkı saklı kalmak üzere, geceli ve gündüzlü bir hücrede tek başına tutulması ve her türlü temastan yoksun bırakılmasıdır.[\[46\]](#)

b) Hücre, yaşamsal gereksinimleri karşılayacak şekilde ve özellikle, bel hizasında 100x75 cm ebadında penceresi olan ve en az odanın genişliğinde havalandırması bulunan dokuz veya on metrekare büyüklüğünde, duş ve tuvaleti olacak şekilde düzenlenir.

c) Hücreye konulan hükümlünün, resmi yetkili merciler ve avukatı ile görüşmesine engel

olunmaz.

ç) Hücreye koyma cezasının infazı sırasında hükümlü, günde bir saat açık havada bulunabilme hakkından mutlaka yararlandırılır ve kitap okumasına izin verilir.

d) **(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/46 md.)** Hücreye koyma cezasının infazından önce ve infazı sırasında hükümlü, cezaevi tabibi tarafından muayene edilir. İlgilinin bu cezaya katlanamayacağı anlaşılırsa cezanın infazı sonraya bırakılır veya cezaevi tabibinin belirleyeceği aralıklarla infaz edilir. Koşullu salıverilme tarihine kadar hükümlünün iyileşemeyeceğinin tam teşekküllü Devlet veya üniversite hastanesi sağlık kurulu raporu ile saptanması hâlinde hücreye koyma cezası infaz edilmez; yerine 5275 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasının uygulandığı hâllerde iki ay, üçüncü fıkrasının uygulandığı hâllerde dört ay süreyle ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezası uygulanır. Raporlar infaz dosyasına konulur.

(2) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/46 md.)**[47] 5275 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin dokuzuncu fıkrasında düzenlenen disiplin cezasının infazına infaz hâkiminin onayı ile başlanır.

(3) Kınama cezası, hükümlüye eyleminin kötü niteliğinin ve uygunsuzluğunun açıklanması ve tekrarı durumunda doğuracağı sonuçlara dikkatinin çekilmesidir.

(4) Bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma cezası, hükümlünün bir aydan üç aya kadar süreyle kurumun kültürel ve spor etkinliklerine katılmaktan yoksun bırakılmasıdır.

(5) Ücret karşılığı çalışılan işten yoksun bırakma cezası, hükümlünün kurum yönetiminde ücret karşılığı çalıştığı işten bir aydan üç aya kadar yoksun bırakılmasıdır.

(6) Haberleşme veya iletişim araçlarından yoksun bırakma veya kısıtlama cezası, hükümlünün bir aydan üç aya kadar mektup, faks ve telgraf almak ve yollamaktan, televizyon izlemekten, radyo dinlemekten, telefon etmekten ve diğer iletişim araçlarından yararlanmaktan tamamen veya kısmen yoksun bırakılmasıdır. Hükümlüye gelen mektup, faks ve telgraflar, disiplin cezasının infazından sonra kendisine verilir. Aynı türden olsa bile sonraki disiplin cezasının infazına bu işlem yapılmadan başlanamaz. Anne, baba, eş, çocuk ve kardeşlerin ölüm veya ağır hastalıkları, doğal afet hâlleri ile resmi ve yetkili mercilerle yapılması gereken haberleşmeler ve avukat ile iletişimde bu fıkra hükmü uygulanmaz.

(7) Ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezası, hükümlünün bir aydan üç aya kadar ziyaretçi görüşüne çıkarılmamasıdır. Resmi ve yetkili merciler ile avukatlar ve yasal temsilcilerle görüşmelerde bu fıkra hükmü uygulanmaz.

(8) Hücreye koyma ve 5275 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin dokuzuncu fıkrasında düzenlenen disiplin cezasına ilişkin diğer hükümler saklı kalmak üzere, kesinleşen disiplin cezalarının infazına derhal başlanır. Birden fazla disiplin cezası verilmiş olması hâlinde, bu cezalar kesinleşme tarihleri sırasına göre ayrı ayrı infaz edilir. Bir cezanın infazı tamamlanmadan diğerinin infazına başlanmaz.[\[48\]](#)

(9) Disiplin cezalarının tamamı infaz edilip kaldırılmadıkça koşullu salıverilme işlemi yapılmaz, ancak bu süre hak ederek salıverme tarihini geçemez.

Madde 121Disiplin cezasını gerektiren eylemlerin tekrarı ve disiplin cezalarının kaldırılması

(1) **(Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/47 md.)** Bir eylemden dolayı verilen disiplin cezası kesinleştikten sonra bu cezanın infazı tamamlanıp kaldırılması için ikinci ve üçüncü fıkrada belirtilen süreler geçinceye kadar yeniden disiplin cezasını gerektiren bir eylemde bulunan hükümlü hakkında, her defasında bir üst ceza uygulanır.

(2) İnfaz edildiği tarihten itibaren disiplin cezasının kaldırılmasında ve iyi hâlin kazanılmasında aşağıda belirtilen süreler esas alınarak;

- a) Kınama cezası on beş gün,
- b) Bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma cezası bir ay,
- c) Ücret karşılığı çalışılan işten yoksun bırakma cezası üç ay,
- ç) Haberleşme veya iletişim araçlarından yoksun bırakma veya kısıtlama cezası üç ay,
- d) Ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezası üç ay,
- e) Hücreye koyma cezası 5275 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki hâllerde altı ay, üçüncü fıkrasındaki hâllerde bir yıl,
- f) Hücre cezasına karşılık ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezası, (e) bendinde belirtilen süre,[\[49\]](#)

sonunda disiplin cezası almamak ve iyi hâlli olmak koşuluyla (a) ve (b) bentlerinde belirtilen cezalar kurum en üst amiri tarafından, diğer bentlerde belirtilen cezalar, kurumun en üst amirinin önerisi ve disiplin kurulu kararıyla kaldırılır.

(3) Çocuk hükümlüler hakkında verilen disiplin cezaları;

- a) Uyarma ve kınama cezaları kararla birlikte,
- b) Onarma, tazmin etme ve eski hâle getirme cezası yedi gün sonunda,
- c) Harcamalarına sınır koyma cezası otuz gün sonunda,
- ç) Bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma cezası otuz gün sonunda,
- d) Teşvik esaslı ayrıcalıkları geri alma cezası otuz gün sonunda,
- e) İznin ertelenmesi cezası altmış gün sonunda,
- f) Kapalı ceza infaz kurumuna iade cezası altmış gün sonunda,
- g) Odaya kapatma cezası doksan gün sonunda,

kendiliğinden kalkmış sayılır. (a) bendi hariç, bu fıkradaki diğer süreler karar tarihinden, firar hâlinde infaz tarihinden itibaren başlar.

(4) Çocuğun bulunduğu kurumun disiplin kurulu, kurum kurallarına uyma, iyileştirme programında ilerleme veya verilen ceza ile amaçlanan sonucun gerçekleşmesi durumunda, çocuk hakkında verilen disiplin cezasını süre koşulu aranmaksızın her zaman kaldırabilir.[\[50\]](#)

Madde 122Yönetim tarafından alınabilecek tedbirler

(1) Yönetim, disiplin soruşturması yapılan hükümlünün, soruşturma süresince odasını, iş ve

çalışma yerini değiştirebilir, hükümlüyü kurumun başka kesimine nakledebilir veya diğer hükümlülerden ayırabilir.

(2) Kurumun düzeninin ve kişilerin güvenliklerinin ciddi tehlikeyle karşı karşıya kalması hâlinde, asayiş ve düzeni sağlamak için 5275 sayılı Kanunda açıkça belirtilmeyen diğer tedbirler de alınır. Tedbirlerin uygulanması, disiplin cezasının verilmesine engel olmaz.

Madde 123Zorlayıcı araçların kullanılması

Hiçbir hâlde zincir ve demire vurmak tedbir olarak uygulanmaz. Kelepçe ve bedensel hareketleri kısıtlayıcı araçlar;

- a) Çocuk hükümlüler hariç olmak üzere, yetkili makamın önüne getirildiğinde çıkarılmak kaydıyla, sevk ve nakil sırasında kaçmayı önlemek için,
- b) Kurum revirinde veya sağlık kuruluşunda hükümlü hakkında uygulanacak muayene, teşhis ve tedavi sırasında, muayene, teşhis ve tedavi işlemlerinin güvenli bir şekilde yerine getirilmesi için zorunlu görülmesi hâlinde cezaevi tabibi veya hekimin talep ve gözetiminde,
- c) Diğer kontrol usûllerinin yetersizliği hâlinde hükümlünün kendisine veya başkalarına zarar vermesine veya eşyayı tahrip etmesine engel olmak için kurum en üst amirinin emriyle, kullanılabilir.

Disiplin cezaları ve tedbirlerinin gözlem değerlendirme raporu ve gelişim değerlendirme raporuna kaydı[51]

Madde 124

Hükümlüler hakkında uygulanan disiplin ceza ve tedbirleri kurum idaresinde tutulan “Gözlem değerlendirme raporu veya gelişim değerlendirme raporu”na kaydedilir. Raporda;50

- a) Disiplin cezası veya tedbirini gerektiren eylemin tarihi,
- b) Disiplin cezası veya tedbirinin karar tarihi, numarası ve varsa kesinleşme tarihi,
- c) Disiplin cezası veya tedbirinin hükümlüye bildirim tarihi,
- ç) Disiplin cezası veya tedbire karşı şikâyetle bulunulmuşsa, şikâyet tarihi ve bunun sonucu,
- d) Disiplin cezası veya tedbirin infazına başlama, bitiş tarihleri ile disiplin cezalarının kaldırılış tarihi,
- e) Disiplin cezası veya tedbirin hükümlü üzerinde yaptığı etki, belirtilir.

Madde 125Ödüllendirme

Hükümlülerin ödüllendirilmesi hakkında 5275 sayılı Kanunun 51 inci maddesi ile 30/3/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Madde 126Kurum dışına çıkma hâlleri

Hükümlü; izin, hastaneye, Cumhuriyet başsavcılığına veya duruşmaya sevk, eğitim, öğretim, işyurdu, cezanın ertelenmesi, salıverilme, nakil, deprem, sel gibi doğal afet ve yangın hâlleri dışında ve yetkili makamca verilmiş yazılı bir emir olmadıkça kapalı kurumun dışına çıkarılamaz.

Madde 127Hükümlülerin nakillerinde dikkat edilecek hususlar

(1) Hükümlülerin nakilleri 5275 sayılı Kanunun 53 ilâ 58 inci maddeleri hükümlerine göre gerçekleştirilir. Bu nakiller sırasında;

- a) Hastalık nedeniyle sevki zorunlu görülen hükümlü, öncelikle kurumun bulunduğu yer veya buraya en yakın tam teşekküllü devlet veya üniversite hastanesinin hükümlü koğuşuna yatırılır.
- b) Bu hastanelere gönderilen hükümlülerin başka yerlerdeki tam teşekküllü devlet veya üniversite hastanelerine sevki, sağlık kurulu raporuyla, acil ve yaşamsal tehlikesi bulunması hâlinde, varsa biri hastalığın uzmanı olmak üzere iki uzman hekim tarafından verilip, başhekim tarafından onaylanan ve hastalığın sebebi, tedavinin hangi sebeple bulunduğu hastanede gerçekleştirilemediği, hastaya nerede ve ne tür bir tedavi gerektiğini açıkça belirten bir raporla mümkündür. Bu durumda da en yakın ve hükümlü koğuşu bulunan devlet veya üniversite hastaneleri tercih edilir.
- c) Hükümlünün bu hastanelerde kontrol ve tedavisinin devam edip etmeyeceğinin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi gerekir, aksi hâlde hükümlü ait olduğu kuruma iade edilir.
- ç) Hükümlü, acil veya yaşamsal bir sağlık sorunu nedeniyle, muayene, teşhis ve tedavi amacıyla, kurumun bulunduğu yerdeki sağlık kuruluşuna geciktirilmeksizin nakledilir. Bunun için;
 - 1) Sağlık sorununun ortaya çıktığı anda kurumda cezaevi tabibinin, cezaevi tabibinin bulunmadığı hâllerde kurum aile hekiminin raporu,[\[52\]](#)
 - 2) Kurumda cezaevi tabibi ya da aile hekimi bulunmaması durumunda, sağlık sorununun ortaya çıktığı anda kurumda bulunan en üst yetkilinin yazılı izni,⁵¹
 - 3) Hükümlünün, gönderildiği sağlık kuruluşundan da, acil ve yaşamsal olarak başka bir sağlık kuruluşuna nakli gerektiğinde kurumda bulunan en üst yetkilinin yazılı izni,aranır. Bu hâllerde Bakanlıktan izin alınmaz, ancak yapılan işlem en seri haberleşme araçlarıyla Bakanlığa bildirilir.
- d) Hükümlü, acil hâller dışında özel sağlık kuruluşlarında tedavi edilemez. Acil hâllerin varlığı hâlinde Bakanlığa bilgi verilir.
- e) Hükümlü, sağlık nedenleriyle bulunduğu kurumda kalmasının uygun olmadığı, cezaevi tabibinin önerisi ve kurum en üst amirinin isteği üzerine alınacak sağlık kurulu raporuyla belirlendiği takdirde, başka kurumlara nakledilebilir.
- f) Analarının yanında kalmakta olan çocukların sağlık nedeniyle kurum dışına sevk edilmesi hâlinde, cezaevi tabibi tarafından verilen raporda anasının kendisine refakati zorunlu görülmüşse refakat edebilir. Çocuğun sağlık giderleri 102 nci madde hükümlerine göre

karşılanır.

(2) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/49 md.)**[53] Çocuk hükümlüler ile maddi durumunun yetersiz olduğunu belgelendiren hükümlülerden nakil gideri alınmaz. Hükümlü tarafından, maddi durumunun tespitine ilişkin ibraz edilen belgeler, emanet para hesabındaki para transferleri de dikkate alınarak değerlendirilir. Hükümlülerin maddi durumunun tespitine ilişkin ilgili kurum ve kuruluşlardan bilgi ve belge istenebilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin hususlar Bakanlık tarafından belirlenir.

(3) Nakledilecek hükümlüye ait, elbise ve diğer eşyası, bu konuda görevlendirilen kurum personeline, iki nüsha hâlinde düzenlenecek bir makbuz karşılığı geri verilir. Makbuzun bir sureti imza karşılığı hükümlüye verilir, diğer sureti ise defterinde saklanır.

(4) Hükümlünün bankada şahsi parasının bulunması hâlinde bu para, nakledileceği kurumun bankadaki “Hükümlü Emanet Para Hesabı”na kayıt edilmek üzere gönderilir.

(5) Nakledilecek hükümlüye ait gözlem ve sınıflandırma dosyası ile sevk evrakı nakli gerçekleştirecek görevliye teslim edilir. İnfaz dosyası, nakledildiği kuruma ulaştırılmak üzere, derhal ilgili yer Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(6) Naklen gelen hükümlü hakkında, kuruma yeni gelen hükümlülere ilişkin işlemler uygulanır.

(7) Hükümlünün, kabul odalarında bekletilmesi sırasında yapılacak işlemde, naklen geldiği kurum tarafından sevk sırasında gönderilen hükümlüye ait gözlem ve sınıflandırma dosyası ile sevk evrakı da dikkate alınır.

(8) Hükümlülerin nakil işlemleriyle ilgili esas ve usuller Bakanlık tarafından belirlenir.

Madde 128Hükümlülerin koşulu salıverilmesi

Koşullu salıverilmede, 5275 sayılı Kanunun 107 ve 108 inci maddeleri hükümleri uygulanır.

Madde 129Hükümlülerin salıverilmesi

Hükümlüler, kanunlarda belirtilen yetkili makamların yazılı emri ile salıverilir.

Madde 130Hükümlü salıverilme defteri

(1) Kurumda, hükümlüler için “Hükümlü Salıverilme Defteri” tutulur.

(2) Salıverilme defterinde aşağıda sayılan bilgilere yer verilir:

a) Mahkûmiyet kararı kesinleşmiş olan her hükümlünün adı, soyadı ve hükümlü defter numarası.

b) Cezanın türü, süresi, ilâm tarihi ve numarası.

c) Hürriyetin kısıtlanmasına başlandığı tarih.

ç) Disiplin cezaları ile bu cezaların verilmiş, infaz ve kaldırılış tarihi.

d) Başka bir suçtan tutuklama kararı.

e) Salıverilmesinden sonra askerlikle ilişkisinin bulunup bulunmadığı.

f) Hakkında sınır dışı edilme tedbirine hükmedilip edilmediği.

g) Salıverilme sonrası adresleri ve iletişim bilgileri.

(3) Salıverilme defteri, yılbaşından önce hazırlanır ve yılın her gününe göre ayrılmış sayfaları bulunur.

(4) Salıverilme defterindeki sayfalara, salıverilme tarihleri esas alınarak, o yıl içerisinde salıverilmesi gereken hükümlüler, tek tek kaydedilir. Defter, görevli personelce hatalı salıverilmenin önlenmesi amacıyla her gün düzenli olarak kontrol edilir.

Madde 131Eşya ve paranın geri verilmesi

(1) Salıverilecek hükümlüye ait, elbise ve diğer eşyası, bu konuda görevlendirilen kurum personeline, iki nüsha hâlinde düzenlenecek bir makbuz karşılığı geri verilir. Makbuzun bir sureti imza karşılığı hükümlüye verilir, diğer sureti ise defterde saklanır.

(2) Hükümlünün bankada şahsi parasının bulunması hâlinde bu para, görevli personel tarafından bankadan çekilerek salıverilecek hükümlüye makbuz karşılığı iade edilir.

(3) Hükümlünün, kurumda bulunduğu sürede almış olduğu belgeler de salıverilmede kendisine verilir.

Madde 132Salıverilmenin kaydı

(1) Hükümlüler, salıverildiklerinde, bu durum “Hükümlü Kayıt Defteri”nin ilgili bölümüne kaydedilir. Bu kayıta;

a) Salıverilme, bir mahkeme kararına dayanıyor ise mahkeme kararının tarih, esas ve karar numaraları,

b) Salıverilme mahkeme kararı dışında hükümlünün salıverilmesi sonucunu doğuran 5237 sayılı Kanunda veya diğer kanunlarda belirtilen herhangi bir karar veya işleme dayanıyor ise bunların tarih ve numaraları,

bulunur.

(2) Salıverilen hükümlüler, deftere kaydedilmelerini müteakip mevcuttan düşürülür.

Madde 133Salıverilecek hasta hükümlüler

(1) Salıverilme tarihinde, kurum dışına çıkarılmasına engel olacak şekilde hasta olup da hastaneye nakli veya yakınlarının refakatinde kurumdan ayrılması mümkün olmayan hükümlünün; kendi rızası ve Cumhuriyet başsavcılığının onayı ile bir hastaneye veya sağlık kurumuna nakledilinceye kadar kurumun ayrı bir bölümünde kalması sağlanır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen hâllerde, durum, hükümlünün ailesine, avukatına, asker kişi ise kayıtlı bulunduğu askerlik şubesine ve yabancı uyruklu ise uyruğunda olduğu devletin diplomatik temsilciliği veya konsolosluğuna kurum idaresince bildirilir.

Madde 134Salıverilme sırasında alınacak tedbirler

(1) Hükümlünün salıverilmesi sırasında kurum en üst amirinin ihtiyaç duyması veya

hükümlünün talebi hâlinde gerekli tedbirler kurumun iç ve dış güvenlik görevlilerinin işbirliği ile alınır. Ayrıca durum yerel kolluk kuvvetlerine ve ilgili makamlara bildirilir.

(2) **(Ek:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/50 md.)** Salıverilecek hükümlü çocuklar, 5395 sayılı Kanun kapsamında koruyucu ve destekleyici tedbirlerin alınması için ilgili kurumlara bildirilir. Bunlardan; kimsesi olmayan veya tüm çabalara rağmen yakınlarına ulaşamayanlar ile yakını bulunmakla birlikte bunlara verilmesi uygun olmayacağı değerlendirilenlerden, hakkında uygun tedbir kararı alınmış olanların, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne teslimi sağlanır.

Madde 135Tutuklama kararının yerine getirildiği kurumlar

(1) Tutukluluk kararları, 5275 sayılı Kanunun 111 inci maddesinde belirtilen kurumlarda yerine getirilir. Ceza infaz kurumlarının personel, görev, yetki ve sorumlulukları, kurulların oluşumu ve çalışması ile iç güvenlik hususlarıyla ilgili düzenlemeler tutukevlerinde de uygulanır.

(2) Tutuklular, hükümlülerden ayrı binalarda barındırılır. Tutuklular, bağımsız bir bina ayrılması mümkün olmadığı takdirde, kurumlarda, hükümlülerle bağlantısı olmayacak şekilde kendilerine ayrılan bölümlerde kalır. Açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerinde tutuklu barındırılmaz.

(3) Ceza infaz kurumlarından hangilerinin tutuklulara tahsis edileceği Bakanlıkça belirlenir.

Madde 136Salıverilen tutukluların yükümlülükleri

Salıverilen tutukluların tâbi olacakları yükümlülükler hakkında 5271 sayılı Kanunun 106 ncı maddesi uygulanır.

Madde 137Kuruma kabul ve tutukluların barındırılması

Tutukluların kuruma kabullerinde ve bunların kurumlarda barındırılmasında, durumlarına uygun olduğu ölçüde 5275 sayılı Kanunun 112 ve 113 üncü maddeleri uygulanır.

Madde 138Tutuklunun çağırılması ve iddianamenin tebliği

Tutuklu sanığın duruşmaya çağırılması ve iddianamenin tebliğinde 5271 sayılı Kanunun 176 ncı maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uygulanır.

Madde 139Tutukluların hakları

(1) Tutuklulardan çalışmaları istenebilir; ancak buna mecbur tutulamazlar. Tutuklular istediklerinde idare, barındırıldıkları odalarda çalışmalarına izin verebilir. Odada çalışma imkanı yoksa tutukluların iş yerlerinde çalışmalarına da izin verilebilir. Bu takdirde kendileri hakkında çalışmakta olan hükümlülere ait rejim uygulanır. İstekli tutuklular, idare ve gözlem kurulu kararıyla kurum iç hizmetlerinde de çalıştırılabilir.

(2) Soruşturma ve kovuşturma evrelerinde tutuklular, kurumun bu husustaki genel düzenine uymak suretiyle ziyaretçi kabul edebilirler. Ancak soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı, kovuşturma evresinde hâkim veya mahkeme, soruşturmanın veya davanın selameti

bakımından tutuklunun ziyaretçi kabulünü yasaklayabilir veya bu hususta kısıtlamalar koyabilir.

(3) Tutukluların yazılı haberleşmeleri ile telefonla görüşmeleri, soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı, kovuşturma evresinde hâkim veya mahkemesince kısıtlanabilir.

(4) Tutuklu, savunması için istediği müdafii seçmek ve görevlendirmek hakkına sahiptir. Her dereceden kurum görevlileri bu hususta tutukluyla tavsiyelerde bulunamaz.

(5) Tutuklunun müdafii ile olan haberleşmesine ve kurum düzeni çerçevesinde temas ve görüşmelerine hiçbir suretle engel olunamaz ve kısıtlamalar konulamaz. Bu kapsamda;

a) Şüpheli veya sanık, vekâletname aranmaksızın müdafii ile her zaman ve konuşulanları başkalarının duyamayacağı bir ortamda görüşebilir. Bu kişilerin müdafii ile yazışmaları denetime tâbi tutulamaz.

b) Soruşturma evresinde, aynı anda en fazla üç avukat tutuklu ile görüşebilir. Avukatlar aynı anda birden fazla tutukluyla görüşemez.

(6) Özel kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

Madde 140 Kısıtlayıcı önlemler

(1) Tehlikeli hâlde bulunan, delil karartma tehlikesi olan, soruşturmanın amacını veya tutukevinin güvenliğini tehlikeye düşüren veya suçun tekrarına olanak verecek davranışlarda bulunan tutuklulara, soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı, kovuşturma evresinde hâkim veya mahkemesince aşağıdaki tedbirler uygulanabilir:

a) Tutuklunun tek başına, sıkı bir rejim altında muhafaza edilmesi ve kaldığı odanın kamera ile izlenmesi.

b) Belirli süre ile dışarıyla ilişkisinin, ziyaretçi kabulünün ve telefon görüşmelerinin kısıtlanması.

c) Gerekiyorsa kendisine veya başkalarına zarar vermesini önleyici biçimde hazırlanmış özel bir odada barındırılması ve kaldığı odanın kamera ile izlenmesi.

ç) Saldırganlık göstermesi hâlinde belirli süreyle kelepçelenmesi veya hareketlerinin engellenmesi.

d) Yüksek güvenlikli bir kuruma nakledilmesi.

(2) 5271 sayılı Kanun hükümlerine göre, mahkemece haklarında müdafii veya vekillik görevinden yasaklanmış bulunan avukatlar, aynı Kanunda belirtilen yasaklama süreleri içinde başka davalarla ilgili olsa bile müdafiliğini veya vekilliğini üstlendiği kişiyi kurumda ziyaret edemez. Bu kapsamda;

a) Müdafilik veya vekillikten yasaklanma kararları mahkemece, bu kararların kesinleşmesini müteakip, kurumun bulunduğu yer Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Cumhuriyet başsavcılığı, kararın bir örneğini derhal kuruma gönderir.

b) Müdafilik veya vekillik görevinden yasaklama kararlarının kurum tarafından yerine getirilmesinde aşağıdaki esas ve usuller uygulanır:

- 1) Kararın bir örneği, hükümlü ve tutuklu gözlem ve sınıflandırma dosyasına konulur.
 - 2) Kurumlarda bu kararlara mahsus olmak üzere bir defter tutulur. Bu defterde, müdafilik veya vekillik görevinden yasaklama kararı verilen avukatların açık kimliği, kararı veren mahkemenin adı, karar tarihi ve sayısı, yasaklama süresi, yasaklama süresinin uzatılması hâlinde bu süre uzatımı, sürenin sona erme tarihi açıkça belirtilir.
 - 3) Ziyaret günlerinde, avukatların ziyarete engel hâli olup olmadığı, savunma hakkı zedelenmeyecek şekilde kurum idaresince gecikmeksizin tespit edilir.
 - 4) Hükümlü veya tutuklunun bu Yönetmelikte belirtilen sebeplerle başka bir kuruma nakli hâlinde, müdafilik veya vekilliğini üstlendiği avukat hakkında yasaklama kararının bulunduğu da yapılacak işlemde tereddüde yer vermeyecek şekilde belirtilir.
 - 5) Mahkemece aksine karar verilmediği sürece, kararda belirtilen yasaklama süresinin dolması hâlinde bu kaydın tutulduğu defterden yasaklama kaydı çıkartılır.
- c) Mahkemece, müdafî veya vekilliği üstlenmekten yasaklama kararı verilmiş olan avukatlar hakkında, mahkûmiyet dışında karar verilmesi hâlinde, yasaklama kararının kendiliğinden kaldırıldığı, mahkemece derhal kurumun bulunduğu yer Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir. Cumhuriyet başsavcılığı, kararın bir örneğini aynı gün kurum idaresine gönderir. Kurum idaresi, kararın kendisine ulaştığı tarihte müdafilik veya vekillik görevini üstlenmekten yasaklama kararının kaldırılması sebebiyle ilgili defterde gerekli kayıt ve düşüm işlemlerini yapar.

Madde 141Tutuklulara uygulanacak hükümler ve yükümlülükleri

5275 sayılı Kanunun 116 ncı maddesinde tutuklular bakımından da uygulanacağı belirtilen hükümlere karşılık gelen bu Yönetmelik hükümleri ile tutukluluk hâliyle uzlaşır nitelikte olan diğer hükümler tutuklular hakkında da uygulanır.

Madde 142Tutuklunun kanun yollarına başvurusu

Tutuklu bulunan şüpheli veya sanık, 5271 sayılı Kanunun 263 üncü maddesinde belirtilen esas ve usullere göre kanun yollarına başvurabilir.

Madde 143Hükümlüler ile kuruma dış yardım ve bağışlar

(1) Hükümlülere, kurumlarından salıverilmelerinden önce veya sonra aşağıda belirtilen esaslara göre dış yardım yapılabilir:

a) Hükümlülerin kurumda bulundukları süre içinde kendileri veya aileleri ile ilgili olarak sosyal, sağlık, hukuki yardım ve benzeri ihtiyaçların belirlenmesi için gerekli incelemeler yapılır. Bu işlemler kuruma geliş tarihinden itibaren bir ay içinde tamamlanır. Belirlenen ihtiyaçların karşılanması amacıyla infaz süresince ilgili resmi, özel, gönüllü kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılır.

b) Hükümlülerin salıverilme sonrası yaşama hazırlanabilmeleri için barınma, iş, eğitim, sosyal, sağlık ve hukuki yardım gibi ihtiyaçların belirlenebilmesi ve gereken yardımlardan yararlanabilmesi amacıyla, salıverilme tarihlerinden en az iki ay önce psiko-sosyal yardım

servisi, bulunmuyorsa idare ve gözlem kurulu tarafından inceleme raporu hazırlanır.

Hazırlanan rapor doğrultusunda, salıverilme sonrası yaşamın düzenlenebilmesi amacıyla ilgili resmi, özel, gönüllü kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılır.

c) Salıverilme sonrası ile ilgili düzenlemeler, hükümlünün salıverilmesinden en az bir hafta önce tamamlanarak, yapılan işlemler ve sonuçları hakkında kendisi bilgilendirilir.

ç) Hükümlüler, infaz sırasında ve salıverilme sonrasında, her zaman ilgili kurum ve kuruluşlardan yardım talep edebilirler.

(2) Kişiler ile diğer kurum ve kuruluşlar tarafından hükümlülere Cumhuriyet başsavcısının izni ile giyim, kitap ve benzeri yardım ve bağış yapılabilir. Açık kurumlar ile eğitimevlerindeki hükümlülere yapılacak bağış ve yardımlarda ise kurum müdürünün izni aranır.

(3) Hükümlülerin kullanımına sunulmak üzere, yardım ve bağış olarak verilen ve demirbaşa kaydedilmesi gereken eşya, Bakanlığın uygun görüşünün alınmasından sonra Cumhuriyet başsavcılığınca kabul edilir.[\[54\]](#)

(4) Kuruma yapılan bağışlarda üçüncü fıkra hükmü uygulanır.

Madde 144Tebliğat

(1) Mahkeme ilâmında yazılı hapis cezasının çektirilmesine ilişkin yapılan çağrı kâğıdı veya adlî para cezasının ödenmesi için çıkartılan ödeme emrinin tebliği, hükümde gösterilen adrese yapılır. Hükümlü, adres değişikliklerini mahkemeye veya Cumhuriyet başsavcılığına bildirmekle yükümlüdür. Aksi hâlde hükümde gösterilen adreste yapılan tebligat geçerlidir.

(2) Güvenlik tedbirleri hakkında da birinci fıkra hükümleri uygulanır.

Madde 145Disiplin hapsi ve tazyik hapsi kararlarının infazı

(1) Disiplin hapsinin Cumhuriyet başsavcılığınca infazında aşağıdaki esas ve usuller uygulanır:

a) Mahkemece verilen disiplin hapsi kararları, disiplin hapsine mahsus deftere kaydedilir.

b) Disiplin hapsi cezasının infazı amacıyla, on gün içinde Cumhuriyet başsavcılığına gelmesi için hükümlüye çağrı belgesi gönderilir. Bu süre içinde hükümlünün gelmemesi veya kaçması hâlinde yakalama emri düzenlenir. İlgilinin bu adreste bulunamaması hâlinde karar, yargı çevresi dışındaki o yer Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

c) Kanun hükümlerine göre disiplin hapsi, kaldırılmadığı veya düşürülmediği takdirde kurumda yerine getirilir.

(2) Tazyik hapsi kararlarının Cumhuriyet başsavcılığınca infazında aşağıdaki esas ve usuller uygulanır:

a) Mahkemece verilen tazyik hapsi kararları, bu kararlara mahsus deftere kaydedilir.

b) Bu kararlar, hükümlünün kararda belirtilen adresinde bulunan mahalli kolluk kuvvetlerine veya ilgilinin bu adreste bulunamaması hâlinde yargı çevresi dışındaki o yer Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

c) Kanun hükümlerine göre tazyik hapsi kararı kaldırılmadığı sürece, kurumda yerine getirilir.

(3) Disiplin hapsi ve tazyik hapsi kararları için kurumda ayrı bir kayıt tutulur.

(4) Disiplin hapsi ve tazyik hapsi kararları, tekerrüre esas olmaz, koşullu salıverilme hükümleri uygulanmaz ve adli sicil kayıtlarına işlenmez.

Madde 146Yönerge

Kurumlarca çıkarılacak iç yönergeler, kurumlarca hazırlanıp Genel Müdürlükçe onaylandıktan sonra yürürlüğe girer. İç yönergeler hazırlanırken kurumun ihtiyaçları ve özel nitelikleri göz önünde tutulur ve diğer mevzuat ile bu Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak uygulanır.

Madde 147Yürürlük

Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 148Yürütme

Bu Yönetmelik hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

11/11/2021

4773

6, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 22, 23, 25 ,28, 31, 34, 38 ,40, 42, 43, 46, 47, 52, 54 ,55, 58, 59, 62, 73, 74, 76, 77, 80, 81, 83/A, 89, 96, 97, 98, 104, 109,110, 114, 115, 117, 118, 119, 120, 121, 124, 127, 134, 143

12/11/2021

* * *

[1] _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 1 inci maddesiyle bu fıkra da yer alan “kurumların amiri, idare memurudur.” ibaresi “kurumların amiri idare memuru, yokluğunda ise infaz ve koruma başmemurudur.” şeklinde değiştirilmiştir._

[2] _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 1 inci maddesiyle bu fıkranın (a) bendine “ambar memuru” ibaresinden sonra gelmek üzere “, bilgisayar işletmeni” ibaresi, (d) bendine “sağlık memuru” ibaresinden sonra gelmek üzere “, hemşire” ibaresi, (e) bendine “Öğretmen” ibaresinden sonra gelmek üzere “, eğitim uzmanı” ibaresi, (f) bendine “bütçe,” ibaresinden sonra gelmek üzere “satın alma,” ibaresi ile “kadrolu” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve sözleşmeli” ibaresi eklenmiş ve (g) bendinde yer alan “aşçı ve hizmetli.” ibaresi “aşçı, hizmetli ve hasta bakıcı.” şeklinde değiştirilmiştir._

[3] _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 3 üncü maddesiyle bu fıkraya “ambar memuru” ibaresinden sonra gelmek üzere “, bilgisayar işletmeni” ibaresi eklenmiştir._

[4] _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 3 üncü maddesiyle bu fıkraya “Cezaevi katibi” ibaresinden sonra

gelmek üzere “ve bilgisayar işletmeni” ibaresi eklenmiştir._

[\[5\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 4 üncü maddesiyle bu fıkra da yer alan “gözlem ve sınıflandırma formunu” ibaresi “gözlem değerlendirme raporu veya gelişim değerlendirme raporunu” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[6\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 5 inci maddesiyle bu fıkraya “sağlık memuru” ibaresinden sonra gelmek üzere “, hemşire” ibaresi eklenmiştir._

[\[7\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 5 inci maddesiyle bu bende “önemli bir rahatsızlığın bildirildiği” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya kurum amiri tarafından ihtiyaç duyulan diğer” ibaresi eklenmiştir._

[\[8\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 5 inci maddesiyle bu fıkra da yer alan “Sağlık” ibaresi “Hemşire ve sağlık” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[9\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 6 ncı maddesiyle bu fıkraya “Öğretmen” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve eğitim uzmanı” ibaresi eklenmiş, bu fıkranın (d) bendinde yer alan “bildirir (Kurum en üst amiri ve öğretmen bunların okuma yazma öğrenmeleri için gereken önlemleri alır).” ibaresi “bildirir. Kurum en üst amiri ve öğretmen bunların okuma yazma öğrenmeleri için gereken önlemleri alır.” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[10\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 6 ncı maddesiyle (d) bendinde yer alan “bildirir (Kurum en üst amiri ve öğretmen bunların okuma yazma öğrenmeleri için gereken önlemleri alır).” ibaresi “bildirir. Kurum en üst amiri ve öğretmen bunların okuma yazma öğrenmeleri için gereken önlemleri alır.” şeklinde, (e) bendinde yer alan “gözlem ve sınıflandırma formunun” ibaresi “gözlem değerlendirme raporu veya gelişim değerlendirme raporunun” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[11\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 7 nci maddesiyle bu fıkraya “kadrolu” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve sözleşmeli” ibaresi eklenmiştir._

[\[12\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 8 inci maddesiyle bu fıkraya “hizmetli” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve hasta bakıcı” ibaresi eklenmiş ve aynı fıkra da yer alan “kurumun en üst amirinin” ibaresi “amirlerinin” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[13\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 10 uncu maddesiyle bu fıkra da yer alan “ambar memuru ve cezaevi katibinden” ibaresi “ambar memuru ile cezaevi katibi veya bilgisayar işletmeninden” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[14\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı

Cumhurbaşkanı Kararının 11 inci maddesiyle bu fıkraya “öğretmenler” ibaresinden sonra gelmek üzere “, eğitim uzmanı” ibaresi eklenmiştir._

[\[15\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkan Kararının 12 nci maddesiyle bu fıkranın (ğ) bendinde yer alan “eşyaların cinsleri ve miktarlarını” ibaresi “eşyanın cinsi ve miktarını” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkra (ı) bendinden sonra gelmek üzere (i) bendi eklenmiş ve sonraki bent buna göre teselsül ettirilmiştir._

[\[16\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkan Kararının 14 üncü maddesiyle bu fıkranın birinci cümlesine “ciddi emarelerin varlığı ve” ibaresinden sonra gelmek üzere “bunun başka suretle tespitinin olanaksız olması durumunda,” ibaresi eklenmiş, “çıplak” ibaresi, “detaylı” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[17\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkan Kararının 15 inci maddesiyle bu fıkra da yer alan “50, 52 nci” ibaresi “50 ve 52 nci” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[18\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkan Kararının 15 inci maddesiyle bu bentte yer alan “hükmü veren mahkemeye” ibaresi “infaz hâkimliğine” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[19\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkan Kararının 15 inci maddesiyle bu fıkra da yer alan “, (e)” ibaresi yürürlükten kaldırılmış, aynı fıkra da yer alan “5/3/2013 tarihli ve 28578 sayılı” ibaresi “10/11/2021 tarihli ve 31655 sayılı” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[20\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkan Kararının 15 inci maddesiyle bu fıkra da yer alan “hükmü veren mahkemece” ibaresi “infaz hâkimliğince” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[21\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkan Kararının 17 nci maddesiyle bu fıkra da yer alan “altı ay” ibaresi “bir yıl altı ay” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[22\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkan Kararının 18 inci maddesiyle bu fıkraya “imkansız hâle gelmesi veya hükümlünün” ibaresinden sonra gelmek üzere “eş veya çocuklarının sürekli hastalık veya malullükleri nedeniyle bakıma muhtaç olmaları ya da hükümlünün” ibaresi eklenmiş ve aynı fıkra da yer alan “Cumhuriyet Başsavcılığınca altı ayı” ibaresi “Cumhuriyet başsavcılığınca bir yılı” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[23\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkan Kararının 19 uncu maddesiyle bu fıkra da yer alan “hâkimin” ibaresi “infaz hâkiminin” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[24\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkan Kararının 19 uncu maddesiyle bu fıkra da yer alan “hâkim” ibaresi “infaz hâkimi” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[25\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanî Kararının 20 nci maddesiyle bu fıkra da yer alan “ve altıncı fıkralarına” ibaresi “fıkrasına” şeklinde de ğiştirilmiştir._

[\[26\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanî Kararının 23 üncü maddesiyle birinci fıkradan sonra gelmek üzere ikinci fıkra eklenmiş, sonraki fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir._

[\[27\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanî Kararının 24 üncü maddesiyle bu fıkra da yer alan “, kurumda bulunan psiko-sosyal yardım ve sağık servisinin önerisi, Cumhuriyet savcısının talebi ve hâkim kararıyla çocuk evleri ve çocuk evleri sitelerine yerleştirilebilirler.” ibaresi “hakkında, 5395 sayılı Kanun kapsamında koruyucu ve destekleyici tedbirlerin alınması için ilgili kurumlara bilgi verilir.” şeklinde de ğiştirilmiştir._

[\[28\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanî Kararının 25 inci maddesiyle bu fıkra da yer alan “işlemlerine” ibaresi “işlemlerini” şeklinde de ğiştirilmiştir._

[\[29\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanî Kararının 26 ncı maddesiyle bu fıkra da yer alan “göra” ibaresi “göre” şeklinde de ğiştirilmiştir._

[\[30\]](#) _Danıştay Onuncu Dairesinin 22/10/2024 tarihli ve E: 2020/5168, K: 2024/4229 sayılı Kararı ile bu fıkra da yer alan “...ile bu maddenin üçüncü fıkrasındaki suçlardan hükümlü olup, başka bir suçtan dolayı şüpheli veya sanık sıfatıyla avukatıyla görüşen hükümlüler...” bölümü, aynı maddenin 3 üncü fıkrasında yer alan “...görüşmeler teknik cihazla sesli veya görüntülü olarak kaydedilebilir, hükümlü ile avukatın yaptığı görüşmeleri izlemek amacıyla görevli görüşmede hazır bulundurulabilir, hükümlünün avukatına veya avukatın hükümlüye verdiği belge veya belge örnekleri, dosyalar ve aralarındaki konuşmalara ilişkin tuttukları kayıtlara elkonulabilir...” bölümü yönünden iptal edilmiştir. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 4/2/2026 tarihli ve E:2025/507, K:2026/161 sayılı Onama kararı ile mezkûr karar kesinleşmiştir._

[\[31\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanî Kararının 27 nci maddesiyle bu madde başlığında yer alan “kütüphane ile” ibaresi “yayınlar ile kütüphane ve” şeklinde de ğiştirilmiş, birinci fıkraya “61” ibaresinden sonra gelmek üzere “, 62” ibaresi eklenmiş, aynı fıkra da yer alan “ve kütüphaneler ile” ibaresi “ile yayınlar, kütüphaneler ve” şeklinde de ğiştirilmiştir._

[\[32\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanî Kararının 28 inci maddesiyle bu bende “ağır hastalık” ibaresinden sonra gelmek üzere “, salgın hastalık” ibaresi eklenmiştir._

[\[33\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanî Kararının 28 inci maddesiyle bu bentte yer alan “mahkum” ibaresi “mahkûm” şeklinde de ğiştirilmiştir._

[\[34\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı

Cumhurbaşkanı Kararının 31 inci maddesiyle bu madde başlığında yer alan “eşyalar” ibaresi “eşya” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[35\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 32 nci maddesiyle bu madde başlığında yer alan “Hükümlüleri” ibaresi “Hükümlülerin” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[36\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 35 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan “yazılı bulaşıcı hastalıklardan” ibaresi “ve 30/5/2007 tarihli ve 26537 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bulaşıcı Hastalıklar Sürveyans ve Kontrol Esasları Yönetmeliğinde yer alan hastalık veya durumlardan” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[37\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 36 ncı maddesiyle ikinci fıkradan sonra gelmek üzere üçüncü fıkra eklenmiş ve sonraki fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir._

[\[38\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 38 inci maddesiyle bu fıkraya “mezunu” ibaresinden sonra gelmek üzere “en az” ibaresi eklenmiştir._

[\[39\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 40 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan “ve sınıflandırma formunda” ibaresi “değerlendirme raporu veya gelişim değerlendirme raporunda” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[40\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 41 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan “beşte” ibaresi “onda” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[41\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 41 inci maddesiyle bu bentte yer alan “bir defaya” ibaresi “toplam iki defaya” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[42\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 41 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan “hükümlüye” ibaresinden sonra gelmek üzere “, uygun görülmesi hâlinde ise dış güvenlikten sorumlu birime” ibaresi eklenmiştir._

[\[43\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 42 nci maddesiyle bu fıkrada yer alan “üç güne” ibaresi “yedi güne” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[44\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 45 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan “iki” ibaresi “beş” şeklinde değiştirilmiştir._

[\[45\]](#) _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 45 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan “121 inci” ibaresi “122 nci” şeklinde değiştirilmiştir._

[46] _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 46 ncı maddesiyle bu bentte yer alan “infaz hâkimin” ibaresi “infaz hâkiminin” şeklinde değiştirilmiştir._

[47] _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 46 ncı maddesiyle birinci fıkradan sonra gelmek üzere ikinci fıkra eklenmiş, sonraki fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir._

[48] _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 46 ncı maddesiyle bu fıkra “Hücreye koyma” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve 5275 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin dokuzuncu fıkrasında düzenlenen disiplin” ibaresi eklenmiştir._

[49] _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 47 nci maddesiyle bu bentte yer alan “(f)” ibaresi “(e)” şeklinde değiştirilmiştir._

[50] _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 47 nci maddesiyle bu fıkra “Disiplin kurulu” ibaresi “Çocuğun bulunduğu kurumun disiplin kurulu” şeklinde ve aynı fıkra “vermiş olduğu cezayı” ibaresi “verilen disiplin cezasını” şeklinde değiştirilmiştir._

[51] _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 48 inci maddesiyle bu madde başlığında yer alan “ve sınıflandırma formuna” ibaresi “değerlendirme raporu ve gelişim değerlendirme raporuna” şeklinde, birinci fıkra “ve Sınıflandırma Formu” ibaresi “değerlendirme raporu veya gelişim değerlendirme raporu” şeklinde ve “Formda” ibaresi “Raporda” şeklinde değiştirilmiştir._

[52] _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 49 uncu maddesiyle (ç) bendinin bir numaralı alt bendinde yer alan “görevli olması hâlinde, bu görevlinin raporu” ibaresi “, cezaevi tabibinin bulunmadığı hâllerde kurum aile hekiminin raporu” şeklinde değiştirilmiş, aynı bendin iki numaralı alt bendine “cezaevi tabibi” ibaresinden sonra gelmek üzere “ya da aile hekimi” ibaresi eklenmiştir._

[53] _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 49 uncu maddesiyle birinci fıkradan sonra gelmek üzere ikinci fıkra eklenmiş ve sonraki fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir._

[54] _12/11/2021 tarihli ve 31657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4773 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 51 inci maddesiyle bu fıkra “eşyalar” ibaresi “eşya” şeklinde değiştirilmiştir._